

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7363,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

III. mednarodni katoliški teden v Ženevi

Ženeva, septembra.

Leta 1920 je nekaj švicarskih, italijanskih in francoskih katoličanov osnovalo Katoliško zvezo za študij mednarodnih vprašanj. Zveza se je hitro razširila tudi na druge države, tako da ima danes svoje narodne odbore v Belgiji, Češkoslovaški, Angliji, Franciji, Irski, Italiji, Jugoslaviji, Nemčiji, Poljski in Švici. Namen zveze je, da v luči krščanskih principov proučava mednarodne probleme in da se v duhu teh principov zanaša za delo Zveze narodov in Mednarodnega urada za delo. Posebej seveda razmotriva ona vprašanja, ki so iz katoliških vidikov posebno važna. Sedež Zveze je v Friburgu v Švici. Zadnja dva občna zbora, ki se vrše na dve leti, sta bila eden v Varšavi (1928), drugi pa v Friburgu v januarju letošnjega leta. V poslednjem času je Zveza organizirala za dobo zasedanja Zveze narodov tako zvan »Katoliški mednarodni teden«, ki stoji pod pokroviteljstvom msgr. Beesona, ženevskega škofa. Prvič (1929) se je Katoliški teden počel s sodobnimi mednarodnimi problemi kakor: vzgoja v družini, patriotizem, organizacija dela itd. Predmet lanskih govorov je bil: Katoliška misel v službi miru. Letos pa je bil 14. septembra otvorjen v dvorani Carry tretji teden, ki je obravnaval temo: Delo Zveze narodov in nauk katoliške Cerkve. K sodelovanju so bili povabljeni znameniti mednarodno poznani filozofi, juristi, zgodovinarji in narodni gospodarji.

Govorniško in zmiselno je bil na višku prvi govor profesorja Renarda iz univerze v Nancyu, ki je razmotril filozofske podlage mednarodnega prava. Z veliko preciznostjo in jasnostjo je duhoviti govornik podal dvoje bistveno različnih pravnih pojmovanj. Eno, ki je zgrajeno na pravnem pojmovanju »Družabne pogodbe«, kakor jo je zamislil Rousseau in ki izhaja iz nazarjanja, da je označevala prvotno stanje narodov popolna nezavisnost. Šele pozneje so se spletle vezi med narodi in sicer s pogodbami. Enakost in neodvisnost držav na eni strani ter spoštovanje pred pogodbami na drugi strani, daje po tem nazaranju podlago mednarodnemu pravu, ki je, kakor je to formuliral Renard, ustvarilo pravo enostavne koordinacije, ne pa podrejenosti. To pa radi tega, ker takšno pojmovanje izključuje vsako objektivno pravno počelo. Temu pravnemu pojmovanju je Renard postavil nasproti krščansko narodno-pravno filozofijo, ki ima svoje izhodišče v priznavanju naravnega pravnega reda, ki poteka iz tako imenovanega naravnega prava. Po krščanskem pojmovanju imajo pogodbe, sklenjene med narodi, le tolikšno pravno vrednost, v kolikor najdejo kritje v naravnem pravu. Pogodbe niso torej izvor ljudskega prava, ampak narodno pravo stoji nad pisanimi pogodbami. Zato tudi smemo govoriti in je objektivno resnično, da imamo »pravilne« in »krivice« pogodbe. So mnoge pogodbe, čisto tudi tako zvane mirovne pogodbe, ki so premaganu s silo diktirane in ki so objektivno vzete lahko krivične. Vendar pa po krščanskem pravnem pojmovanju vseeno ni dovoljeno stremeti za revizijo krivičnih pogodb na kak drug način, kakor z mirnimi sredstvi, ker bi vsaka druga pot ogrožala blaginjo mednarodne človeške družbe. Katoličani priznavajo torej tudi take pogodbe, ki sicer niso pravične, ne sicer zato, ker bi zanje tvorile kak vir prava, ampak, ker je njih spoštovanje potrebno za ohranitev miru in obče narodne blaginje. Pač pa bodo stremeli, da tovrstne pogodbe mirnim putem revidirajo.

Zakaj se Cerkvi v dva tisoč letih ni posrečilo, da bi popolnoma iztrebila vojno? To vprašanje je bilo zadnjih 12 let pogosto zastavljeno. Predavanje dekana varšavskega vseučilišča g. Haleckija »O zgodovinski vlogi cerkve pri izmirjenju narodov« je dalo zadosten odgovor. Pravega mirovnega uspeha radi tega ni, ker je akcija Cerkve moralnega značaja. Cerkve apelira le na vest posameznikov, ki pa se temu klicu čisto zoperstavijo. Toda Cerkve vrši naprej, čeprav čisto nevidno, svoje plemenito poslanstvo. Treba je le pomisliti, kakor je to srečno formuliral varšavski profesor, da vsak še tako preprost duhovnik, ki pomaga duši iz notranjih bojev in jo reši greha, na svoj in sicer učinkovit način dela za svetovni mir. Govor odličnega znanstvenika je izzvenel v toplo izjavo za razorožitev in čisto obsodbo tistih činiteljev, ki z vsemi silami in zločinskimi preprečitvami razorožitveno gibanje, pri čemer pridejo v prvi vrsti v poštev velekapital, velika industrija, ki dobavlja vojni material, in pa različni visoki vojaški dostojanstveniki.

S pristno katoliško širokogrudnostjo je obravnaval manjšinsko vprašanje profesor na katoliški univerzi v Lille-u g. Delos. Pravice narodnih manjšin, kakor na pr. kulturna svoboda, so sestavni del mednarodnega prava in mednarodne pravne zavesti. Spoštovanje teh pravic pa je prepuščeno posrednim državam, ki imajo v svojem okviru narodne manjšine. Iz tega stanja pa se porajajo neštevilni konflikti, ki kažejo na nepopolnost sedanjega stanja. Zato zahteva profesor Delos posplošneje tako zvanih manjšinskih pogodb. »Zakaj ni javna svoboda in kulturna svoboda predmet obveznih izjav v mednarodnih pogodbah, h katerim bi se morala že sama po sebi vsaka država zavezati in temu primerno ustvariti tudi svojo zakonodajo? Žal da smo od tega še zelo daleč oddaljeni, kakor je pravilno poudaril govornik, vendar pa je velikega pomena, da se vedno znova kličemo državljanom v spomin nujna potreba pravične rešitve manjšinskega vprašanja.

Tudi švicarski profesor de Reynold (Bern) je podal dragocen pripevek k tretjemu mednarodnemu Katoliškemu tednu. Govoril je o duševnem mednarodnem sodelovanju in Zvezi narodov. Pisatelj, ki je trenutno tudi predsednik Katoliške zveze

„Začetek je storjen!“ Optimistično razpoloženje po obisku francoskih državnikov v Berlinu

Odhod iz Berlina

Berlin, 29. sept. tg. Laval in Briand sta ob 7.45 zjutraj zapustila Berlin. Poslovala sta se od dr. Brüninga in dr. Curtiusa kakor tudi od berlinskega in pariškega poslanika, pred odhodom sta se še četr ure razgovarjala na kolodvoru z nemškimi ministri. Preden je vlak odpeljal, je dal Laval Vasemu dopisniku izjavo, da je nemški narod mnogo bolj entuzističen, kakor so mu ga predstavljali. Nato pa je dejal: »Z rezultati smo zelo zadovoljni. Oba zgodovinska dneva označujeta bistveno etapo na poti trajne nemško-francoske harmonije. Naši državi sta sosedji. Sedaj zjutraj odputujemo iz Berlina, zvečer ob 11 pa bomo v Parizu. To se ne sme nikoli pozabiti. Začetek je storjen, nit se sedaj ne sme več raztrgati.«

Policijsko zastraženje je bilo pri odhodu mnogo manjše kakor pri prihodu.

Zaupanje v bodočnost

Pariz, 29. sept. tg. Laval in Briand bosta zvečer ob 11 dospela v Pariz in bosta že jutri dopoldne na izredni ministrijski seji poročala o rezultatu potovanja v Berlin. Laval je izjavil berlinskemu posebnemu poročevalcu »Intransigant«: »Zelo sem zadovoljen s sprejemom, ki sta ga Briand in meni priredila berlinska vlada in berlinsko prebivalstvo. Nemško-francoska delovna komisija, ki smo jo ustanovili v nedeljo, bo, kakor upam iz vsega srca, na najboljši način olajšala zblizanje med obema narodoma.« Briand pa je izjavil samo to, da se je v Franciji in Nemčiji vendarle že mnogo spremenilo.

Dr. Brüning je izjavil posebnemu poročevalcu »Liberte«: »Dr. Curtius in jaz sva našla pri francoskih ministrih dobro voljo za sporazum, ki nas je globoko ganila. Treba je upati, da bodo ta hitra pogajanja v Berlinu začetek drugih pomembnejših razgovorov, ki bodo utemeljili novo ero v francosko-nemških odnosih. Gre za temelj evropskega miru. Mnenja sem, da sta oba berlinska dneva za sporazum prinesla več kakor mesec trajajoča pogajanja med posameznimi pisarnami. Svoj vtis lahko povem s par besedami: Zaupanje imam v bodočnost.«

Veliko zadovoljstvo v Parizu

Pariz, 29. sept. tg. Obisk ministrov v Berlinu je učinkoval nad vse pričakovanje ugodno. V stvarnih rezultatih je prinesel najmanj to, kar so mogli odkritosrčni prijatelji sporazuma pričakovati od tega potovanja. Ta vtis je videti iz vseh pariških listov. Tudi v parlamentarnih krogih so povsem zadovoljni z uspehom.

Vodstvo francoske skupine v nemško-francoski komisiji bo najbrž prevzel Poncetov naslednik, novi državni podtajnik v gospodarskem ministru Gignoux. On je član kabineta in je njegov urad neposredno priključen ministrskemu predsedništvu. Upravičeno je upanje, da je jesenski sprehod v Gladnow na Haveli praktično dovedel do hitrejših in plodovitejših uspehov kakor historični izlet dr. Stresemanna in Brianda v Thoiry.

Pariz, 29. septembra. tg. »Journal« izjavlja, da sta Laval in Briand pri odhodu iz Berlina lahko z zadovoljstvom ugotovila, da sta svoj program popolnoma izvedla in dala Nemčiji vidne dokaze svoje volje za trajno sodelovanje. »Petit Parisien« izjavlja, da prinaša sestanek ministrov vidno olajšanje napetosti v nemško-francoskih odnosih.

Sestava nemško-francoske komisije

Berlin, 29. sept. tg. Za mesto nemškega generalnega tajnika v novi nemško-francoski komisiji se imenujeta bivši gospodarski minister Rauber in državni tajnik Weismann. Člane komisije pa bodo najbrže v glavnem vzeli iz težke industrije. Čujejo se imena Louis Hagen, Otto Wolff, Haniel, tajni svetnik Blücher ter bančniki Stauss, Mendelssohn in Warburg. O imenovanju delavskih zastopnikov se vrše pogajanja vlade z delavskimi strokovnimi organizacijami.

in član komisije Zveze narodov za mednarodno sodelovanje, posebno dobro obvlada to vprašanje. Sicer se dela na tem polju šele malo časa, vendar je važno, kar je poudaril govornik, da je iz vsega početka odkloni stremeljenje gotovih intelektualcev, ki bi radi potom Zveze narodov izvajali diktaturo na posameznih kulturnih področjih. Katoličani ne smemo na noben način trpeti, da bi pod pretvezo poučevanja mladine o ciljih Zveze narodov se vtihotapljala v šole neke vrste človečanska religija, katere propaganda je naperjena tako proti zdravemu patriotizmu kakor tudi naši katoliški Cerkvi.

Veliko zanimanje je vzbudilo predavanje nemškega narodnega ekonomista, profesorja Neill-Breuninga, S. J., o gospodarskih nalogah Zveze narodov. Za podlago je vzel govornik zahtevo papeževe enciklike »Quadragesimo anno«, da naj se z mednarodnimi pogodbami pospeši gospodarsko sodelovanje. Zveza narodov se popolnoma pravilno in v skladu z osnovami krščanske socialne filozofije trudi, da zadovolji tem visokim smernicam.

Ustanovitev nemško-francoskih gosp. podjetij

Berlin, 29. septembra. tg. Načrt za nemško-francosko sodelovanje se bo prihodnje dni obravnaval diplomatskim putem. Pred konstituiranjem nemško-francoskega odbora bosta vladi najprej pretresali v parlamentih vprašanje ustanovitve nemško-francoskih gospodarskih podjetij. Začelo se bo najbrže z obravnavo štirih vprašanj: ureditev nemško-francoske trgovinske pogodbe, ureditev prodajnih trgov na ta način, da se bo omejila škodljiva konkurenca, medsebojno gospodarsko prepletanje in izključitev pogubne konkurence v plovi in zrakoplovstvu. Pri tem mislijo na ustanovitev nemško-francoskih okvirnih družb. Glavno vlogo

bodo igrale elektrotehnične in kemične industrije. Na polju prometa pa gre predvsem za ureditev zračnega prometa v južno Ameriko in za francosko željo, da se omeji konkurenca v paroplovbi.

Za carinsko unijo med obema velesilama

Pariz, 29. septembra. tg. Francoski odbor za evropsko carinsko unijo je dal izjavo, v kateri izraža svojo zadovoljnost radi ustanovitve nemško-francoske delovne skupnosti. Predvsem je sedaj mogoče izvesti velik nemško-francoski industrijski in finančni program. Končni cilj nemško-francoskega sodelovanja pa mora biti nemško-francoska carinska unija, ki bo odgovarjala tudi interesom drugih držav.

Rezerviranost v Belgradu

Obisk nemških državnikov v Berlinu vzbuja čezdalej večje zanimanje v prestolnici. V krogih držav Male antante se je spočetka mislilo, da je bil ta obisk v toliko prenapljen, ker Nemčija še ni dala nobenih garancij, da bo spoštovala politično razdelitev vzhodne in srednje Evrope. Vesti, ki prihajajo danes iz Berlina, in ki napovedujejo zelo obširen gospodarski sporazum med dvema največjima državama Evrope, niso sprejete v Belgradu z neomajanim zadovoljstvom in zaupanjem, ker se dozdeva, da države srednje Evrope najbolj zadeva vprašanje, če in koliko jim je lažje na tem sporazumu.

Od oseb, ki so v ozkih stikih z delovanjem Zveze narodov, se je te dni med drugimi moglo izvedeti, da so se v Ženevi v zakulisni borbi obravnavale zelo važne zadeve, ki se tičejo direktno tudi interesov naše države. Zamisel carinske zveze med Avstrijo in Nemčijo je sicer padla, toda nismo nje sta vstala izza ozorja dva večja, ali manj fantastična načrta, kakor recimo načrt carinske zveze, ali celo personalne unije med Avstrijo in Madjarsko, ali oni drugi vsemogoči načrt federacije med Avstrijo, Madjarsko in Češkoslovaško. Govorilo se je trdovratno, da je patronažo teh načrtov v Ženevi prevzela Nemčija. Zato je popolnoma razumljivo, če se je držav Male antante polastila neka nervoznost, ko vidijo, da se takoj po zasedanju v Ženevi vršijo med Francijo, ki je zaščitnica držav, ki so prišle izza svetovne vojne, in med Nemčijo, ki noče priznati njihovih meja, tako dalekosežna pogajanja, ne da bi bile te države polklicane, da izrazijo svoje želje, oziroma zahtevajo svoje garancije. Prav tako v zvezi z velikimi poli-

tičnimi dogodki v Berlinu zatrjujejo v Belgradu razne vesti madjarskega vojnega ministra Gömbessa, ki je poslal grofa Aponnyja v Ženevo z nalogo, da zahteva od Zveze narodov popolno svobodo za razvoj madjarske armade. Kar se tiče teh dejstev, ki napovedujejo veliko diplomatsko delovanje tekom bodočih mesecev, bi bilo važno, da celo potrdimo in tudi lojalno, ako bi bili prisotni v Berlinu tudi državniiki srednjih in zapadnih evropskih držav, če že ne zaradi drugega, pa vsaj zato, da bi se lahko sami prepričali, da se tam sporazum ni sklenil škodo teh držav. Takšno zagotovilo bi pomirilo tudi naše javno mnenje.

V tukajšnjih diplomatskih krogih se je ponovno sprožila bojazen, da ne bi recimo poljska republika navsezadnje plačala francosko-nemški sporazum. Saj je znano, kako je odgovoril predsednik francosko-nemškega društva v Berlinu Otto Grauff, ravnatelj francoskega lista »Candidat« Foulcoudu na vprašanje, kaj smatra za najbolj nujno, da se doseže medsebojno zblizanje. Nemški politik je odgovoril javno: »Pustite pasti Poljsko! Če bi bil to rezultat berlinskega sporazuma, potem mora imeti nepregledne posledice za orientoacijo vzhodno-evropskih držav.

Tukajšnji listi so še vedno zelo rezervirani. Bržčas čakajo, da se debata o berlinskem sporazumu razlije bolj na široko med evropskim javnim mnenjem, na drugi strani pa čakajo, da bodo obmejni kraji in obmejni časopisi, ki so bolj živo zainteresirani na vsaki politični akciji, katere se udeležuje tudi Nemčija, izrekli svoje končno stališče.

Zaključek XII. zasedanja Zveze narodov

Ženeva, 29. sept. tg. Ob 1 popoldne je predsednik Titulescu zaključil danes 12. zborovanje Zveze narodov. Prej so bili še sprejeti predlogi četrte komisije za zgradbo palače Zveze narodov ter za proračun Zveze narodov. Končno je bil še tudi sprejet kompromisni predlog, ki so ga v vsej hitri skovali preteklo noč za leto premirja v oboroževanju. Ta kompromisna resolucija tretje komisije, ki združuje nekako skandinavski, holandski in švicarski predlog z italijanskim, pač ne pomeni drugega kakor dostojen pogreb lepe misli, katere vlada skoro gotovo ne bodo mogle izvesti.

Pogreb lepe misli

Ženeva, 29. sept. AA. Mednarodna komisija za razorožitev je na svoji včerajšnji seji izglasovala

Kriza nacionalne vlade So si že v laseh

London, 29. septembra. Z. Danes zjutraj je prišel v London kralj Jurij. Kot se čuje iz dobro informiranih krogov, je MacDonald na včerajšnji vladni seji opravičil predlog, da se razpusti parlament in razpiše nove volitve. MacDonald zastopa mišljenje, da mora v tem trenutku imeti velika

resolucijo, s katero se sklene premirje v oboroževanju. Resolucija med drugim naproša Svet Društva narodov, naj se obrne na vlade, zastopane na razorožitveni konferenci, da bi te vlade pokazale voljo za zagotovitev in organizacijo miru in dale dokazov o tem, da ne bodo ničesar storile, kar bi merilo na povečanje oboroževanja. Dalje prosi resolucija Svet Društva narodov, naj bi zahteval od vlad, zastopanih na konferenci, izjavo o tem, ali bi bile od 1. novembra t. l. pripravljene skleniti enoletno premirje v oboroževanju.

Razorožitvena komisija je na koncu sprejela poročilo, v katerem naglašja, da programi raznih držav pri utrjevanju, grajenju in zamenjavanju bojnih ladij in pri normalni opremitvi vojske in mornarice ne nasprotujejo odredbam načrta o premirju v oboroževanju.

Britanija močno in solidno vlado. Po njegovem mnenju se bodo lahko vršile edinole v slučaju, da vse stranke, ki sodelujejo v vladi, izstopijo iz iste.

Ker je med tem v liberalni stranki nastopila razdvojenost, tako, da je večji del liberalnih poslancev odločno proti volitvam, je MacDonald izjavil, da on in njegovi laboristični prijatelji ne bodo pod takimi pogoji šli v volitve, ker bi se raje umaknili iz političnega življenja. Ustanovitev edinstvene nacionalne fronte edino lahko da garancijo sedanjim vladam, da razpusti parlament in razpiše nove volitve.

London, 29. sept. Z. Zahteva konservativcev, da se razpusti parlament in razpiše nove volitve, je izzvala vladno krizo. Situacija je postala tako resna, da se računa na razpust nacionalne vlade. Snoči se je razpravljalo na seji vprašanje o volitvah, pa je od deset ministrov šest bilo za, štirje pa proti. Liberalni člani vlade so zagrozili z ostavko, če se bodo razpisale volitve.

Odpoved

Ljubljana, 30. sept. Včeraj je dobilo vse osebe uredništva ljubljanskega dnevnika »Jugoslavan« od lastništva lista obvestilo, da po preteku treh mesecev, to je dne 31. decembra 1931 preneha njihovo službeno razmerje.

Japonci se iz Mandžurije še niso umaknili...

Kitajski dijaki zahtevajo, naj se Japoncem napove vojska -- Japonske linie

London, 29. sept. Tisti, ki so se nadejali, da se bo spor med Japonsko in Kitajsko zaradi Mandžurije mirno rešil po posredovanju Zveze narodov, so se jako zmotili. Japonska vlada je sicer obljubila, da bo svoje odvečne čete iz Mandžurije odpoklicala in se omejila na običajno stražarsko službo ob južnomandžurski železnici, toda do tega odpoklica sploh še ni prišlo (ako verjamemo kitajskim virom), oziroma so ga dogodki med tem onemogočili. Radi agitacije kitajskih nacionalnih krogov se je namreč po vsem Daljnem vzhodu od Kantona do Harbina začela tako ljuta protijaponska kampanja, ki ogroža življenje in imetje v Kitaju bivaajočih Japoncev, da je Japonska na ta način dobila zaželeni povod, da v Mandžuriji ostane.

Ker bi pa sprito stališča Sovjetov, ki zelo neradi gledajo okrepitev japonskega vpliva v Mandžuriji, pa tudi zaradi ameriške Unije, direktna aneksija Mandžurije po Japonski predstavlja jako težak problem, zato so Japonci pogreli staro idejo neodvisnosti Mandžurije in na njo meječe Mongolije, in zdaj v tem pravcu v okupiranem ozemlju agitirajo. To je seveda star trik, ki so ga Japonci

posneli po — evropskih zgledih. Kar se dogodkov samih tiče, se razvijajo tako-le:

Okoli 9000 kitajskih dijakov je odpotovalo iz Pekinga v Nanking, kjer je že zbranih 2000 drugih dijakov, ki zahtevajo, da jih oborože in odpošljejo proti Japoncem v Mandžurijo. Odhod se je izvršil med velikim navdušenjem množice in vzkljkanjem: »Živela vojna proti Japoncem!« in: »Pravljeno smo umreti, da poženemo Japonce.« Protijaponska agitacija je po vsem Kitaju zavzela naravnost ogromen obseg. Oblasti se bojijo, da ne bi množica japonskih državljanov po raznih kitajskih mestih dejansko napadla. Kitajski mandarinji se pa bojijo tudi za svoje življenje in so čisto preplašeni, ker so dijaki v Nankingu, kakor se je že poročalo, napadli zunanega ministra dr. Vanga in ga surovo pretepli, tako da se nahaja v bolnišnici. Dijaki namreč menijo, da je kitajska vlada preveč odnoljiva in zahtevajo, naj se Japonci napove vojna.

V Pekingu se je več tisoč dijakov zbralo pred poveljstvom kitajske mandžurske armade in zahtevajo, naj general poveljeval kitajski četi na bojišče v Mandžurijo.

V Sanguju trdijo, da so japonske čete prevzele popolno oblast v provincah Kirin in Mukden ter prisilile upravo štirih kitajskih železniških prog, da je na postajah dala razobesiti japonske zastave. Japonski aeroplani krožijo nad mandžurskimi kraji in mečeje bombe. Na progi Peking—Mukden so japonski aeroplani bombardirali štiri osebnostne vlake. Pri tem je bilo ubitih in ranjenih več potnikov.

Japonski viri pa slej ko prej trdijo, da se odvečne japonske čete »umikajo«. Tako pravi tudi nota, ki jo je odposlala japonska vlada washingtonski vladi, pristavlja pa, da se bo ta umik popolnoma izvršil šele v trenutku, »ko bo to mogoče«. Na vsak način stoji, da so japonske čete na novo zasedle oni del železnice iz Mukdena v Peking, ki ga oskrbujejo angleški uradniki in uprava angleško-kitajska uprava. Povod za to jim je dal atentat neke kitajske banditske družbe, ki je iztirila na tej progi ekspresni vlak in oropala potnike.

V Hongkongu, kjer so Kitajci hoteli vzpizoriti pravi antijaponski pogrom, je angleška oblast proglasila obsedno stanje, da zaščiti ondote Japonce.

Iz zborovanja srbskih poljedelskih zadrug

Belgrad, 29. septembra. I. Občni zbor saveza srbskih poljedelskih zadrug je nadaljeval danes svoje zasedanje. Tekom dneva ni prišlo do nobenih načelnih odločitev, ampak so posamezni zadrugniki in odborniki obravnavali med seboj nekatere osebne račune. Prišlo je do zelo razburljivih prizorov, posebno med govori Bujica in dr. Djordjevića. Savez je na predlog slednjega sklenil, da se sme zadolžiti le do višine 200 milj. dinarjev. Nadaljnji debati se je posvetila izključno pozornost najvažnejši panogi eodobnega zadrugništva, namreč razprodaji pridelkov. Tako je med drugim Gavrilović apeliral na državno oblast, naj omogoči vsaj po večjih mestih, da bodo zadruge mogle svoje blago prodajati z izključno pravico. Na ta način bi bili posredovalci izključeni, cene pridelkov na trgu bi ostale iste, kmet-producen bi pa lahko računal z bolj poštenim izkupičkom.

V zvezi s kongresom se je zbudil tudi nov zelo zanimiv pokret, ki zna še imeti dalekosežne posledice v slučaju, da ga bodo merodajni krogi prevzeli in pošteno izvedli. Gre namreč za razmah zadrugne ideje med mladino potom kreditnih in posojilnih zadrug za šolobvezno mladino. Predložen je bil celo že popoln načrt za take zadruge, ki je našel mnogo razumevanja med zadrugarji. Šolsko zadrugništvo naj bi se predvsem pečalo za zdravstveno potrebo šolobvezne mladine, za gradnjo šolskih poslopj in dijaških stanovanj.

Hitlerjeva zmaga v Hamburgu

Berlin, 29. septembra. Wolfov urad je izdal o izidu občinskih volitev v Hamburgu tole poročilo: Za socialne demokrate je bilo oddanih 214.509 glasov (240.984 pri državnozborskih volitvah in 246.685 pri občinskih volitvah v letu 1928), za komuniste 168.618 (135.275 in 114.257), za nemške nacionalce 43.269 (31.667 in 94.048), državno stranko 67.038 (64.129 in 87.553), nemško ljudsko stranko 36.920 (69.145 in 85.507), gospodarsko stranko 11.373 (16.910 in 20.136), narodne socialiste 242.465 (144.684 in 147.601), centrum 10.794 (10.980 in 94.02), ljudsko stranko 1156 (1937 in 5609), krščanski socialisti 10.874 (11.968 in 0).

Mandati se razdelijo takole: socialni demokrati 46 (doslej 60), komunisti 35 (27), nemški nacionalci 9 (22), državna stranka 14 (21), nemška ljudska stranka 7 (20), gospodarska stranka 2 (4), narodni socialisti 43 (3), centrum 2 (2), krščanski socialisti 2 (0). — Moč narodnih socialistov je silno narasla.

Kardinal Paccelli na odhodu

Rim, 29. septembra. Kardinal Paccelli, papežev državni tajnik, se je odpeljal v Rorschach pri Konstanskem jezeru, kjer ostane delj časa na odhodu. V Vatikanu se širi glas, da bo Mussolini obiskal sv. očeta po povratku kardinala Paccellija. To se pravi, da ni bilo glade obiska rimskega diktatorja v Vatikanu sklenjeno še ni definitivnega. Označba »po povratku« je namreč zelo raztegljiva in pove le, da se obisk ne bo vršil v Paccellijevi odsotnosti.

Amerika skrhila oboroževalni načrt

Newyork, 29. sept. tg. »Newyork Times« poročajo, da je Hoover sklenil, popolnoma susperidirati gradnjo ameriških vojnih ladij za l. 1931-32, razen petih rušilcev. Vendar ni znano, ali se je to zgodilo v sporazumu z Anglijo in Japonsko. V tem primeru in če bo ameriški kongres pristal na to, bo Amerika opustila gradnjo treh ladij matice za letala, ene male križarke in šest do sedem rušilcev v skupni vrednosti 170 milijonov dolarjev.

Zbežnost na Madžarskem

Budimpešta, 29. sept. Z. Včeraj pozno zvečer se je po Budimpešti razširila vest, da je vojni minister Gumbes proglasil diktaturo v Madžarski. Pozneje so se raznašale tudi vesti, da so začeli v pokrajini delo znani člani antisemitskega pokreta belega terorja. Drugi so širili zopet gospodarske alarmantne vesti. Pozneje se je ugotovilo, da vsega tega ni bilo nič. Značilno je za psihozo javnosti, da kljub energičnemu demantiju vojnega ministra Gumbesa še vedno verjame vestem, ki se širijo po cestah.

Pred razpravo proti albanskim atentatorjem

Dunaj, 29. sept. tg. Jutri se začne v Riedu v Gornji Avstriji sodna razprava proti atentatorjem, ki so meseca januarja streljali na albanskega kralja Zogua. Sodišče je odredilo stroge predpriprave, da se prepreči med razpravo taki prizori, kakor so se že dogajali pri sodnih razpravah proti balkanskim atentatorjem. Danes so izgnali iz Rieda albanskega častnika Lázaria Šantoja, ki pripada miselnosti atentatorjev in je hotel razpravi prisostvovati. Obtoženci so danes po svojih zastopnikih podali javnosti svoje izjave. Glavni obtoženec Gjeshi obžaluje, da je povzročil Avstriji neprijetnosti, dasi Avstrijo zelo ljubi, posebno, ker je bil med svetovno vojno avstrijski častnik in v italijanskem ujetništvu. Po njegovem mnenju je princ Wied zakoniti kralj Albanije, ki se nikdar ni odrekel prestolu. — Drugi obtoženec Cami je izjavil, da se bori že od svojega 18. leta za neodvisnost Albanije. Bil je najprej prijatelj Zogua in je bil z njim skupaj v vojni. Ko pa je kralj spremenil svoje stališče in mu obljubil kneževsko življenje, če bi držal z njim, je Cami to odklonil.

Avstrijski dolgovi

Dunaj, 29. septembra. AA. Korbiro poročajo: Avstrijska narodna banka je ugotovila, da znašajo obveze dolnjeavstrijske eskontne družbe do pariške »Banque Nationale de Crédit«, dva milijona 250.000 frankov to je 600.000 šilingov, ki izvirajo iz kreditov, namenjenih industriji. Glasovi o tem, da bi se avstrijska narodna banka pogajala v imenu teh dveh ustanov, niso resnični.

Vatikan, 29. sept. AA. Sv. oče papež Pij XI. je včeraj sprejel v zasebni audienci msgr. Paccinija, avditorja belgirske nunciature.

Bukarešt, 29. sept. Z. V pretekli noči je ponovno izbruhnil požar v petrolejskih izvirih in Moreni. Pretekli teden se je požar sam ugasil, kakor na izsleda, le za kratek čas.

Škofovska konferenca v Zagrebu

Zagreb, 29. sept. Z. 12. oktobra se bo vršila v Zagrebu konferenca našega episkopata pod predsedstvom našega nadškofa dr. Bauerja. Pred tem bodo od 5. oktobra naprej duhovne vaje za nadškofe in škofe v domu duhovnih vaj na Jordanovu.

Državno posoilo PAB

Belgrad, 29. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra in po zaslišanju predsednika vlade predpisal in proglasil zakon o državnem jamstvu za posojila agrarnih zajednic. Po tem zakonu se finančni minister pooblašča, da izda državno garancijo Privilegirani agrarni banki v Belgradu za posojila v znesku 3.500.000 Din, ki jih bodo pri banki sklenile agrarne zajednice.

Upokožitev

Ljubljana, 29. septembra. I. Okrožni inšpektor in bivši veliki župan v Mariboru dr. Schaubach, ki je bil pred kratkim premeščen v Belgrad in banki inšpektor dr. Rudolf Andrejka, sta bila s kraljevim ukazom upokožena.

Angleži o naši trgovski mornarici

Belgrad, 29. sept. I. Angleški pomorski strokovni list »Fair Play« posveča velik članek naši trgovski mornarici in hvali veliko iniciativo naših pomorskih krogov. V pogledu plač, katere prejema naša mornarica, pa ugotavlja, da zaostajajo daleč za onimi, katere dobivajo mornarji na angleških trgovskih ladjah. List je izračunal, da znaša naša trgovinska brodogoj 322.000 ton in da je vredno 309 milj. 918.000 Din. Ako bi se izračunal prihranek, ki predstavlja razliko med angleškimi in jugoslovanskimi plačami za mornarje, bi se dobila vsota 550 milj. Din.

Padec funta brez posledic za poljsko valuto

Varšava, 29. septembra. AA. Poljska agencija poroča, da je ravnatelj Trgovske banke, bivši minister Gliwic dal včeraj zastopnikom listov izjavo o reperskusijah, do katerih bi moglo priti v finančnem položaju Poljske zaradi krize angleške valute. Gliwic je obžaloval, da utege padec funta vplivati na poljski izvoz, zlasti na izvoz poljskega blaga v Anglijo. Nikakor pa ne more stanje angleških financ vplivati na splošno finančno stanje Poljske. Angleška udeležba pri dolgoročnih poljskih posojilih je bila prav neznatna; Anglija je s Poljsko delala v glavnem nekaj malega s krediti sladkorni in skrobni industriji. Angleški kratkoročni krediti do treh mesecev so relativno zelo maloštevilni. Zato ne bo imel padec funta v tem trenutku nikakega vpliva na poljske finance.

Francoska izguba radi padca funta

Pariz, 29. sept. Z. Izguba francoske narodne banke radi padca funta šterlinga znaša dve milijardi frankov.

Sofija, 29. sept. Z. Bolgarska narodna banka je s 29. septembrom povišala diskontno mero od 8 in pol na 9 in pol odstotkov, na posojila pa od 9 in pol na 10 in pol odstotkov.

Helsingfors, 29. sept. AA. Finska vlada bo še nadalje ohranila zlati standard.

Amsterdam, 29. sept. AA. Holandska narodna banka je zvišala eskontno mero s 2 na 3 odstotke.

Dublin, 29. sept. AA. Ireka narodna banka je zvišala eskontno mero s 5 in pol na 6 in pol odstotkov.

Kaj čaka Romunijo?

Belgrad, 29. sept. I. Iz Romunije poročajo, da dobiva statura prof. Jorge popolnoma novo lice. Medtem, ko je sprva romunski učenjak hotel reševati vsa javna vprašanja, se je polagoma nekaterim ministrom, katere vodi Argetoianu, posrečilo, da mu odmerijo ozi delokrog. In sicer bolj na kulturnem polju, ker v gospodarskih vprašanjih neodvisno odločijo Argetoianu in njegova četa. Iz tega bi sledilo, da bo režim Jorge kmalu spremnil barvo in obliko ter se polagoma razvil v diktaturo Argetoianu.

Poznavalci romunskega političnega življenja napovedujejo za gotovostjo skorajšnje spremembe, katere se pa po informacijah našega dopisnika ne bodo izvršile v smeri ojačenja demokratičnega vpliva na vlado in njene posle.

Lep uspeh čeških katoličanov

Porast lidovcev v Pragi - Okrepitev čeških in nemških nacionalistov

Praga, 29. septembra. Iz podatkov o izidu občinskih volitev, ki so doslej na razpolago, je razvidno, da so stranke povčleni obdržale svoje postojanke v deželi. Edino komunisti so napram volitvam v letu 1927. precej nazadovali, kljub temu so n. pr. v Pragi dosegli še vedno več glasov kakor pri državnozborskih volitvah v letu 1929. Na deželi so ostali agrarci še vedno najmočnejša stranka.

Izid volitev je tudi pokazal veliko borbenost češkega in slovaškega katoličanstva. Češkoslovaška ljudska stranka pridobuje v svojih listih posebno zahvalo svojim volivcem za izkazano zaupanje. Stranka je namreč svoj položaj utrdila. Na Češkem so lidovci postavili 500 novih samostojnih kandidatnih list in s tem pokazali veliko borbenost, ako pomislimo, da so bile v 4823 občinah od 6589 občinskih svetov, za katere so bile razpisane volitve, poslavljene enotne kandidatne liste. Značilno je, da so glasovi ljudske stranke porasli celo v Pragi, in sicer od 25.532 v letu 1927. na 26.514 letos. Napredovanje lidovcev v Pragi je še večje napram izidu volitev v poslansko zbornico v letu 1929., ko je ljudska stranka dosegla samo 24.549 glasov. V Pragi je bilo izvoljenih 6 kandidatov ljudske stranke, in sicer Stanislav Bouček, podpredsednik okrajnega sodišča, dekan Alois Tylinek, dr. Karel Svoboda, vsuč. profesor, Josip Šafránek, tovarnar, J. Fikejzl, državni uradnik. Zd. Roudnický, zasebni uradnik.

Zelo je presenetil uspeh lige Stribrnega, to je čeških Hitlerjevcev, ki so si priborili 11 mandatov in za katero je bilo oddano 48.425 glasov, medtem ko so doslej razpolagali v občinskem svetu samo z 2 mandatoma in je bilo zanje oddanih pri zadnjih

občinskih volitvah leta 1927. le 11.158 glasov. Nosilec kandidatne liste je bil dr. Pergler, ki je nedavno zgubil poslanski mandat, ker ni bil sploh češki državljan in si je žele v zadnjem času pridobiti domovinsko pravico v Pragi. Liga Stribrnega se je tako okrepila kljub najhujšim umazaniam aferam, katerih predmet je bil Stribrny in njegova stranka. Njegovi pristajši se rekrutirajo povčleni iz visoke birokracije, ki je doslej volila za Kramářovo narodno demokratsko stranko in tudi za lidovce. Desničarski ekstremizem se je torej utrdil in v istem času se je okrepila tudi ekstremistična stranka nemških narodnih socialistov na škodo nemških nacionalcev; to bi kazalo, da se bo narodnostni boj med Čehi in Nemci poostil.

Narodni socialisti so v Pragi obdržali 28 mandatov, za katere je bilo oddanih 107.146 glasov; Beneševa stranka je na ta izid ponosna, saj pomeni napram občinskim volitvam leta 1927., ko so narodni socialisti prejeli 96.538 glasov, lep uspeh. Toda napram volitvam v poslansko zbornico l. 1929. so narodni socialisti zgubili 10.371 glasov. Za socialne demokrate je bilo oddanih 66.972 glasov leta 1927. 47.103, pri volitvah v poslansko zbornico v letu 1929. pa 68.101 glas. Čeprav so socialni demokrati napram prejšnjim občinskim volitvam dosegli lep uspeh in razpolagajo sedaj s 14 mandati (prej 12), so vendar v primeru s političnimi volitvami nazadovali. Tudi poraz komunistov, ki so zgubili 4 mandate in bodo zdaj zasedli samo 13 občinskih mest, ni tako hud. Njihova stranka je prejela 58.711 glasov, to se pravi, okoli 12.000 manj kakor pri občinskih volitvah leta 1927, toda še vedno 8700 več kakor pri zadnjih političnih volitvah.

Grčija se boji za svojo valuto

Drakonične odredbe — Politične posledice

Belgrad, 29. sept. I. Po vesteh, ki so dospele nocoj iz Aten, je grška vlada podvzela radikalne korake, da reši svojo valuto, ker se je vsled zadnjih pretresljajev na evropskem trgu začela nevarno majati. V vladni naredbi dovoljuje pravico poslovanja z devizami edino le grški Narodni banki. Vsak, kdor želi nakupiti izozemske devize, mora iti preko grške Narodne banke, banka sama pa bo prodajala tuje devize le v slučaju skrajne potrebe. V trgovskih krogih vlada seveda veliko razburjenje,

ker se bojijo, da bo tako drakonična naredba onemogočila sploh vsako poslovanje z inozemstvom. Vznemirjenje je največje v Solunu, ki je bil do sedaj največji trgovinski center Grčije. Guverner grške Narodne banke je takoj podal svojo demisiijo, ker ne soglašja z vladnimi ukrepi. Finančna kriza bo imela tudi politične posledice, ker je Venizelos že obvestil šefa opozicije, da je pripravljen sklicati parlament na izredno zasedanje in da želi krepkega sodelovanja vseh strank državnega zbora.

Katalonija ni zadovoljna

Barcelona, 29. okt. V katalonskih krogih vlada veliko razburjenje, ker je madridski parlament naprav avtonomnemu štatutu Katalonije, kakor so ga sestavili Katalonci sami, zavzel odločno sovražno stališče. Izpocetka večina ustavodajne skupščine sploh ni hotela sprejeti v ustavo nobenih modifikacij, ki naj bi omogočale realizacijo katalonske avtonomije, ampak je smatrala za zadostno, če se statutar princip regionalne samouprave v smislu decentralizacije.

Ker je katalonsko predstavništvo v skupščini zagrozilo, da v tem slučaju skupščino sploh zapusti in izkliče v Barceloni neodvisno katalonsko republiko, je predsednik vlade Alcalá Zamora sklical seboj šefov parlamentarnih klubov, katere je s težavo prepovabil, da so sprejeli v ustavo nekatera načela, ki v nekaterih oziirih kolikortoliko ustrezajo Kataloncem. Vendar je to le malenkostna koncesija, ki ravno bistvenih zahtev Katalonije ne upošteva, za-

kaj večina je definitivno odklonila finančno samostojnost katalonske province in oblast samouprave nad solstvom.

Spor med Madridom in Barcelono se torej s sprejetjem ustavnega amandmana, tičočega se katalonske samouprave, nikakor ni poravnal in ostaja slejkoprej najakutnejše vprašanje nove španske republike.

Madrid, 29. sept. AA. Oblast je odkrila anarhistično organizacijo, ki je imela nalogo, da pobija sedanjo vlado.

Krvavi nemiri

Madrid, 29. septembra. AA. Iz Salamance poročajo, da je prišlo pri demonstracijah poljskih delavcev v vaseh Palasios in Los Ribos do spopada med delavci in državljansko gardo, ki je bila prisiljena nastopiti proti demonstrantom z orožjem. Dva človeka sta mrtva.

Finančna komisija za Mad'arsko

Budimpešta, 29. sept. Z. Madžarska vlada je bila danes službeno obveščena, da bo finančna komisija Zveze narodov, ki sestoji iz sedmih članov in ki ima nalogo, da prouči madžarske finance, prišla v Budimpešto 7. oktobra. Pred to komisijo pa bo prišla še tehnična komisija, ki bo pripravila teren.

Amerika na s'raži

Newyork, 29. sept. tg. »Newyork Times« poročajo, da je Hoover predlagal americkemu finančnemu ministru v čarinski komisiji, naj poučujeta posledice evropskih valutarnih akcij za ameriški uvoz, da se more potem določiti, ali so potrebna zvišanja ameriških carin, da se obvaruje ameriški trg poplave blaga iz valutarno slabotne dežele.

Zagrebiška vremenska napoved: Zelo oblačno in spremenljivo, zmerno toplo in nestalno.

Dunajska vremenska napoved: Precej jasno. Visja temperatura. Brez vetrov.

V božjih rokah smo...

Iz življenja slovenske misijonarke dr. Miriam Zalaznikove v Indiji

Ljubljana, 29. sept.

Vsem je že znano, da se je profesorica dr. Miriam Zalaznikova lani odločila, da gre v Indijo misijonariti. Idealno inteligentno, ki sedaj deluje kot profesorica v lhanji, je naša javnost podprla z večjimi in manjšimi vsotami. Zadnje pošiljatelj (200 Din) smo ji naslovili 8. avgusta, za kar se nam je pravkar zahvalila. Naj navedemo samo najvažnejše odlomke iz tega značilnega pisma, ki smo ga prejeli pred nekaj dnevi in ki nam priča o težavah in brigah, ki jih zahteva misijonsko delo v Indiji.

»Vaše denarno pismo od 8. avgusta, ki sem ga pravkar prejel, pomeni pač veliko in lepo presežek. Bog povrni — ta zahvala naj Vam vse pove — kar sem položila vanjo hvaležnih molitev in dobrih želja za vse, ki so prispevali s svojim delom ali denarjem, gotovo pa s svojo ljubeznijo.

Pismo je malo več časa hodilo, ker smo za teden dni odrezani od Bombaya in prihajajo potniki in pošta le po ovinkih. Vse silnih dežnih nalivov so tračnice odpovedale, obenem pa se je utrgal plaz, severno od Bombaya ter pogreznili vlak pod seboj. Človeških žrtev primeroma ni bilo veliko, škoda je znatna. V splošnem se zdi življenje čedalje težje. Ne severu se javljajo potresi, ki spravljajo ljudstvo v strah.

Od tedna do tedna odlašam, da bi Vam napisala daljši članek. Ni časa! Delo se čezdanje bolj kopiči. Vendar je glavni vzrok vreme, ki oropa človeka vsake energije. Kar je več kot dolžnost dneva, človek nehoti odlašati. Vi tožite, da ste dobili v Ljubljani jako vročino. No, nikar ne mislite, da je imamo mi zato kaj meniti! Smo bogati! Od julija sem imamo dobo monsum. Seveda ne dežuje ne pretrga pač pa mnogo in vselej močno, kakor če se pri nas utrga oblak. Po več dni in noči dežuje. Vendar pa dež nič ne ohladi zraka, temperatura je stalno 37—40° C. Ta vlažna vročina more postati vsled posledice pravo mučenje. Človek niti za nekaj minut nima suhe obleke na sebi, čeprav menjava parkat na dan in si dovoli luksuz več nego ene kopeli (ako mu ostane časa za to) in to traja zdaj že tretji mesec. Naravne posledice se kmalu pojavijo. Koža se mašuje nad takim ravnanjem. Človek ima občutek, da je odet v same koprive. Vsakovrstni izpuščaji, tvorijo se nadaljnji mučitelji v sedanjih dobi. Koliko morajo nekateri ljudje pretrpeti, Vam v par vrstah ne bi mogla povedati. Da se širijo bolezni, zlasti malarija, je narav-

no. Ne vem, kdo tako izborna zame moli, da se me ne doseže še ni nič lotilo. Vendar seveda čutim, da nisem tako razpoložena kot sicer!

Silnim naličjem naša streha ni bila kos in doživeli smo mnogokrat neprijetno presenečenje. Vsi stropi pušajo in včasih človek ne ve, kam naj bi se umaknil. Kmalu sledi drugo presenečenje, da so namreč vse naše stvari medtem dobile belkasto prevleko, vse je plesnivo. Ko posije solnce, seveda vsakdo hiti na prosto s svojimi stvarmi.

Včasih si mislim, da tudi naši možgani menda dobe nekaj te preobleke. Vsaj doživljajo v šoli bi mogli služiti v dokaz za to. Otroci so popolnoma negativni, človeku se zdi, kot da je ves trud sedmih mesecev šolskega dela docela zaman!

Začetkom novembra bomo imeli firmo, pripravljamo dva oddelka otrok, tako da je ves moj prosti čas oddan.

Mislila sem se omeniti, da smo poslano vsoto naložile kot prvi prispevek za naše novo poslopje. Prvič zato, ker je za naravnost kričanja potreba, drugič pa, ker omenjate, da so k tej zbirki prispevale večinoma učiteljice s svojimi ročnimi deli. Za tako podjetje je vsota seveda malenkostna, pa me verujemo, da je gorčično zrno, ki bo vzklilo in se razbrstelo v košato drevo, v čigar vejah bodo... no, to bomo še videli... kdo in kaj in kako...

Trenotno smo tako daleč, da nas bo moralo nekaj odstopiti svoje zasebne sobe v šolske in internatske svrhe. Nekateri sestre je že bila itak doletela ta usoda, zdaj bodo pa še druge prišle na vrsto, ako nam ne bo mogoče zidati. Kje da bomo bivalje? Nikjer in povsod. Hodniki in šolske sobe so naše shrambe in naše delavnice. Veranda pa naša spalnica. Čisto dobro, dokler ni bolezni. Potem pa velja: v božjih rokah smo...

Prejmite še enkrat moje pristno zahvalo, kot tudi zahvalo od strani vseh, pa tudi prošnjo, da se nae kaj spominjate v molitvi, da ne bomo preveč vzdihovali...

Vdana in hvaležna M. Miriam Zalaznik.

Bedni položaj instituta, ki naj vzgaja mlade Indijce in Indijke, je dr. Miriam Zalaznik pač sama dovolj nazorno popisala. Naj bi se naša srca, ki jim je kolikaj za resnično Kraljestvo božje, po svojih močeh odzvala skriti prošnji naše misijonarke in naj bi prispevala kolikor pač morejo za njen misijon. Prispevke sprejema Misijonska pisarna v Ljubljani, Semeniška ul. 2. (Čekovni račun štev. 13.756.)

Še polente ne bo

Novice iz Italije

Se polente ne bo! Po Vipavski dolini je veliko razburjenje, ker je fašistovska vlada povišala carino na koruzo in koruzno moko. Znano je, da tamonjše ljudstvo največ živi od polente in ima življenjski interes na tem, da je koruzna poceni, kajti domači pridelek zdaleč ne zadošča. Fašistovski udarec je naravnost brezobziren.

Slaba letina. V Južni Istri okoli Pule so bili vse poletje brez dežja. Pridelali niso ne fižola, ne krompirja, ne turšice in celo vinski pridelek bo slab. Na zimo bo prava lakota.

Slovenski duhovnik pod policijskim nadzorom. O župniku Antonu Cerarju iz Šmarja pri Kopru smo nedavno poročali da je bil poklican na prefekturo v Pulo, da se zagovarja radi policijskih inkriminacij. Sedaj doznavamo, da je bil formalno policijsko sposvarjen, kar pomeni, da je postavljen pod posebno policijsko nadzorstvo in se ne sme ganiti iz občine svojega bivališča brez vsakokratnega policijskega dovoljenja.

V ječi radi slovenskega petja. V Ajdovščini je bilo, kakor smo avojetasno že javili, aretiranih

5 fantov radi »razgrajanja«, ker so slovensko peli. Zapri so že 6 tednov, ne da bi bili starši kaj obveščeni o njihovi usodi. — V Ajdovščini je sedem žag. Pet jih počiva in samo dve še delata bolj po malem. Na žagi, ki jo ima Italijan Razetto, so več moških moči zamenjali s cenejšimi ženskami. O kakem socialnem varstvu in duhu ne sluhaj.

Nosilec gnile civilizacije. Na Kozini so nedavno v balileki organizaciji priredili neko laško igro, polno frivolnosti in nepristojnosti. Ljudstvo se je zgražalo nad tem, da je v Italiji tako lahko mogoče mladino pohujšati. Javno pa seveda nobeden ne sme kritizirati, da ga ne zapro kot protidržavni element.

Povratek iz konfinacije. Iz Pule poročajo, da sta se vrnila iz konfinacije kanonik megr Verla in korni vikar Marinovich, ki sta bila konfinirana za časa preganjanja katoliške akcije.

Nevarne knjige. Italijanska policija je vsem knjigotržcem prepovedala imeti in prodajati knjige o eksplozivnih snoveh.

večkrat zaradi pretepanja kaznovan. Tudi danes mu sodnik prisodi dva meseca strogega zapor, poleg tega pa bo moral plačati vse stroške pravde, OUZD pa odškodnino za plačane zdravniške stroške, ki jih je s tepežem povzročil. To je ves uspeh noža in krvi!

Potem pristopi 60 letna Grašič Marija iz Dobropolj na Gorenjskem. Dobil je neki dan položnico zaradi davkov, bila je razburjena, jezna, pa je v tej sveti ječi zagodrnjala nekaj žaljivk čez g. bana in vlado. To je bilo letos v februarju, zdaj po osmih mesecih je prišla kazen: 15 dni zapor, ker je žalila oblast. Kazen pa se odloži za dobo dveh let in če žena v tem času ne stori novega sličnega greha, se zapiše kazen v pozabljenje.

Franc je od mladosti siromak. Ko je bil star 12 let, je izgubil roko, pozneje si je pokvaril še oko, vso mladost je presluzil za kmetijskega hlapca. Po neurečnem naključju se je nekega dne sestal z ubeglim vojaškim beguncem Stankom. Ta ga je nagovoril, da mu bo nosil iz Avstrije saharina in tobaka, France pa naj ga naprej prodaja. Ni vedel, da je to prepovedana stvar. Stanko mu je nanosil 50 škatlic saharina in nekaj zavojčkov tobaka in France je res prodajal vtihotapljen roba. Prijeli so ga, zdaj odgovarja pred sodnikom za ta greh in še za to, ker je s tem podpiral vojaškega beguna, česar se tudi ne sme. Dobil je en mesec strogega zapor.

In nazadnje se privleče v sobo pred resnega sodnika starček 62 let, ves siv in nadležen vsem na svetu, brez premoženja, doma iz Kovorja pri Trzinu. Mož je kljub starosti zelo hud, rad pije, potem pa razgraja. Samo zaradi tega je bil že 17-krat kaznovan, letos celo že s tremi meseci zapor. Zadnjič se je vrge na rodnega sina ter ga sčesnil — kakor sam pravi — s sekiro po roki. To niti ni bilo prvič, že večkrat je prišlo do podobnih stvari med njim in sinom. »Kaj bo iz tega, dragi oče?« svari sodnik. »Ja, ko mi pa ne dajo gmaha!« Tako se zagovarja mož, čeprav je sodnik povedal, da je dokazano, da on vedno in vedno spet začne s preprirom in nato z dejanskim napadom, zlasti kadar je pijan. Celo županstvo poroča, da dela mož samo škodo, nikdar pa ne koristi. 62 letni oče je bil obsojen na šest mesecev zapor — verjetno pa ni prav nič, da bi ga to izmordilo!

Nesreča pri sekanju lesa

Luče pri Grosuplju, 20. septembra.

Posestnikov sin Lovrenc Trontelj, doma iz Luč št. 2 pri Grosuplju, je večraj popoldne sekal s sekiro les. Pri tem pa je tako nesrečno zamahnil, da je zadel s sekiro v desno roko — menda je vaju z levo držati sekuro. Zadel je torej v desno dlan od zgornj, presekal kožo, kite in dlanisko kost, ki se je vsled močnega udarca zdrobila. Fantu je začela iz rane močno teči kri, ki jo je ustavil šele poklicani okrožni zdravnik iz Grosuplja. Fant je šel potem z večernim vlakom v ljubljansko bolnišnico, da mu dlan temeljito preiščejo in poberejo ven vse drobce zdrobljene kosti.

Tako se odstrani zobni kamen,

povzročitelj težkih obolenj zob. Samo z rednim negovanjem Sargovim Kalodontom, edino kremo, ki prepreči zobni kamens pomočjo dodatka (Sulfuricinoleat po Dr. Braunlichu), ostanejo zobje vedno čisti in zdravi.

Proti zobnemu kamnu

Senzacija brzopoleznega turnirja v radiu

Drevi ob 8 boste lahko doma sledili pri radiu prvemu velemojstrskemu šahovskemu brzopoleznemu turnirju, na katerem bodo sodelovali svetovni šahovski velemojstri dr. Aljehin, dr. Tartakower, Niemcovič, dr. Vidmar. Čuli boste govoriti največjega sodobnega šahovskega genija, svetovnega prvaka dr. Aljehina in kibicirali boste lahko napetim partijam, ki jih bodo izvajali zmagovalci blejskega velemojstrskega turnirja.

Radio-Ljubljana je razpisal na prva dva zmagovalca nagrade. Šahistom se torej za pravkar končanim blejskim turnirjem nudi že zopet nova senzacija, svojevrstna v naši državi in v našem radiu. Aljehin je odnesel prvo mesto z Bleda; kdo ga bo danes v našem radiu? Morda dr. Vidmar?

To bi bila za vse naše jugoslovanske šahiste najlepša zmaga, ki jo bo ponesel naš radio v svet.

Urlo zanimivo je slediti poteku igre pri brzopoleznem turnirju; vsaj tukaj ne bo dolgotrajnega čakanja na poteze igralcev, ki pri resnih partijah zagreni nepotrpežljivemu igralcu njegovo kibiciranje. To-liko, da napovedovalec pove storjeno potezo in že sledi nova poteza. Pa še nekaj! Zgodi se tudi mojstrom, da pri brzopoleznem turnirju prezro v časovni stiski za premišljevanje kako potezo, ki jo šahovski »pacerc« ne bi naredili.

Ker je pričakovati, da se Tartakover in Niemcovič kot poznana šaljivca poleg dr. Vidmarja ne bosta mogla vzdržati hudomušnih opazk, se obeta tudi v tem oziru poslušalcem svojevrsten užitek. Torej, na svidenje drevi ob 8 v radiu. — B. P.

Pogreb 80 letne žrtve avtomobila

St. Vid pri Stični, 28. sept.

Danes je bil pogreb Terezije Rojce, katero je 18. septembra povozil zagrebški avtomobil, ko je raz ceste podila svoji dve kokoši. Ves čas je bila v nezavesti. Trpela je pa velike bolečine. Bila je v 80. letu. Dasi je bila v veliki revščini in je živela od milodarov, vendar se je njene pogreba udeležilo veliko ljudi.

Školiška zbirka za bedne na Koroškem

Celovec, 28. sept.

Celovski škof dr. A. Heftler je izdal kratek pastirski list (Pastirsko besedo), ki se je čital 27. septembra po vseh župnih cerkvah Koroške. Škof pravi v začetku: »Letošnja zima bo, kakor vse kaže, težka zima stiske.

Gospodarske razmere postajajo vedno slabše. Trda usoda je zadelo kmeta in obrtnika, pa tudi uradnik trpi vsled znižanja plače. Najbolj pa zadene ta usoda težko preizkušeni delavski sloj, predvsem pa tiste brezposelne, ki bi radi delali, pa dela ne najdejo.« Škof pravi na to, da bodo pač skušale pomagati država, dežela in občina. A vse to ne bo zadostovalo. Potrebna je tudi privatna pomoč. Škof pravi: »Bratje smo v Kristusu. Brat pa mora bratu v stiski priti na pomoč, v kolikor more.« Škof ukazuje, naj vsi župnijski odbori začno z zbiralnimi akcijami, da se pomaga bednim in pomoči otrebnim. Zbiral se bo denar, živila, obleka, kurivo.

Iz šale nesreča

Ljubljana, 29. sept.

V ljubljansko bolnišnico so danes sprejeli štiri ponesrečence. Sročil se je na Vodovodni cesti ponesrečil zidarski pomočnik Anton Zabukovec, star 32 let. Zabukovec se je poskušal v šali s svojimi tovariši, kdo je močnejši in pri tem premetavanju je tovariši pahnili Zabukovca čez mizo. Zabukovec je odletel tako nesrečno, da si je nalomil hrbtenico. Poškodba je seveda zelo nevarna in se bo Zabukovcu poznala najbrže vse življenje.

V Dolenji vasi pri Kočevju so se v nedeljo stekli v gostilni vaški fantje. Eden od teh je z nožem zabodel 22-letnega lončarja Ignaca Vrtarova v desno roko. Vidovrol je izgubil precej krvi, tako, da je moral v bolnišnico.

V nedeljo je padla s kolesa 11-letna posestnikova hči Marija Strumbelj z Rudnika. Poškodovana se je desno nogo, v bolnišnico pa je prišla šele danes.

Na Ježici se je danes ponesrečil 17-letni zidarski vajenec Ludovik Janežič iz Spodnjih Gamelj. Pri delu na neki stavbi mu je padla na glavo težka zidna opeka. Poškodba k sreči ni nevarna.

Rečica ob Savinji

Volivni imenik obsega 690 volivnih upravičencev.

Okrajna drevesnica. Prejšnji teden se je sestala komisija pod vodstvom kmet. referenta, ki je določila prostor za okrajno drevesnico. Prostor je iz ljubiznosti odstopil g. duhovni svetnik Alfonz Požar. Z delom prično takoj spomladi. V prvem letu se bo nasadilo do 8000 divjakov.

Slana. Dne 25. in 26. sept. je padla precej moč- na slana, ki nam je vzela večinoma vso ajdo.

Umrla je gospa Unovt Marija iz trga Rečica ob Savinji. Dosegla je visoko starost osemdesetih let. N. p. v m.

Bogat plen vlomilcev

Breg pri Borovnici, 29. sept.

Kronike večjih vlomov do sedaj v našem kraju niso kdovekaj bogate. Izjemno mesto pa zavzema trgovina g. Srečka Kobija na Bregu, ki je postala zaradi dobrih zalog in skritega mesta pravcata tarča za svedroce in vlomilce, ki so danes ponoči že tretjič v povojnih letih tu poskušali svojo srečo in jo res odkurili z bogatim plenom. V letih 1925 in 1927 sta bila v tej trgovini izvršena že dva vlom, od katerih so pojasnili in našli storilce le pri prvem. Drugi je ostal še nepojasnjen.

Vlom je bil izvršen v poznih nočnih urah, nekako ob 2 ponoči. Vsi znaki kažejo, da je pri v- lomu sodelovala družba in je moral biti med njimi nekdo, ki mu je notranjost trgovine dobro znana, najbrže eden tistih, ki je pri prvem nepojasnjenem v- lomu sodeloval. Strokovnjaki v tem poslu niso bili, nasprotno pa so bili zelo drzni.

V svetli noči in neposredni bližini hiše so se lotili posla. Z dolгим svedrom so šli najprej nad vrata skladišče in jih hoteli vreči iz tečajev. Ker to ni šlo po sreči, so si privoščili bližnje okno, ki je bilo pokrito z roletom. S svedrom so roletu dvignili, ubili šipo in nato od znotraj odprli okno v skladišče. Tod skozi so vdrl v trgovino, pa se jim je najbrže zelo mudilo, ker so blagajno znamenali »National«, ki tehta več kot 50 kg, ker jo od- preti niso znali, kar s seboj odpeljali. Tudi niso v naglici vse prebrskali ker bi sicer pobrali drobiž v predalu omare, iz katere so pobrali tobak. Lotili so se v prvi vrsti blaga in usnja. Za zimo so se hoteli preskrbeti z obleko in obutvijo. Naj- več so pobrali zimskega sukna in moškega kam- garna, moških sraj, zimskih jopic, druge drobnarije, dalje nekaj parov čevljev in več ko 20 kož usnja in boksa. Na cigarete seveda tudi niso po- zabili. Tu so napravili za okroglo 2000 Din škode. Za prvo silo so pobrali par kosov čokolade in nekaj lončkov medu ter slanine. Največ pregla- vije pa jim je delala blagajna, od katere so se nadejali največ koristi, pa je niso znali ali morda mogli od- preti, ker so se bali zvonjenja, ki ob tej priliki na- stane. Mislile, da vsebuje visoko vsoto denarja, so jo s seboj odpeljali, pa bodo na pričakovanju opeharjeni, ker je bilo v blagajni največ do 200 dinarjev kovanege drobiža. Vse blago so znesli tako skozi okno na priročni dvokolesni voziček, ki so ga ukradli hlapcu in ga, da ne bi povzro- čili šuma, prinesli do okna. Težko obloženi so jo odkurili v smeri proti Borovnici. To seveda ka- žejo kolesnice.

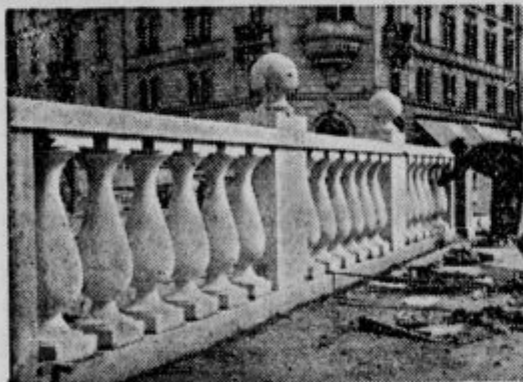
Svoje delo so opravili brez šuma in ropota in zato se jim je vlom tudi posrečil. Kljub var- nostni napravi, da zazvonijo zvonce v spalni sobi poslovojdje, če kdo okna ali vrata trgovine odpira, se jim je posrečilo to storiti. Res je poslovojdj g. Grebencu ponoči okoli 2 v sobi zazvonil zvonec, naka je ta odprl svoje okno, pa ni videl niti slisal ničesar. Noč je bila izredno svetla. Veter je nalahno pihal. Šuma in glasno nobenega, pa je zato mislil, da je zvonjenje nastalo radi stika dveh žic, kar se ob vetrovnem vremenu pogosto dogodi. Nato je zopet zaspal. V zgodnji jutranji uri pa so šele zaznali za vlom. Osumili so takoj tri raz- capane neznanke, ki so se večraj popoldne tod okoli klatili. Eden teh se je ustavil v gostilni na- sproti trgovine in so ga po ljudski spoznali za Primorca. Ostala dva pa so ljudje videli hoditi okrog hleva, ki se nahaja za prodajalno. Davi so pa našli pod bližnjim kozolcem na slami sled, ki kaže, da so trije tu ležali, ne da bi zanje zvečer kdo vedel. Tu so našli tudi svedre.

Celokupne škode je za 30.000 Din. Orožništvo že pridno izsleduje krivce in upamo, da bodo kma- lu na varnem.

Nova ograja na frančiškanskem mostu

Ljubljana, 29. septembra.

Sicer nekoliko kasno, a vendar še zadosti zgodaj, so začeli postavljati balustradno ograjo na frančiškanskem mostovju. Ograjni stebriči obeta- jo po svoji obliki, da bo ta nova ograja, ki bo enotna na vseh treh mostovih, nekaj tako dovrše-

mega in tepega, da kaj takega do sedaj Ljubljana še ni imela. Vsak stebrič je iz umetnega kamna in glajen oziroma brušen. Svetilke, ki bodo raz- vrščene po mostovih, bodo stale na stebrih iz umetnega kamna, ki bodo prav tako po slogu in zunanosti podobni stebričem v balustradi. Postav- ljanje ograje bo trajalo ves mesec. Nato bodo šele urejena cestišča. Svetilke na stebričkih pa bodo postavljene šele prihodnje leto.

Bridkosti iz sobe št. 28

Ljubljana, 2. septembra.

Znana je ta številka v ljubljanski sodni palači. Tisoč malih tragedij se v njej končava dan na dan, leto za letom. Prej je sodil v tej sobi sodnik okraj- nega sodišča, zdaj se vrše tukaj razprave deželnega sodišča, ki jih vodi sodnik poedinec. Celo stenska ura, ki je vse čase, vseskoraj po dolga leta stala mrtva, negibna, napovedujoča vse ure v dnevu isti značilni čas — deset minut pred osmo — celo ta ura se je zdaj razgibala ob tej spremembi, ki lahko pomeni tudi dostojanstvo ter spet kaže pravi čas in uro.

V tej mali sobici torej lahko marsikaj dan v tednu prisostvujete bridkim zgodbicam, poučnim razpravam, časih dolgočasnim, spet drugič vprav zanimivim procesom.

Danes so bili na vrsti Trzinci. Steplji so se bogve zakaj, najbrž brez posebnega vzroka. France je sunil z nožem delavca K. Vsi so bili pijani, toda vsi tovariši med seboj, delavci, trpinji. Nerodno vrte klobuke v rokah, ko stopajo pred sodnika za priče, njih oči razodevajo ard. Obloženec je bil že

Ljubljana

Ljubljanske osnovne šole

Objavljeni so že bili po ljubljanskih listih podatki o številu učencev in učenk na ljubljanskih osnovnih šolah. Poudarjala se je tudi potreba za nujno graditev vsaj dveh osnovnih šol, ene deske in ene dekliške. Ko so gospodje na magistratu zbirali materiale za razstavo naših mest na jesenskem velesejmu, je odlični gospod sprožil idejo, naj bi se podala pri tej priliki tudi pregledna slika o napredku in stanju ljubljanskega osnovnega šolstva. Sestavili so pregledno statistiko, napravili diagrame in razne načrte. Zbrani material pa je odličnega gospoda tako osupnil, da je opustil originalno idejo in tako ljubljansko šolstvo ni bilo na razstavi. Mnogi šolniki so to opazili in primerno kritizirali. Magistratni ljudje so se namreč šolske statistike zelo prestrašili, ker so morali žal sami konstatirati, da niso zadnjih 20 let prav nič napredovali na polju šolstva. Posetniki razstave pa so pač lahko videli druge zanimivosti, tako, kakor velik je ljubljanski železodol, kako je napredovala reja živine in drugih živali itd.

Kaj bo danes

Drama: »Kralj na Betajnovi. Red B. Salon hotela »Miklič«: Predavanje dr. Oskarja Reye: »Vzpon na Mont Blanc«. Priredi esperantisti klub. Skioptične slike. Ob 8 zvečer. Jakopičev paviljon: Jakčeva razstava. Nočno službo imajo lekarni: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24; in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

○ O prazniku sv. Male Terezike bo v Karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani: v petek 2. oktobra ob 16. govori, blagoslovljenje rož sv. Male Terezije in pete litanije z blagoslovom. V soboto 3. oktobra: ob 5. prva tiha sv. maša, ob pol 6. slovesna sv. maša, nato več tih sv. maš. Ob 16. govori, blagoslovljenje rož in pete litanije z blagoslovom. Pridite polnoštevilno! Terezika že pripravlja zaželenih rož.

○ Volilne reklamacije na sodišču. Včeraj je okrajno sodišče prejelo od mestnega magistrata in okoliških občin v potrditev 75 volilnih reklamacij. Mestni magistrat je do včeraj sodišču poslal 60, okoliška občina pa 15 reklamacijskih. Na magistratu je bila včeraj seja magistratne komisije, ki je pregledala vse ostale reklamacije. Od 629 reklamacijskih vlog je bilo že na magistratu rešenih 17, ker so se nanašale na popravek imen pomotoma napačno vpisanih volilnih upravičencev. Pravih reklamacij je za ljubljanski volilni imenik 612.

○ Violinist Karel Rupel si je dočel za svoj koncert v ponedeljek 5. oktobra v unisoni dvorani naslednji program: 1. Bach: Koncert v a-molu, 2. Tartini: Vražji triček, 3. Oester: Fantazija za violino in klavir, 4. A. Jacques-Delacroze: Danse Frivole, b) Ravel: Habanera, c) Debussy: Minstrel, 5. Tartini-Kreisl: Variacije na Corelljev temo, 6. Wienlavski: Scherzo-Tarantelle. — Na klavirju

Turdka F. I. Goričar

Sv. Petra c. 29, Ljubljana

v ljudno naznanja, da je svoj poseben oddelek za damsko konfekcijo primerno povečala in preuredila ter tudi ustanovila svoj lastni modni atelje, katerega je opremila z najmodnejšimi specialnimi stroji za izdelavo konfekcije ter nastavila samo prvovrstne strokovno izvezbene moči, tako da se jamči za prvovrsten krog kot tudi fino izdelavo za vsak komad. Ker bodo vsi izdelki domače delo, bodo cene jako nizke, tako na primer imamo na zalogi vseh vrst damskih plaščev v ceni že od 220 Din naprej, otroške in dekliške plašče od dveh let dalje v vseh velikostih od 90 Din naprej. Velika izbira otroških in damskih finih in navadnih oblek, predpasnikov iz listra, kloba in kotona v vseh modernih fazonah lastnega izdelka po najnižjih cenah. Vsem cenj, odjemalcem se v ljudno priporoča

I. Goričar.

Kulturni obzornik

Mariborsko gledališče

(iz pogovora z Bratkom Kreftom)

Kakor je naš list v pogovoru z dr. Brendičem, lutnantom mariborskega gledališča, poročal, bo letos kot gost režiral Anzenbergerjevo komedijo »Slaba vest« in opereto »Mascotte« Bratko Kreft. Da izvem nekoliko več o njegovem gostovanju, sem ga zaprosil za pogovor v kavarni »Astoria«. Pričela sva:

»Kako to, da režiraš ravno »Slabo vest« in ne kakšne moderne drame ali drame sploh?»

»Različni vzroki. Eden glavnih je: mariborsko gledališče bi rado pritegnilo tudi širše sloje, zlasti za nedeljo deželo. Treba je ustvariti dobro ljudsko igro, ki ni v slabem pomenu besede ljudska in obenem umetniške vrednosti. To ni šaloigra. Komedija je iz kmečkega življenja, komedija lahko vernega kmeta, ki ga na račun mladostnega greha in religioznosti hoče opehariti mežnar. Slovenci »Slaba vest« prav za prav ne odgovarja. Oton Zupantič je dal boljšega: »Strigalica«, to je živalica, ki te hudo zdolži, če ti leže po telesu. Taka strigalica, ki ne da kmetu Miklu miru, je Podrepšek. »Kakšna je tvoja rešila?»

»Rešiti moram več problemov. Ljudske igre imajo že v naprej zagotovljen uspeh, če se dajo v dialektu. Slovensko gledališče še do danes ni prišlo do doslednih izjav. V Ljubljani delamo kompromise. Cesar govori dolenjsko, drugi igralci v glavnem odeskem jeziku. Dolenjsčina in gorenjsčina sta za Ljubljano povsem razumljivi. Ne pa za Maribor. Naloga mariborskega gledališča je, da goji Mariboru najbližji dialekt, in to je priščina. Ta dialekt je zelo bogat na lepih primerih in izrazih. Dr. Glonar je s krasnim prevodom Reymondovih »Kmetov« obogatil slovenščino s priščinskimi izrazi. Sploh mora književni jezik skrbeti, da je vedno v zvezi z živim, ljudskim jezikom. Kaj pa Pregel in svojo tolmščino? Ali ni obogatil slovenščino? Ali ni tega ne zmoremo? Zatorej sem napravil sledeče: postavil sem dejanje komedije v Prieklo, dal osebam priščinske imena; pesmi pojo po večini v priščem dialektu in tudi klopotec poje in govori na odu. Igralci govorijo odeskem jezik (razen enega priščkega dialektu sploh ne poznajo), nekoliko po priščem akcentuiran. Tudi nekatere primere so priščke. Če bi hotel, da bi govorili v dialektu, bi potreboval najmanj dva do tri mesece

spremlja Karla Rupla konservatorist Marijan Lipovšek. Vstopnice so že v predprodaji v Matični knjižarni od 40 Din navzdol.

○ Vsem, ki se zanimajo za novodobno prehrano. Ob priliki predavanj o pripravljanju zelenjavi za uživanje v presnem stanju in o novodobni prehrani sploh na letošnji zelenjadni razstavi na velesejmu, je bila od več strani izražena želja, naj bi se kaj več storilo za širjenje tega vsaj za splošnost še novega gibanja. Vabim torej vse zainteresirane (obojega spola) na sestanek, ki bo v sredo 30. t. m. ob 8. uri zvečer v brezačkolni gostilni (Union, vhod iz Frančiškanske ulice). Namen sestanka je pred vsem ta, da se spoznamo, in da se posvetujemo o raznih vprašanjih, ki se tičejo novodobnega načina človeške prehrane. Zlasti bi bilo rešiti vprašanje tozadevnih težav ozir. predavanj, dobavo potrebnih, ustanovitve primerne organizacije in še več drugih. M. Humek.

Med. Univ. Dr. Vlad mir Guzelj

Specialist za kirurgijo

ordinira od 11—1/2 h in od 1/2—1/2 h

Ljubljana, Tavčarjeva ulica šte. 6

II. nadstropje Tel.-fon št. 24-79

○ Vzpon na Mont Blanc. O tej veleznimivni temi in o svoji turi na najvišjo goro Evrope bo predaval s skioptičnimi slikami g. dr. Reya Oskar v salonu hotela »Miklič«. Predavanje se bo vršilo v sredo 30. t. m. ob 20. K obilni udeležbi vabi javnost »Klub« esperantistov v Ljubljani. Vstop prost.

○ Klub esperantistov v Ljubljani vabi esperantiste k skioptičnemu predavanju dr. Reye, ki se bo vršilo v sredo 30. t. m. ob 20 v salonu hotela »Miklič«. Tema: »Vzpon na Mont Blanc«. Vstopnine ni!

○ Mesto venca na krsto g. Šularja poklanja kolege njegove hčerke 84 Din za šentpetersko Elizabetno konferenco. Najleša hvala!

○ Javna stranišča v Ljubljani. Poglavlje, ki Ljubljani ne dela casti, so njena javna stranišča, ki v nobenem oziru ne odgovarjajo modernim higienskim predpisom in pa zahtevam občinstva. Niti najbolj primerno javno stranišče, to je ono na Marijinem trgu, ne odgovarja modernim zahtevam. Javnih stranišč je v Ljubljani 15. Skoraj vsa pa so bila zgrajena že pred leti in so danes zastarela. Štiri stranišča imajo posebne strešnice. Ostala stranišča čistijo mestni delavci, ki so določeni za ta posel. Mestni magistrat ima v načrtu, da prihodnje leto zgradi tri moderna javna stranišča. Dosedanje stranišča na Marijinem trgu bo padlo, mesto njega pa bo zgrajeno podzemsko stranišče ob bregu Ljubljanice. Drugo večje javno stranišče bo zgrajeno na enem otoku na Masarykovi cesti in tretje, ki bo prav tako podzemsko kakor prva dva, pa bo zgrajeno pred kavarno Evropa.

Poizvedovanj

Zlat uban je bil izgubljen od Volfove ulice do Jugoslovanske tiskarne. Najditelj se naproša, da ga odda v upravo »Slovenec«.

Jesenice

V nedeljo 27. septembra popoldne se je vršila tekma med Borcem in Bratislavo z rezultatom 10:13 za Borca. Po zaslugi članov Bratislava je bila igra od člane do skrajnosti surova. Pozna se, da klub goji samo surovosti, brez vsake srčne kulture.

Isto nedeljo zvečer je dramatski odsek Krekovega prosvetnega društva vpriporil prvi opereto »Cardaško kmetinjo«. Kakor po navadi, je dramatični odsek tudi to pot naloge pri nabiti polni dvorani častno rešil. Igralci so v splošnem svoje vloge častno rešili. Gledalci so s pridnim aplavzom dajali duška svojemu priznanju. Izredno posrežena in izredno krasna je bila scenerija, zlasti v prvem dejanju. Gledalci so odhajali vsi zadovoljni in nikomur ni bilo žal, da si je predstavo ogledal. — Opereta se bo ponovila v nedeljo 4. oktobra ob 3 popoldne. Na to izredno priliko opozarjamo okoličane. Prednaročila vstopnic naj se pošiljajo na upravo »Slovenec« in Jesenice. Da v prihodnje ne bo kake zmede pri blagajni, naj se rezervirane vstopnice dvignejo eno uro pred pričetkom.

dela. Zato sem storil samo toliko in si za vzgled vzem Glonaria. S tem sem napravil prvi korak za ustvaritev domače ljudske igre. Tu bo potem pri drugih ljudskih igrah treba iti naprej, da bomo stopoma prišli do čiste ljudske igre v dialektu. Scenerija privlači poleg lokalnih posebnosti še tehnično novotarijo. Režirani trodimenzionalno. Igralec se v realistični igri mora čutili povsem svobodnega, ne oziraje se na (telo) manjkajočo steno. Glavno dejanje se odigra v kmetki hiši. Na nazor nakašne trodimenzionalne scene, se začne pri meni igra pred hišo. Ko so se zunaj zgovorili, gredo v hišo — pročelje hiše se dvigne — igra gre nemoteno dalje v sobi. To gre skozi vso komedijo. Kakor sem že rekel, je »Slaba vest« realistična igra s petjem. Zato ni nobena napaka, če so igralci med igranjem večkrat nepriljubljeno obrnjeni od občinstva stran prav tako, kakor stoje pri nekaterih kupletih pri rampi. To bi bilo zaenkrat na kratko vse.

»Lani so se v Ljubljani dajale izjave, da se naj mariborsko gledališče ukine in da se naj vse osredotoči v Ljubljani. Kaj praviš Ti? Kaj misliš o današnjem gledališču sploh?»

»Mariborsko gledališče mora vršiti važno kulturno nacionalno nalogo, zlasti sedaj, ko nas preplavlja nemški kapital z zvočnimi filmi. Izjava Ljubljane je nepremišljena in le čokaz nerazumevanja naših obmejnih problemov. Res pa je, da je mnogo premalo obojestranskih stikov. Partikularistično-provincionalne težnje z ene ali druge strani so škodljive. Kulturne ustanove, kolikor jih imamo, jih moramo držati in razširjati, ne pa demonstrirati. Današnja gledališča pa morajo skrbeti, da bo v njih sodobni duh, stremenje k sodobnemu človeku. Svojo umetnost morajo nekoliko bolj popularizirati — biti živo v živem, ne pa muzej preteklih, a sedaj mrtvih preživljenih časov in ljudi... Iz zemlje poganja vsaka rast; zato je treba začeti pri tleh, ker edino tam je zdravje in korenika novega življenja... Josip Stritar pa je v »Dunajskem zvonu« napisal sledeče: »Gledališče bi moralo biti, in zakaj bi ne bilo? visoka šola, kjer se človeku kaže v resničnih, živih podobah življenje, kakršno je in kakršno bi moralo biti, kjer se nam razkrija čednost, krepost v vsej svoji lepoti, da jo moramo čislati, ljubiti, posnemati; kjer se siba, kar je smešnega, bita, kar je napačnega, v zaničevanje, do našega slečana, postavlja pred ljudstvo hudo boba, grobja, hinavstvo — visok tribunal, prava ljudska sodnja, po kateri ni apelacije.« Ali niso te besede še danes aktualne in premišljevanje vredne?...»

Dnevna kronika

Poslovilen večer šahistov na Bledu

Razdelitev nagrad

Bled, 29. septembra. tg. Ob 8.30 so se zbrali v hotelu »Toplice« v okusno dekoriranem salonu šahovski mojstri in povabljeni gostje k poslovilnemu banketu. Mojstri so bili izredno dobro razpoloženi. Okoli 21 je nagovoril zbrane v slovenskem jeziku blejski župan dr. Glaria. Zahvalil se je vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali k šahovskemu turnirju. Posebno se je zahvalil tudi blejskim hotelirjem, ki so sli odboru na roko, predvsem pa gospoj in gospodu Molnarju, ki sta dala na razpolago dvorano. Nato je pozdravil mojstre v nemškem jeziku, se oprstil, če niso bili z vsem zadovoljni, ter poudaril, da hočemo Bled napraviti svetovno letovišče. Zahvalil se je tudi šahovskim mojstrom, ki so mnogo pripomogli k mednarodnemu slovesu Bleda. Izrazil je upanje, da bo kmalu zopet imel priliko, pozdraviti zbrane mojstre na Bledu. Napil jim je prvo čašo z vzklikom: »Na veselo svidenje!«

Po kratkem premoru so bile razdeljene nagrade. Prvo nagrado v znesku 30.000 Din je dobil dr. Aljehin, drugo nagrado 20.000 Din dr. Bogoljubov, tretjo 15.000 Din Niemcovič, četrto, peto, šest in sedmo nagrado, vsak po 7500 Din, dr. Vidmar, Stoltz, Flohr in Kaschan. Ostali pa so dobili partijske honorarje za točko po 250 Din. Gospa Aljehinova je poslala po gosp. Flohrju direktorju Kmochu krasen miniaturni srebrni servis za sadje in uro budilko. Nato je Kmoch na kratko očrtal potek turnirja in izjavil, da je bil z malimi izjemami zelo zadovoljen. Po Kmochovem govoru so zbrani prišli v dobro razpoloženje in je moral na splošno željo spregovoriti par besed mojster Spiel-

mann. V šaljivem tonu je zatrjeval, da je bil pričrčan, da bo odnesel prvo nagrado in zato vzel s seboj smoking. Videl pa je kmalu, da Aljehina ne bo mogel prekositi. Za njim je govoril v šaljivem tonu tudi Niemcovič, potem pa dr. Vidmar, ki se je Niemcoviču zahvalil za pripombo o njegovem poročanju po radiu, pristavil pa je, da takih konfuzij pač ne dela, kakor mu jih je Niemcovič šaljivo očital. Že davno je dr. Vidmar predlagal, da se na mednarodne turnirje povabi tudi mladina, kar se mu je letos res posrečilo. Veseli ga, da je mlada garda celo med onimi mojstri, ki so bili obdarovani. Napil je m'adi gardi. Nato je govoril Bogoljubov, ki je poudaril, da se mlada garda do sedaj res še ni udeleževala na mednarodnih turnirjih, pač pa je imel priliko, spoznati mlade moči že na drugih, čeprav ne na mednarodnih turnirjih, kjer so se mu zelo priljubili. Zato se je tudi on interesiral za mladino, in kako se je moral boriti na Bledu, da ga mladina ni presegla. Potem je še poudaril, da bo pač prišel čas, ko bo mesta velemojstrov zasedla mladina in se bodo stari mojstri hočeš nočeš morali umakniti mladini. Zahvalil se je v imenu mojstrov za gostoljubnost Bleda in pripomnil, da se je sloves Bleda s šahovskim turnirjem vsekakor povečal. Zahvalil se je tudi zdraviliški komisiji in vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu, ter izjavil, da se je zelo dobro počutil, kakor na odhodu. Priporočal bo Bled tudi drugod. Potem je pozval mlado gardo, naj eđa od njih spregovori. Spregovorili je par besed Stoltz, ki pa ne razume dobro nemški. Ob 23.15 je gosp. Kmoch zaključil banket s tem, da je napil vsem zbranim, in zaklical: »Na veselo svidenje!«

Koledar

Sreda, 30. septembra: Hieronim (Jerko), cerkveni učenik; Zofija, devica. — Dan je danes dolg 11 ur in 48 minut ter se je ta mesec skril za 1 uro in 40 minut.

Osebnosti

— Za superijorja jezuitske rezidence v Ljubljani je imenovan vel. p. Viktor Kopatín.

— V višjo šolo vojne akademije so sprejeti med drugimi kot slušatelji tojniški kap. II. razr. Anton Svajger, peh. poročnik Leopold Skodlar, peh. poročnik Norbert Wurzbach, topn. kap. II. razr. Vilko Ziborski, topn. kap. II. razr. Oton Čuš, konjeniški poročnik Josip Golob, topn. kap. II. razr. Josip Kružič, zrakoplovni kap. I. razr. Franjo Pirč, topn. kap. II. razr. Dragotin Gruber, topn. poročnik Srečko Rop in zrakoplovni kap. I. razr. Vladimir Lorin.

— V nižjo šolo vojne akademije so bili med drugimi sprejeti kot gojenci 59. oziroma 61. razrede Aleksander Mihavec, Andrej Kezele, Edvard Osojnik, Josip Kasparovič, Aleksander Kagan, Dušan Dodig, Dragotin Zah. Milan Lah, Ferdo Kraljina, Roman Bal, Sergej Berce, Milan Čač, Henrik Seljak, Rudolf Petrovar, Albin Stare, Franjo Protka, Franc Beler, Vladimir Čerček, Božidar Počkar, Rikard Zimer, Emilijan Kani, Franc Ogorevc, Zvonimir Vizner, Miroslav Urban in Vladimir Kink.

Varujte se influence!

Najboljše varstvo proti prenosu nalezljivih bolezni potom ustne dupline in grla so okusne Anacot-pastilje dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah po ceni Din 8'— za manjši in Din 15'— zavečji zavitek.

Ostale vesti

— Uradne ure pri dež. sodišču. Predsedništvo dež. sodišča nam naznanja: Uradne ure za čas od 1. oktobra 1981 do 30. aprila 1982 se določajo ob delavnikih od 8. do pol 13. in od pol 16. do 18, a ob sobotah od 8. do 14.

— Udeležencem slavnosti v Belgradu 3. in 4. oktobra. Vsem, ki se nameravajo udeležiti slavnosti razvija in blagoslovitve dobrovoljske zastave, ki jo je daroval in ji kumuje kralj Aleksander, veljajo sledeče smernice: Kdor se je prijavil pravčasno (do 29. septembra), bo lahko šel. Brezplačne karte, ki pa veljajo le za III. razred osebnih vlakov, so razdane, četrtinskih je še precej na razpolago. Sledehnj se lahko poslužijo vsak in veljajo za vse razrede poljubnih vlakov z izjemo ekspresa. Brezplačne so samo za redne člane. Oni člani, ki bodo še prejeli posamezne brezplačne karte, bodo potovali s katerikoli osebnim vlakom (odhod iz Ljubljane ob pol 1. ponoči, prihod v Belgrad ob pol 9 zvečer — ali iz Ljubljane ob 5.20 zjutraj, prihod v Belgrad ob istem času). Ostali bodo potovali na skupno karto iz Ljubljane ob 5.20 dne 3. oktobra (sobota) nazaj prav tako skupno. Vsi, z brezplačno karto s četrtinsko vožnjo pa morajo dati potrditi legitimacije v Belgradu pri glavnem odboru: Miloša Velikog 6, stara skupščina. Brez tega potrdila legitimacije ne bi bile veljavne. Blagoslovitev se prične ob 10 na sportsnem prostoru »Jugoslavije«, sprejeto bo nato defiliral (okrog 12) mimo dvora v smeri Kalimegdana. Dobrovoljci se udeležijo sprejema po skupinah: iz balkanskih voja, prve divizije v Rusiji, ameriški, drugih formacij v Rusiji, vstali 1875—8. iz Italije, marmarinskih in ostali. Udeležbo se tudi močne delegacije Češke, Rumunske in Francije. — Odbor.

ZASTOPNI KE ZA DALMACIJO: 100-imo proti dobri proviziji (na željo tudi izena plača) za prodajo škofov, platna in preprog na okroze. Samo ag in in zastopniki gospodje na polje svoje ponudbe ali se predstavijo o osebo tvrdki »BRAFORD«. Ljubljana Selenburgova ulica 7.

— Kmetijska sadna razstava v Murski Soboti — ni odobrena. Po naročilu ministrstva za kmetijstvo odnosno kraljevske banke uprave dravske banovine sporoča okrajno načelstvo v Murski Soboti, da se kmetijska razstava v Murski Soboti radi pomanjkanja proračunskih sredstev ne more vršiti. Banovinska sadna razstava v Ptuju pa se bo vršila. Material za to razstavo se naj zbira po navodilih, ki so bila objavljena v časopisih.

— Predaja žrebov na žrebčarni na Selu pri Ljubljani. V sredo dne 7. oktobra 1981 ob pol 15 popoldne se bodo na žrebčarni na Selu pri Ljubljani na javni dražbi prodalo več žrebov angleško in lipicanske pasme in en amerikanek kasač.

— Zalosten konec otroške igre. V Velikem Neraču pri Dragatušu so se na paši igrali otroci. Zalevali so se drug drugemu. Posebno korajžen je bil šestletni Svetičev Poldek iz Vel. Neračja. Poizkušal je, kakor je videl druge. Pri zadnjem skoku pa je revčku spodrsnilo na travo, da je padel in si zlomil nogo v stegnu. — V stegnu pa si je zlomil nogo tudi Zupančič Janez, posetnikov sin v Otovcu pri Črnomlju. V čestni kandelaber se je zaiel s kolesom.

— Nevaren vlomilec pod ključem. Pred dnevi je velenjsko orožništvo aretiralo v Hudi luknji pri Velenju daleč okrog znanega delomirneža Antona V. ki je v teku avgusta in septembra izvršil vlom in tatvino v občinski urad v St. Andražu, v restavracijo Rak v Velenju in v trafiko Ogrižek v Pesjem. V. se sedaj nahaja v zaporih celjskega okrožnega sodišča.

— Na lovu se obstrlil. V nedeljo opoldne se je na lovišču v Retju nad Trbovljami po nesreči obstrlil z lovsko puško v desno roko Pekoš Karl. Morali so ga prepeljati v trboveljsko bolnišnico.

— Ajdo so pričeli žeti. Iz št. Vida na Dolenjskem: Dolgo časa je prav lepo kazala in obetala obilen pridelek. Dvakratna slana preteklega tedna jo je za zamorila. Le posamezna zrna gozorela. Seme se ne bo povrnilo. Pšenica, rž, ječmen nam je vzela toča, ajda pa slana. Ubogi kmet! — Duhovne vaje za dekleta v Mali Loki se bodo vršile v oktobru dvakrat. Pričetek prvega tečaja 10. oktobra zvečer, drugega pa 24. oktobra zvečer. Pišite na naslov: Usmiljene sestre sv. Križa, Mala Loka pri Lhanu, p. Domžale.

— Ben-Hur — povest iz Kristusovih časov. Spisal Lewis Wallace, poslovenil Grisa Koritnik. (Ljudska knjižnica.) Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. Dva zvezka, cena broš. 70 Din, vez. 90 Din. — Dobrih 20 let je, kar je izšel ta roman v slovenskem prevodu, a čeprav je bil prevod jako pomanjkljiv in slab, se danes komaj še spominjajo nanj, tako hitro ga je občinstvo pokupilo in tako slastno ga je bralo staro in mlado. Nič čudnega, saj je to eno izmed onih del svetovne literature, ki je zaslovelo hitro po vsem svetu in ki je prevedeno baje že v štirideset jezikov, od angleškega izvirnika je bilo pa prodanih že v prvih šestih letih potem ko je delo izšlo 185.000 izvodov. Že ta dejstva nam dovolj zgornjo povedo, da imamo opraviti z delom svetovne slave in z enim izmed redkih uspešnih del, ki nas vabijo v Palestino za časa Odrsenikovega življenja. Pisatelj nam z obsejnim znanjem nazorno slika tedanji svet, zlasti pa Palestino, Jude in njih gospodarje Rimljanov, vse te slike pa veže napeta zgodba junaka Ben-Hurja, zato je delo tudi vse-skozi poučno in napeto in krog njegovih navdušenih bralcev se prav nič ne zmanjšuje. Le hvaljevali moramo biti podjetni založniki, da nam je vnovič preskrbelo to znamenito delo, a to pot v popolnem in brezhibnem prevodu Grise Koritnika, zaradi česar smo tudi prepričani, da bo seglo občinstvo po njej še z večjim zanimanjem nego po prvi izdaji.

— Kako odstranimo kurja očesa? Splošno se svetuje, naj se kurja očesa ne odstranjujejo potom radikalne operacije, ker je to večkrat zelo nevarno in se po takem operativnem poseganju do zdravih delov pogosto pojavijo zelo boleče brazgotine. Vsak naj pred rezanjem kurjega očesa poskusi najprej z najbolj enostavnimi sredstvi. Znan je za neslavit učinek brez bolečin, ki se doseže z nad 20 let slavitim obličjem za kurja očesa in bulje z imenom Burgit. Le noža ne, Burgit je boljše!

— Tovarna Josip Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

— Doraščajoča mladina naj zavživa zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseže radi svojega učinkovanja kot čistilo železoda, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Trbovlje

Sestanek na občini. Zupan je sklical za ponedeljek 28. septembra v občinsko posvetovalnico opolnoočene zastopnike vseh strokovnih, prosvetnih, spornih, gasilskih, gospodarskih, dobrodelnih in drugih društev v Trbovljah, ki jih je v celoti občina okoli 180, da izvolijo volilni odbor.

In sladkor tudi? Danes so hoteli financirati od trgovine do trgovine in popisovali zalogo sladkorja in ponekod ustavili prodajo istega, dokler ne pridejo nadaljnje odredbe. Ljudje so se s strahom spraševali, kaj vse to pomeni in kam bo vedno podraževanje najpotrebnejših živil še pripeljalo...

Vinska trgatve bo v nedeljo popoldne v ljudskem domu.

Maribor

□ Nedeljske sportne prireditve v Mariboru. V nedeljo, dne 4. t. m. se odigrajo sledeče nogometne tekme. SK Rapid I : SK Zeleničar II. in SK Mura, Mur. Sobota : SK Svoboda. ISSK Maribor nastopi v nedeljo v prvenstveni tekmi v Celju proti tamonjim Atletikom.

□ Važno za vse vojaške novince. Po tozadevni naredbi vojnega ministrstva si morajo nabaviti vsi rekruti-novinci enake kovčke, sive barve, širine in višine 0.35 m in dolžine 0.70 m, z ravnim pokrovom. V notranjosti naj ima kovček na levi strani predal za krtače širine 0.12 in dolžine 0.10 m. Predpisane kovčke naj si nabavijo vsi rekruti-novinci, tudi oni, ki bodo letos pozvani na odsluženje kadrovskega roka, pravočasno.

□ Akademski kongregacija. Drevi ob običajni uri važen izvenecerkveni sestanek. Sodali!

□ Volivci v mariborski okolici. V razvanski občini jih je 186, v šempetarski pa 383.

□ Maratonski tekoatletski nastopijo v soboto dne 17. oktobra in ne 10. oktobra, kakor smo včeraj pomotoma poročali.

□ Marijini govori v mariborski stolnici. V proslovo Marijinega jubileja 1500 letnice občnega cerkvenega zbora v februarja 1931 bo v mestni in stolni cerkvi v Mariboru od 5. oktobra zvečer do 9. oktobra t. l. zjutraj ravnatelj dr. Franc Volčič iz salezijske družbe vodil duhovne vaje za vse mariborske ženske sloje. Ob teh Marijinih dnevih bo zvečer najprej nagovor ob 17. potem sledijo takoj Lavretanske liturgije in blagoslov z Najsvetejšim; zjutraj pa bo govor ob pol šestih in nato blagoslovna sv. maša. Pobožnost se slovesno zaključi v petek 9. oktobra s sklepnim govorom in s skupnim sv. obhajilom med sv. mašo prevz. gospoda knezoškota pri glavnem oltarju in istočasno med sv. mašo prevz. gospoda pomožnega škofa v kapeli sv. Križa. Priidite! vam kliče Marija: »Blagor človeku, ki mene posluša...« (Preg. 8, 34). Proslavite izredni jubilej Matere Božje na najlepši način vse Mariborčanke z duhovnimi vajami in spomin velike Marijine zmage nad Nestorjem, carigrajskim patrijarhom. Učil je, da je bil Kristus, rojen iz Marije Device, samo človek ter da se je šele po rojstvu združila z njim druga božja oseba. Zato, tako je on učil, Marija ni rodila Boga, temveč samo človeka. S tem popolnoma krivim naukom je hotel Mariji vzeti čast Matere Božje in podkopati ob Boga razodeto resnico, da je v Kristusu le ena oseba, in sicer božja, ki združuje v sebi božjo in človeško naravo. Sv. Celestin, rimski papež, je odposlal svoje zastopnike na cerkveni občni zbor v Eliez 1. 431. V ondolini Marijini cerkvi je bil na tem zboru od 192 škofov enoglasno potrjen večni nauk, da v Jezusu nista dve osebi, temveč le ena Sinu božjega, toraj je Marija Mati božja v pravem pomenu. Nestorija je cesar Teodozij II. pregnal v Egipt, kjer je okoli leta 440 najbrž nesrečno umrl. Le kdor Marijo prav časti z zgledom in besedo, ta se ne pogubi.

□ Českoslovaški dobrovoljci skozi Maribor. Včeraj smo prejeli od tukajšnje dobrovoljske zveze: V petek, 2. oktobra prispejo skozi Maribor Českoslovaški dobrovoljci, namenjeni v Belgrad na letošnji kongres Male antante dobrovoljcev in na svečanosti, ki se bodo vršile ob razviti prapora, katerega je poklonil kralj ob petnajstletnici krvavih dobudržanskih borb jugoslovanskim dobrovoljcem. Bratski českoslovaški delegaciji se pripravljajo v Mariboru izredno svečan sprejem, na kar že sedaj opozarjamo nacionalno javnost.

□ Stare korenine izumirajo. Na Pohorju, Zravska cesta 77 je preminul včeraj zjutraj Franc Verdnik v visoki starosti 82 let. Pokojni je bil nad trideset let kovač drž. železniških delavnic ter je užival na Pohorju že dolgo svoj zaslužen pokoj. Pogreb bo v četrtek ob 3 iz mrtvašnice na Magdalensko pokopališče. — V splošni bolnišnici je umrla v ponedeljek zvečer 64 letna vdova poštnega poduradnika Terezija Kersič. Pogreb se vrši danes ob 4 pop. iz mrtvašnice na Magdalensko pokopališče. Blagima pokojnikoma svetila večna luč, preostali nam iskreno sožalje.

□ Vinsko trgatav priredi društvo »Jadrane« v soboto, dne 3. oktobra v Narodnem domu s pričetkom ob 20.

□ Rdeči križ na Košanah ima v soboto, dne 3. oktobra ob 18 svojo vinsko trgatavo. Čisti prebitek je namenjen za ubogo šolsko dečo.

□ Iz davčne službe. Upokojena sta kontrolorja mariborske davčne uprave Ivan Rojko in Franc France.

□ Zlati gospod, nikoli ne bom več... tako je sprejela včeraj sodbno pred tukajšnjim okrožnim sodiščem žena I. P., obtožena, ker je kradla svojemu sosedu jaboltnik. Obsojena je bila na mesec dni zapora, pogojno 4 leta. Sodbne bržčas ni dobro razumela; zato presunljiv apel na sodnika: zlati gospod, nikoli ne bom več... Kar dopovedati ji niso mogli, da na sodišču ni zlatih gospodov.

□ Na borzi dela dobe zaposlitve: 5 hlapcev, 3 pastirji, 5 viničarjev, 6 poljskih delavcev, 5 tapetnikov, 5 krojačev, 1 mlinar, 2 sodarja, 2 kotlarja, 1 mizar, 3 čevljarji, 9 dekel, 1 gospodinja, 5 strojnih pletil, 2 šivilji, 2 natakarici, 4 kuharice, 2 varuški, 1 vzgojiteljica, 23 služkinj, 1 podvornica ter več učencev in učenk raznih strok.

□ Marstan so deložirali. Koncesionirana stavbna zadruga Marstan je bila iz dosedanjih uradnih prostorov na Koroski cesti 12 deložirana.

□ »Volpone« na mariborskem odru. Mariborska gledališka sezona se bo otvorila v četrtek 1. oktobra. Kot prva premiera se bo vprizorila »Volpone«, delo Shakespearjevega sodobnika Ben Jonsona. »Volpone« je klasična komedija, ki na satiričen način šiba pohlepnost po denarju, pohoto in skupništvo. Ob priliki prve vprizoritve te komedije na dunajskem »Burgtheatru« je kritika označila »Volpone« za enega izmed največjih dogodkov v tem gledališču. Mariborsko vprizoritve režira Jože Kovič, nove dekoracije je naslikal gled. slikar Ussar. Občinstvo se opozarja, da bo gledališče temperirano.

□ Pri nalaganju sodov se je težje ponesrečil delavec Karl Stupan. Težek sod se mu je zavalil na desno roko ter mu zdrobil dlan. Rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč ter ga nato prepeljal v bolnišnico.

□ S tujo knjižico je dvignil denar. Radi tatvine je bil včeraj aretirani mesarski pomočnik Friderik C. Glasom policijskega poročila je izmaknil svojemu mojstru hranilno knjižico ter dvignil nanjo pri mestni hranilnici znesek 7000 Din. Policija ga je po zaslišanju oddala sodišču.

□ Boben... Prislina dražba zemljišča Grajska vrata vl. št. 36 k. o., ki bi se morala vršiti dne 7. oktobra, je na podlagi sklepa okrožnega sodišča preključena ter se vrši šele dne 23. novembra.

□ Poravnalno postopanje je odrejeno glasom razpisala mariborskega okrožnega sodišča o imovini Frica Zemljaka, trgovca in posestnika v Ljutomeru. Narok za sklepanje poravnave se vrši pri mariborskem sodišču, soba št. 84 dne 16. novembra ob poldneseti uri. Rok za oglasitev do 10. novembra.

□ Za duhovščino se priporočila velika izbira žrnega in temnosivega blaga za obleke in površnike v novi stavbi trgovca Macuna, Maribor, Gosposka 10.

Zvišanje cen sladkorja

Za 1 Din radi zvišanja trošarine — Zmanjšanje uvoznih carin

Kakor je bilo pričakovati po večkratnih obvestilih iz Belgrada, se je vlada odločila povišati trošarino na sladkor, da tako poveča svoje dohodke od trošarine. Leta 1930, je znašal donos trošarine na sladkor 486.5 milj. Din, leta 1929, pa 514.1 milj. Din. To pomeni, da znaša letni konzum približno 100 milj. kilogramov, ker je doslej znašala trošarina na sladkor 5 Din pri kilogramu. Sedaj pa je trošarina na sladkor zvišana od 5 na 6.65 Din, torej za 1.65 pri kilogramu. To velja za sladkor v kockah, kristal in prah. Istočasno je zvišana trošarina za sladkor, ki se ne rabi za prehrano, od 2 na 6.25 Din za kilogram. Finančni efekt bo znašal v slučaju, da ostane konzum na sedanji višini (računati pa je zaradi gospodarske krize na delno zmanjšanje konzuma) približno 150 milj. Din, kar je lepa vsota.

Istočasno je bila znižana po teh tudi uvozna carina za sladkor v kosi od 4.40 na 3.85 Din (v zlatu od 4 na 3.50 Din). S tem bodo tovarne prisiljene, da ne zvišajo cen za znesek, za kolikor je bila zvišana trošarina.

Novi zakon prinaša tudi določbo, ki pravi (§ 4.), da se cene sladkorja tako v detajlu kakor v tovarnah ne smejo zvišati za več kakor 1 Din v primeri s ceno, ki je bila v veljavi 15. avgusta 1931, torej pred novo kampanjo 1931—1932. Kdor bo cene bolj zvišal, določa zakon zanj kazen od 1000 Din do zneska, ki odgovarja 5% prodajne cene količine v korist države. Na ta način misli vlada preprečiti da bi sladkorne tovarne ne prevalele vseh povišanih bremen zaradi trošarine na konzum. Seveda bo moral del teh bremen nositi

tudi konzum, kajti cene se bodo gotovo zvišale za 1 Din pri kilogramu.

Dne 28. t. m., torej v ponedeljek dobljene količine sladkorja bodo popisane in bo treba v roku 10 dni plačati razliko v državni trošarini za vsakih 100 kg 100 Din. Količin do 5 kg ne bodo popisovali.

Da pa sladkorne tovarne ne bi zopet obremenile zaradi manjših svojih dobičkov producentov sladkorne pese, od katerih morajo kupovati svoje sirovine, je vlada odredila minimalne cene za sladkorno peso, in sicer znaša minimalna odkupna cena 4 kg vrednosti v kristalu brez državne trošarine. Samo na tej podlagi morajo biti zaključene pogodbe za sajenje sladkorne pese. Tovarne, ki bi dajale manjše cene za peso ali ki bi sklepale pogodbe po nižjih cenah, bodo zaenkrat kaznovane z 10.000 Din globe in korist državne blaginje.

Kazni po tem zakonu izrekajo upravne oblasti prve stopnje, proti njih odlokom pa se je mogoče pritožiti na upravno oblast druge stopnje v roku treh dni.

Naši kraji so prizadeti s tem zakonom v toliko, da je trgovcem mogoče zvišati ceno za 1 Din pri kilogramu. Finančni efekt tega zvišanja cen bi bil letno pri našem konzumu 1200 vagonov ali 12 milj. kg 12 milj. Din. Upoštevati je namreč treba, da v Sloveniji nima monobena sladkorne tovarne klub svoječasnim akcijam za ustanovitev v okolici Krškega ali Zagreba.

Opomba ureda. Publikacija je že pred dnevi slutila to povišanje in si je napravila nekaj zaloga in ni verjela demantiju ljubljanskega »Jutrac«, ki je 10. t. m. poročalo, da so vesli o podražitvi sladkorja neosnovane.

Praga 15.13, Varšava 90.025, Budimpešta, Atene in Carigrad ne notirajo, Bukarešta 3.05.

Dunaj. Dinar notira (valuta) 12.55.

Vrednostni papirji

Danes je bila v Zagrebu tendenca za državne papirje čvrsta. Tečaji so večinoma višji kot včeraj. Prometa je bilo v decemberski škodi 600 kom., v begl. obvl. 100.000 in v 7% Bleru 12.000 dol. Nasprotno pa je bil v Belgradu promet v vojni škodi značnejši, saj je znašal samo v prometa blagu 4000 kom., nadalje za novemberski termin 400 kom. in za december 1700 kom. Poleg tega je bilo v Belgradu zaključenih še 10.000 begl. obveznic, nadalje 4000 dol. 7% Bler. pos.

Bančni papirji so slejkoprej neizpremenjeni. Ljublj. kred. banka je bila v Zagrebu slabše in je bila zaključena po 115 (včeraj 120). Zemaljska je popustila od 114 na 113. Med industrijskimi papirji je bila zaključena samo osješka Šečera, ki se je uvrstila na 170. Nadalje je bila zaključena še Dubrovačka med paroplovniški družbami po čvrstem tečaju 280, kasneje se je uvrstila na 290.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 66 bl., 7% Bler. pos. 58 bl., Celjska pos. 150 d., Ljublj. kred. 115 d., Prastrediona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevše 110 d., Stavbna 40 d., Ruše 125 d.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 68 bl., agrarji 44 bl., 12. 45—46, vojna škoda ar. 306—308, kasa 305—308, 12. 310—314 (313, 315), 8% Bler. pos. 60—65, 7% Bler. pos. ar. 55—58 (56, 57), kasa 56—58, 7% pos. Drž. hip. banke 61—63, 6% begl. obvl. 44—46 (46, 47). — Bančne delnice: Hrvatska 50 den., Poljo 52—52.50 (52), Kreditna 121—123, Union 147—150 (147), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 115—120 (115), Medjunarodna 68 d., Narodna 4700 do 5500, Obrina 36 d., Prastrediona 957.50—965 Etno 100 d., Srbska 187—188 (187), »emaljska 111 do 114 (114, 113). — Industrijske delnice: Nar. žum. 20 d., Gulinman 105—110, Slavonija 200 d., Našice 680 bl., Danica 65—75, Drava 192.50 d., Šečera Osijek 165—170 (170), Nar. ml. 10 bl., Brod. vag. 55 bl., Ragusea 280—292.50 (280, 290), Oceanija 190 bl., Jad. plov. 475 bl., Trboveljska 205 do 210. —

Belgrad. Narodna banka 4700—5000, 7% inv. pos. 65.50—67.50, agrari 38—38.50, vojna škoda 307 do 308 (306, 310, 307, 308, 309), 11. 312—313 (314—313), 12. 314.50—315.50 (317, 315, 316), begl. obvl. 46.50, 8% Bler. pos. 66 bl., 7% Bler. pos. zaklj. 58.50, 57.75.

Žitni trg

Za pšenico so že od 26. septembra v veljavi za 10 par višje cene kot prejšnji mesec, torej oktober cene. Moka notira v Vojudini 355—375, deloma celo 39, v nekaterih mlinih najfinije blago celo 400. Za koruzo je več povpraševanja in je staro blago v ceni čvrsto. Danes notira stara koruza že 110 franko nakladalna postaja. Nova koruza se trguje po 87.50 umeno sušena.

Novi Sad. Pšenica: sr. 87 kg 2% 225 z. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendencia: neizpremenjena. Promet: 88 vagonov.

Sombor. Oves: bč, srem. železnica 135—140. — Koruza: bč, žel. 104—105. Vse ostalo je neizpremenjeno. — Tendencia: neizpremenjena. — Promet: skupno 14 vagonov.

Budimpešta. Tendencia: slaba. Promet: srednji. Pšenica: dec. 9.70—10.06, zaklj. 9.65—9.70; marec 10.87—11.31, zaklj. 10.90—92. — Rž: marec 11.10, zaklj. 11.05—11.10 Koruza: maj 12.50—12.60, zaklj. 12.45—12.50.

Hmelj

Položaj je v splošnem nespremenjen. Zadnji čas se trguje le malo, ker producenti večinoma zahtevajo višje cene, kupci pa nudijo le 9—10 Din za res provosno blago tudi do 11 Din za kilogram. Zaradi zamozanega položaja na mednarodnem denarnem trgu je v hmeljski trgovini sploh prišlo do še večjega zastaja, zlasti pri nas, ker so kupci skoraj izključno le inozemci. Kaže pa v splošnem, da bo letos hmelja prej primanjlovalo kakor pa ostalo ter je zato zanimanje za priznane provenience vedno večje in cene zaenkrat še vedno stoje čvrsto.

Živina

Mariborski živinski sejem dne 29. septembra. Na današnji sejem je bilo prigranih 7 konj, 9 bikov, 65 volov, 231 krav in 4 teleta, skupaj 316 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: Debeli vol 1 kg žive teže 4.25—6.75 Din, poldebeli vol 3.50—5.50, plemenski vol 2.75—4 Din, bik 3.50—4.50 Din, glavne krave, debele 2.75—3.75, plemenske krave 2.75—3, krave, klobasari 1.50 do 2.50, mlada živina 3.60—6 Din. Prodanih je bilo 219 komadov, od teh za izvoz v Italijo 24 kom. Mesne cene so bile sledeče: volovski I. 14—16, II. 10—12 Din, bikov, krav in telat 6—8, telečje I. 18—24, II. 10—12, svinjsko sveže 12—25 Din.

Dunajski prašijski sejem. (Poročilo tvrdilo Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Na trgu je bilo 12.580 pršutarjev in 7201 špehar. Iz Jugoslavije 3896. Na kontinentalnem trgu je bilo 27 špeharjev. Cene za špeharje najbolje 1.72. I. 1.55—1.70, II. 1.55—1.60, kmečke 1.50—1.60, najboljši 1.63, pršutarji 1.27—1.85, najboljši 1.90. Tendencia: Prina špeharji so bili za 5—8 grošev dražji, ostale vrste so obdržale dosedanja ceno, pršutarji pa so se pocenili za 5 do 10 grošev.

Svileno perilo bo dvakrat tako trajno če jemljete za pranje

LUX

Jubilejni nastop naše reprezentance

Reprezentančne tekme imajo predvsem nalogo, da pokažejo višino, na kateri je sport v državah, ki so v teh tekmah zastopane. V reprezentančno moštvo pridejo vedno najboljši atleti. Le pri nas dolgo ni bilo mogoče sestaviti moštva iz najboljših moči. Največkrat je bilo pa tako moštvo sestavljeno celo v zadnjem trenutku. Radi tega smo doživljali skoro vedno neusphe. To je bilo še posebno izrazito pri nogometu, kajti največkrat so nastopali nogometaši, ker je pač nogomet najbolj priljubljena igra. Od lanskega leta gre pa nogomet vidno navzgor. Nogometna zveza je v rokah ljudi, ki stremijo za tem, da uredijo finančno stanje, katero je bilo naravnost obupno. Južna Amerika je pomagala Zvezi na noge; uvideli so pa tudi, da so ravno reprezentančne tekme prav dobro obiskane. Torej dve muhi z enim udarcem! Z reprezentančnimi tekmami pokažemo moč našega nogometa (to smo občutljivo pokazali v Ameriki lani, letos pa Madjarom in Čehom) obenem pa je to izdaten vir dohodkov Zvezi. Zveza pa ne sedi na denarju temveč podpira šibkejša klube.

Kakor smo že poročali se udeležiti tudi naša nogometna reprezentanca balkanijade v Sofiji. Nasprotniki bodo Bolgari in Turki, Romuni in Grki ne pridejo. Prvi nasprotnik bo turško nogometno zastopstvo 2. oktobra. Tekma bi se morala vršiti danes, toda JNZ je dosegla, da je tekma preložena na petek. Pri tej nastopi naša reprezentančno moštvo.

petdeset let v prvi gol, ki ga homo zabili bo stoti. V tekmi proti Turčiji bo dosežen torej dvojni jubilej. Kdo bo zabil 100. gol našega moštva?

Prvi reprezentančni nastop je bil leta 1920, na Olimpijadi v Antwerpenu proti Čehom. Tekma je končala s 7:0! in ta številka se drži našega nogometa v obče. Olimpijska številka je znana vsakomur. Naša moštva so nastopila:

1920 : 1	1924 : 3	1928 : 7
1921 : 2	1925 : 2	1929 : 5
1922 : 3	1926 : 4	1930 : 8
1923 : 3	1927 : 6	1931 : 5

skupno 49 tekem. Največkrat smo nastopili proti Čehom (14), na drugem mestu so Romuni (9), ha tretjem pa Bolgari (6). Diferenca golov pa znaša 99 : 125. Prvi gol bo torej stoti. Od 49 tekem smo zmagali v 22, izgubili v 23, neodločeno so bile odigrane 4 tekme. Na vsak način lepa bilanca 10. letnega dela nogometne Zveze.

Moštvo, kateremu je določena častna naloga zastopati naš nogomet v Sofiji, je nekoliko spremenjeno. Nastopili bomo v naslednji sestavi: Mihečič — dr. Ivkovič, Rajkovič (Tosič) — Dečko, Premrl, Marušič (Lehner) — Tirnanič, Marjanovič, Sotirovič, Vujadinovič, Kokotovič (Lemešič, Tomašević). Od tega moštva pričakujemo uspešen petdeseti nastop, kakor tudi, da bo število golov prekorajilo 100!

Šoštani

Dve uspešni prireditvi Kmetijske zveze in Sadlarske podružnice. V nedeljo 27. t. m. je priredila Kmetijska zveza svoje običajno, vsakoletno zborovanje, ki je tudi to pot povsem uspelo in privabilo v prostorno dvorano lepo število kmetovalcev. Zborovanje je z jedrnatimi in pomembnimi besedami otvoril predsednik tukajšnje Kmetijske zveze, g. Deberšek, nakar je zadrušni revizor g. VI. Pušenjak v daljšem predavanju podal zanimivo in nazorno sliko svetovnega gospodarstva. Navzoči so predavanju g. Pušenjaka sledili z velikim zanimanjem. — Prireditve Kmetijske zveze je bila združena z okusno prirejeno sadno razstavo Sadlarske podružnice. Ob tej priliki je predaval zaslužni učitelj slovenskih sadjarjev, g. Miloš Levstik.

Tombola Prometnega društva. Popokine iste nedelje množica ljudstva na prostor med Slom. domom in kaplanijo, kjer je imelo Prosvetno društvo svojo veliko tombolo: Glavne dobitke je sreča naklonila sledečim: lepo rejeno telico je dobil Sabo Ivanik iz Šoštana, kuhinjsko opravo Napotnik Ivan iz Topolišče in Kompan Ferdo iz Šoštana, premož. Šečernik Anton iz Topolišče, vrečo pšenice Brunščak Ivan iz St. Andraža in Stopar Jakob iz Zavodnje, voz krompirja Jelen Vinko iz St. Ilja, seženj drvo Mici Stanovšek iz Šoštana, dvoje prašev Bruna Miklar iz Šoštana itd.

Murska Sobota

Nesreča pri delu. Zidar Gambaš je vzdaval v gostilni pri kolodvoru ventilator. Pri delu ga je po nepriliki zadela občutna nesreča. Zlomil si je roko.

Kmetijske razstave ne bo. V nedeljski številki smo poročali, da se bo vršila 4. in 5. okt. velika kmetijska razstava. Naknadno se nam je sporočilo, da razstave radi nenadnih ovir ne bo.

Zima se bliža. Zadnje dni je zavladal nenevaden mraz. Vreme je tako, kakor smo ga vajeni v drugi polovici novembra. Radi neugodnega vremena delo na polju počasi gre naprej.

Borzo

Ljubljana, 29. septembra.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji tujih deviz oslabei, dinar pa je nadalje čvrst. Edino Amsterdam tvori izjemo in se je uvrstil, dočim sta Curih in Praga ostala neizpremenjena. Posebno pa je danes popustil Trst, ki je bil še včeraj po 288.22, danes pa je bil srednji tečaj 274.50. Nadalje je na naših borzah zopet začela notirati deviza London, katere notacija je bila pred tednom dni še 273.49—274.31, danes je bila zaključena po tečaju 216.50, uradni tečaj je bil 210.76—218.26. Promet je bil danes na ljubljanski borzi znaten, posebno v devizi Newyork, katere je bilo zaključeno 1.7 milj. Din, in sicer privatno blago. Nadalje je bilo privatno blago zaključeno v devizi Trst, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

V Curihu so se danes uvrstile devize Belgrad, Pariz, London, Madrid in Berlin, dočim so popustile ostale devize. Nadalje ne notira cela vrsta deviz v Curihu.

Ljubljana. Amsterdam 2247.38—2254.22, Bruselj 783.19—785.55, Curih 1098.45—1101.75, Dunaj 786.97—794.97, London 210.76—218.26, Newyork 5599.26—5616.26, Pariz 221.34—222, Praga 166.19—166.69, Trst 273.52—276.52.

Zagreb. Amsterdam 2247.38—2254.22, Bruselj 783.19—785.55, Dunaj 786.97—789.87, London 210.76 do 211.58, Milan 273.52—274.42, Newyork kabel 5610.26—5627.26, ček 5599.26—5616.26, Pariz 221.34 do 222, Praga 166.19—166.69, Curih 1098.45 do 1101.75.

Belgrad. Amsterdam 2247.38—2252.22, Bruselj 783.19—785.55, Curih 1098.45—1101.75, Dunaj 786.97 do 794.97, London 210.76—218.26, Newyork 5599.26 do 5616.26, Pariz 221.34—222, Praga 166.19—166.69, Trst 273.52—276.52.

Curih. Belgrad 9.05, Pariz 20.24, London 19.50, Newyork 510.75, Bruselj 71.20, Milan 25.75, Madrid 46, Amsterdam 204.60, Berlin 119.75, Dunaj 71.90, Oslo, Kopenhagen in Curih ne notirajo, Sofija 3.70.

Senovo

Volivni imenik občine Senovo izkazuje 566 volivcev. — Pretekli četrtek je bil tukaj hud mraz in je vsa ajda uničena. Tudi fižol, ki je še skoraj ves zelen, ne bo mogel dozoreti. — Rezultat po-dražanja tobaka je ta, da je nekaj kadičev kajeenje opustilo, drugi bi pa radi, pa jim manjka potrebne volje.

Prerokba „kralja sveta“ leta 1890

Ferdinand Ossendowski piše v svoji knjigi »Živali, ljudje in bogovi« o tem-le dogodku: Hutuku (visok mongolski duhovski dostojanstvenik) iz Narabandija mi je tole pripovedoval, ko sem ga začetkom leta 1921 obiskal v njegovem samostanu.

Ko je prišel pred tridesetimi leti »kralj sveta« (najvišji mongolski lama) v naš samostan obiskat vse od Boga ljubljene naše lame, je prerokoval za naslednjih petdeset let tole:

Ljudje bodo čedalje bolj pozabljali na svoje duše in čedalje bolj stremeli za svojim te-

Trevor Bigham, dosedanji vicekomisar londonske policije, je imenovan za šefa Scotland Yarda, policijskega predsedništva.

lesnim ugodjem na zemlji. Na svetu bo vladal zločin in skrajna pokvarjenost. Kakor divje zveri bo žejalo ljudi po bratski krvi, polmesec bo potemnel in prišlo bo beraštvo in brezkončen vojni pokolj. Zmagovalci bodo dobili solnčarico in se ne bodo mogli več višje spenjati. Dvakrat jih bo zadela huda nesreča, ki jim bo pred drugimi narodi v sramoto. Krone kraljev, velikih in majhnih, bodo padle... ena, dve, tri, štiri, osem..., narodi se bodo zapletli v strahotno vojno. Zemlja in dno morja bosta pokrita s človeškimi kostmi... kraljestva bodo razpadala... celi narodi bodo začeli izumirati... zavladali bodo lakota, bolezen in zločinstvo, kakršnega svet dotlej še ni videl. Sovražniki Boga in božjega duha v človeku bodo nastopili. Kdorkoli bo podal roko sočloveku, bo ubit. Pozabljeni in preganjani bodo vstali in ves svet opozorili nase. Megla in nevihta bo prišla, potresi, milijoni bodo zamenjali svoje suženjske okove za lakoto, bolezen in smrt. Ceste bodo polne popotnih ljudi, največja in najlepša mesta bodo gorela. Oče bo vstal zoper sina, brat zoper brata, mati proti hčeri... zločin, razdejanje telesa in duše... družine bodo raztrgane... vere in ljubezni ne bo več. Med deset tisoč ljudmi bo ostal komaj eden, in ta bo rjul kakor volk, bo žrl mrliča, grizel lastno meso, pozival Boga na boj. In zemlja se bo izpraznila. Bog se bo odvrnil od nje in jo prepustil noči in smrti.

Tedaj bo poslan narod, sedaj malo znan, ki bo z močno roko ruval plevel neumnosti in greha in bo hrabil k boju zoper hudo. Ta narod bo na zemlji, očiščeni po boju narodov, utemeljil novo življenje. V petdesetem letu bodo nastala tri velika kraljestva, ki bodo srečno obstojala enainosemdeset let. Potem bo zopet osemnajst let vojne in razdejanja. Tedaj pa bodo poniknili iz svojih podzemeljskih kraljestev narodi Agharte...

Ko sem pozneje potoval skozi vzhodno Mongolsko v Peking, sem čisto premišljeval: In kaj, če? Kaj, če nastopijo celi narodi raznih barv, veroizpovedanj in plemen svoje potovanje proti zapadu?

Sedaj, ko pišem te vrste, se obračajo moje oči nehoti v srce Azije, po kateri sem potoval. Skozi snežne meteže potujejo in skozi dvignjene oblake peska pušcave Gobi prav do obličja hutuktuja iz Narabandija, ki mi je ta svoje najskrivnejše misli razodel in z mirnim glasom razkladal dalje:

»Blizu Karakoruma in na bregu Ubsa Norja vidim ogromne, pestrobarevne tabore, čede konj in goved in modre šotore vodij. Nad njimi vidim stare zastave Džingis Kana, kraljev od Tibeta, Siama, Afganistana in indijskih knezov, sveta znamenja lamaističnih visokih duhovnov in znamenja severno-mongolskih plemen. Ne čujem vrvenja množice, pevci ne pojo, jezdec ne preizkušajo konj... Tam

stojte neštete čete starih mož, žen in otrok in na severu in na zapadu je nebo krvavordeče, kakor ogenj, kamor doseže oko. Odtod se čuje rjovenje boja in prasketanje ognja. Kdo vodi te bojovnike, ki pod zardelim nebom prelivajo svojo in svojega bližnjega kri? Kdo vodi za njimi te čete neoboroženih starcev in žen? Vidim strog red, globoko versko razumevanje cilja, potrpljenje in vztrajnost... Novo veliko preseljevanje narodov, zadnji veliki pohod Mongolov...«

Velika duša Azije čuti tako natanko kakor mi, da je prišel čas, ki bo materialistično in spekulativno kulturo potisnil v ozadje in na mesto nje postavil novo parolo: kulturo duha. Srce Azije nemirno utriplje in čaka... Prerokuje po svoje.

Hazardiranje v ljudski kuhinji

Policiji ni bilo neznano, da se v neki ljudski kuhinji v delu Kopenhagena, ki ni na posebno dobrem glasu, godi nekaj skrivnostnega. Govorilo se je, da se vsak večer vprizarjajo hazardne igre, niso pa mogli udeležencev te prepovedane igre nikdar zaslediti pri igri sami, ker se je vse vršilo pod vodstvom profesionalnih igralcev, ki so se zavarovali pred vsemi mogočimi iznenaditvami, postavili straže itd. Končno so naročili dvema tajnima policistoma, naj skušata igralce presenetiti. Oba sta si najprej zagotovila sodelovanje upravitelja kuhinje. Kakor hitro bi se policista neopaženo pridružila igralcem, naj bi upravitelj na dano znamenje telefonično obvestil policijo in zaklenil vse izhode. Ko sta tajna policista vstopila, je bila igra v polnem teku. Celo uro sta oba gledala igro, ne da bi ju kdo spoznal. Vedela sta dovolj. Vseh hazardistov je bilo 16. Nenadoma je dal eden policistov do-

Prihod francoskih državnikov v Berlina. Od leve na desno: nemški zunanji minister dr. Curtius, francoski zunanji minister Briand, francoski ministar predsednik Laval, državni kancler Brüning.

govorjeno znamenje. Takoj je upravitelj kuhinje telefoniral najbližji policijski stražnici, in ko so pretekle tri minute, kolikor bi moštvo policije rabilo do ljudske kuhinje, je zgrabil eden policistov za namizni pri, ga z denarjem in kartami zvil skupaj ter potegnil k sebi. Igralci so skočili na policista, toda v tem hipu je pridrvelo v sobo šest policistov, ki so se z gumijevkami spravili nad igralce. Ko je vsa družba uvidela, da nihče ne more uiti, so se mirno udali v svojo usodo. V dveh avtomobilih so prepeljali igralce na policijo, kjer so jih legitimirali. Ker so imeli vsi stalno bivališče, jih je nato policija izpustila, čaka jih pa huda policijska kazen.

Brüning pozdravi Laval pred državno pisarno. Ko sta preteklo nedeljo prišla v Berlin francoski ministar predsednik Laval in zunanji minister Briand, sta se najprej odpeljala v francosko poslaštvo. Še tekom dopoldneva pa se je ministar predsednik Laval odpeljal, da kot prvega obišče nemškega državnega kanclerja Brüninga. Istočasno je zunanji minister Briand obiskal nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa.

Strah Sundskega otočja zopet deluje

Krakatao, najnevarnejši ognjenik na zemlji, je po triletnem odmoru zopet začel bruhati. Ognjenik leži sredi Sundske ceste med otokoma Javo in Sumatro. Otok, na katerem je vulkan, je komaj 6 km dolg in 2 km širok.

Izbruhi Krakatava so veliko bolj silni

Osem dni po katastrofi je bilo solnce na stotine milj daleč naokoli zatemnjeno. Po vsem svetu so čutili učinke te ogromne eksplozije. Mogočen morski val je divjal skozi ves Indijski in Tihi ocean in povzročil posebno na obrežju Jave in Sumatre ogromna opustošenja. Samo pusta skala, kakor ogromen zob pod oceanskimi valovi skritega žrela, moli še danes iz morja. To je strašno žrelo Krakatava.

Pred šestimi meseci je prišla v Evropo vest, da se je ognjenik Krakatao zopet zbudil in da se polagoma dviga nad morsk gladino. Poleg njega se je v par dneh pojavil velik otok. Ogromni valovi, ki so butali naravnost v zrak, so opustošili obrežje sosednjih in oddaljenejših otokov. To pomeni, da se globoko dno Oceana izpreminja. Katastrofa Paleoveh, ki je 4. in 5. avgusta ugrabila 2000 človeških življenj, je skoro gotovo v zvezi s ponovnim delovanjem Krakatava. Ker se vse zemeljsko oblo nahaja v stanju katastrof v začetku preteklega desetletja, ki se je začela z japonskim potresom leta 1921, in ki se je celo v Evropi tu pa tam čutila, v zvezi z javanskim vulkanskim ozemljem.

Najnovejši izbruhi Krakatava doslej še niso povzročili posebne škode. Upajmo, da ne bodo prekorščili mej dosedanjega obsega in da ne bodo predigra velike katastrofe, kakršno so doživeli pred petdesetimi leti.

V nevarnosti strašne smrti

V Sanghaju se je pred nekoliko dnevi v tamkajšnjem hotelu »Palace« odigral redek dogodek. V hotelsko hladilnico je bil poklican mestni inženjer, da pregleda stroje za hlajenje. Inženjer je prišel v strojnico in vzel s seboj ključke, ki so odpirali vrata strojnice samo od zunaj. Medtem je nekdo od hotelskega osebja videl vrata odprta in ne vedoč, da je notri inženjer, jih je zaprl in vrata so se mehanično sama zaklenila. Inženjer je bil zaprt. Motorji so delali s polno paro in toplota v hladilnici je vedno bolj padala. Inženjer je klical na pomoč, butal ob vrata, pa ga ni nihče slišal, ker je strojnica oddeljena od drugih prostorov z betonskim zidom in železnimi vrati. Toplota je stalno padala in tedaj je inženjer v kritičnem trenutku prerezal vse žice, ki so dovajale električno energijo, ter tako onemogočil nadaljnje padanje temperature, ki je že itak bila 15 stopinj pod ničlo. Inženjer, oblečen v letno obleko, je dajal signale, a zaman. Srečen slučaj je hotel, da je nekdo zapazil, da so se stroji za hlajenje ustavili. Pričeli so preiskovati, kaj je vzrok temu in tako so osvobodili inženjerja, pa so morali prej vrata razbiti. Inženjer je bil tako izčrpan, da je moral ostati nekaj dni v postelji in se mora samo svojemu krepkemu zdravju zahvaliti, da je ostal živ.

Briand na grobu Stresemanna. Francoski zunanji minister Briand je po svojem dohodu v Berlin položil venec na grob rajnega nemškega zunanjega ministra Stresemanna. — Na sliki poleg Brianda franc. poslanik v Berlinu Francois Poncet (levo).

Prva originalna slika o kitajsko-japonski vojni v Mandžuriji. Slika je pripeljal v Evropo aeropla in nam kaže, kako so kitajske čete z godbo na čelu zapustile Mukden, katerega so zasedli Japonci.

Radio

Programi Radio-Ljubljane

Sreda, 30. septembra: Opoldanski program odpade. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Literarna ura: Levstikova satira (prof. Fr. Koblar). — 20.00 Prvi velemojstroski šahovski brzoturnir v radiu (sodelujejo: mednarodni šah. mojstri: svetovni prvaki dr. Aljehin, nemški prvak Niemcovič, dr. Tartakover in jugoslovanski prvaki dr. M. Vidmar, 1. Zaključno predavanje jugoslov. prvaka dr. M. Vidmarja o poteku 1. mednarod. šah. turnirja na Bledu (v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku). 2. Predavanje svetovnega prvaka dr. Aljehina o sodobnem šahu in njegovi razvoju v bodočnosti (v ruskem ali francoskem jeziku). 3. Prvi velemojstroski mednarodni brzopotezni turnir v radiu (igrajo zgoraj naznačeni) vsak z vsakim po eno partijo. Prvo in drugo mesto dobila nagrada. Vodja in sodnik turnirja šahovski mojster Henrik Pfeifer. Poteze se napovedujejo v slovenskem in nemškem jeziku. 4. Zmagovalec v navedenem turnirju poda par misli o temi: šah in radio. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Četrtek, 1. oktobra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Drago Uloga: Gimnastične vaje — 20.00 Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evangelijev — 20.30 Koncert Radio kvarteta (gg. prof. Jeraj, Bravničar, Feršnik, Eržen) — 21.30 Operni dueti, izvajata gg. Jože Gostič in Marjan Rus — 22.00 Slagerje poje g. Mirko Premelj — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi

Četrtek, 1. oktobra: Belgrad: 12.45 Radio orkester. 18.00 Popoldanski koncert. 20.30 Ljubljana. 22.50 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.00 Radio orkester. 20.30 Ljubljana. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert. 17.30 Koncert vojaške godbe. 19.15 Ciganska glasba. 20.30 Koncert opernega orkestra. — Dunaj: 21.00 Adolf Müllerjev večer. 22.15 Plesna glasba. — Milan: 19.15 Pesta glasba. 20.45 Prenos iz opere. — Oslo: 14.00 Promenadni koncert. 22.05 Holandska glasba. — Praga: 21.00 Poljudni koncert. 22.15 Prenos iz Rima. — Langenberg: 20.00 Operna in operetna glasba. Večerna glasba. 23.00 Jazz. — Rim: 13.40 Radio kvintet. 17.30 Vokalni in instrum. koncert. 21.00 Simfonični koncert, jazz. — Berlin: 16.30 Popoldanski koncert. 19.30 Vrednost in upliv umetnosti. 20.00 Operna in operetna glasba. 22.00 Plesna glasba.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 30. septembra: KRALJ NA BETAJNOVI. Red B.
Četrtek, 1. oktobra: PRITLICE IN PRVO NADSTROPJE. Red C.
Petek, 2. oktobra: Zaprt.

OPERA

Sobota, 3. oktobra: LUCERNA, premijera. Izven.
Nedelja, 4. oktobra: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR, opereta. Premijera. Izven.

Četrta premijera v ljubljanski drami bo v nedeljo 4. t. m. Vprizori se Hirschfeldova veseliga v treh dejanjih »Taksna je prava«. Dejanja te izredno zabavne veseligrice se vrši dandanašnji v neki villi ob jezeru v gorah. Režija je prof. Šestova. Zasedbo javimo jutri. Premijera je izven abonmana.

Cerkveni vestnik

Nočni častice Najsvetejšega Zakramenta bodo v noči na 2. oktober molili evhar. Kralja v stolnici. Molila se bo iz »Večne molitve« 10. ura: Zahvala za božje dobrote. Možje in mladeniči, vljudo vabljeno!

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Josipa Primca

nadrevidenta državne železnice v p.

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, č. sestram usmiljenkam, darovalcem vencev in cvetja, uradništvu Direkcije drž. železnice in končno vsem prijateljem in znancem, ki so draga nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 30. septembra 1931.

Zalujoča rodbina Primc.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je v torek, dne 29. septembra t. l. ob četrta na 7 zjutraj umrla naša iskreno ljubljenega soproga, mamica, hčerka, sestra, sinaha, svakinja in teta, gospa

Pavla Drnovšek roj. Krulc

kot žrtev materinstva.

Pogreb bo v četrtek 1. oktobra ob pol 17 iz hiše žalosti v Laškem št. 85 na tamkajšnje pokopališče.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v župnijski cerkvi v Laškem v petek, dne 2. oktobra ob pol 8 zjutraj ter v župni cerkvi v Slov. Bistrici.

Bog ji daj večni mir!

Laško-Slov. Bistrica, dne 29. septembra 1931.

Dr. Drnovšek Dominik, advokat v Laškem, soprog.
Marko in njega bratec, otroka. Josipina Krulc, mati.
Vinko Gornjak in dipl. jur. Francek Krulc, brata
ter ostalo sorodstvo in svaštvo.

Otvoritev!

Sporočamo cenj. občinstvu, da smo otvorili v Ljubljani na Mestnem trgu št. 3 moderno in vsem higijskim zahtevam odgovarjajočo novo prodajalno suhomesnatih izdelkov kakor tudi svežega mesa.

Da so naši izdelki res samo prvovrstni, jamči ime naše stare, svetovno znane tovarne suhomesnatih izdelkov.

Da bi pa v teh težkih časih omogočili tudi tukajšnjemu občinstvu nabavo res samo prvovrstne in odlične robe za mali denar, smo se odločili otvoriti tudi v Ljubljani našo filijalo, katero odpiramo 1. oktobra t. l.

Za solidno in točno postrežbo jamčimo!

TVORNIC SUHOMESNATIH IZDELKOV
K. RABUS IN SIN, VIKTOR MURN
LJUBLJANA — MESTNI TRG ŠTEV. 3.

Milijoni

in milijoni ljudi uporabljajo
že nad trideset let

po spodaj navedenih navodilih

Levjo-Mentol-Droždjenko

in blagoslovila
njen neprecenljiv
čudežni učinek

Pri revmatizmu trganju, isasu: boleča mesta vdrgniti.

Pri zobobolu: dlesne vdrgniti in ustno duplino izpirati, grgrati.

Pri glavobolu, nervoznosti, pomanjkanju spanja: čelo in celo telo vdrgniti, ter vzeti zvečer pred počitkom milačno kopel z dodatkom Levjo-Mentol-Droždjenke.

Pri utrujenosti: masirati celotno telo.

Pri žledenih boleznih: 10 kapljic na košček sladkorja.

Pri izpadanju las in prhlju: masaža glave.

Kot zobna voda itd.

Pri potenju pod pazduho, nog, rok a i celotnega telesa naj se poteti deli zjutraj in zvečer izmivajo.

Levjo-Mentol-Droždjenka

je prava samo v tu odtisnjeni in plombrani
ORIGINALNI STEKLENIČI

Zahtevajte izrecno

Levjo-Mentol-Droždjenko

ter odločno zavrnite vsako nadomestilo.

Levjo-Mentol-Droždjenka

se dobi v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po 10—, 20— in 52— Din. Pazite se pred ponaredbami.

Centralni biro:

LAVIJA MENTOL-DROŽDZENKA

Zagreb, Marulićev trg 5. — Telefon: 75-52

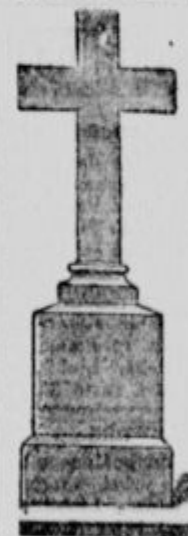

Zavese, poselina pregrinjala, perilo
monograme najcenejše veže

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strukelj

Br. da žepni robei kom Din 2—, batist beli in barvasti robei fino vozeni kom Din 6—, Entel — azur — predtisk

Felix Toman

kamnoseški mojster
v Ljubljani, Restljeva c. 30

priporoča

bogato zalogo nagrobnih
spomenikov od marmora in granita, plošče
za grobnice, marmorne
te plošče za mobilje po
najnižjih cenah.

Vabilo za obisk gostilne
»GRAJSKA KLET«
Ljubljana, Mestni trg 13

Cenjenemu občinstvu najvljudneje priporočam svoja prvovrstna vina po najnižji ceni, od Din 10— liter naprej. Na razpolago so sledeča vina: dolenska, štajerska, dalnatiska, zlasti izborna portugalka iz Trske gore. Dobra domača hrana. Abonenti se sprejemajo po nizki ceni.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča

Videmšek Anica

gostilničarka »Grajska klet«

Josip Lavtižar:

Bled in Briksen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Toda še ne! Trikrat je butil ob vrata, da se je vsa bajta stresla. Menda je vedel, da drugje ne pride do mene kakor samo skozi vrata. Vmes je rjovel s tistim votlim glasom, ki mi gre še danes po ušesih. Končno je vendar prenehal. Štel sem, kako dolgo bo tiho in prišel do prav visoke številke. Bržkone se je kam zavalil in zaspal, saj je znano, da medvedje radi in dolgo spijo. Tedaj so padle tudi meni oči vkup, toda mnogokrat sem se prebudil in planil pokonci misleč, da me bo zverina raztrgala. To je trajalo do jutra. Odmašil sem lino in pogledal skozi. Vse tiho. Ali bi odprl vrata?

»Jaz bi jih ne bil upal odpreti,« je rekel župnik iz Bohinja.

»Tudi jaz jih nisem upal,« je pritrdil Dorn. »Toda na zadnje sem se moral vendar prepričati, ali me medved še čaka ali ne več. Privzdignil sem železni zapah in ga držal v roki, da bi ga takoj vrgel čez vrata, če bi bila nevarnost. Prestopil sem prag in gledal na vse strani, kje bi bila mrečina, pa je ni bilo nikjer. Naredil sem nekaj korakov naprej, da bi videl na daljavo. Nikjer nič sumljivega. Zdaj sem postal pogumen, vrgel malho okrog vratu in dirjal v listo gošjo, kjer sem izgubil lok. Pobral sem ga in tekkel po najkrajši poti proti Gorjušam, najprej skozi gozd, potem pa naravnost po strmih senošetih navzdol. Ves upchan in preplašen sem prišel v Zvanovo vežo. Tukaj sem bil še le na varnem.«

»O ubogi Dorn!« je vzdihnil puščavnik Adolf. »Da, nikomur ne privoščim kaj takega,« je sklepal Tomaž grozno zgodbo. »Dokler pa ne iznajdejo boljšega orožja, naj s takim nihče ne hodi v nevarnost.«

Gostje so z velikim zanimanjem poslušali Dorna, ki je znal tako živahno pripovedovati, da ni nihče preslišal besedice. Marsikaj so ga še izpraševali, toda kmalu je prišel čas odhoda. Gospodje so se razšli na svoja domovanja in nesli s seboj prijetne vtise na današnji sestanek.

Naslednje jutro je odšel z Bleda zvezdoslovec Herman Fink. Več prijateljev ga je spremlilo do Tržiča in mu voščilo srečo v njegovem nadaljnjem znanstvenem delovanju.

18. In zabučal je vihar.

Pri Ribičevih se je od tistega dne, ko jih je obiskal Kristof, čisto spremenilo. Poprej so živeli v brezskrbnosti, kakor bi imeli vsega dovolj, zdaj pa je nastopalo toliko vprašanj, ki jim nikoli niso bila v mislih. Družina se je zavedala velike časti, da si je graščak Reziko izbral za nevesto, toda po drugi strani je gledala prihodnosti nekoliko bolj resnobno v obraz. Še teta Mina, ki je smatrala zaročitev kot naj-srečnejši dogodek, kar jih je učakala, je začela omahovati v upanju na sijajno bodočnost. Ali se bo mogla Rezika vživeti v popolnoma druge razmere? Ali bo mogla prestati nagli spremen iz preproste kmetijske deklice v grajsko gospo? Kako okorno bo njeno vedenje v višjih krogih? In — ali ji bo Kristof vedno ohranil tisto zvesto, ljubeče srce? V katerem stanu so ljudje bolj srečni: v imenitnem ali v nizkem? Te pomisleke so množile še mnogoštevilne ljudske opaz-

ke, čestokrat zaničljive in brezsrčne.

Poroka je bila določena za dan po sv. Matevžu 22. septembra. Bežal pa je ta čas tako naglo, kakor še nikdar poprej. Oče Miklavž ni hotel, da bi bila šla Rezika prazna od doma in da ne bi ljudje rekli: Nič ni imela. Zato ji je po svojih skromnih premoženjskih razmerah napravil toliko bale, kolikor je le mogel. Toda bile so same malenkosti, bife so reči, že itak vsakemu potrebne. Vedel je, da bo dobila Rezika od Kristofa ne le poročno obleko, temveč vse drugo, kljub temu je še sam kupoval, da so naposled izdatki že prekašali Miklavžovo imovino. Čeprav je bil vedno siromašen bajtar, dolga vendar nikoli ni imel. Še le zdaj se je moral zadolžiti. Žal mu je bilo, da je mladoletni Reziki dovolil stopiti v zakon. On sam bi ji tudi ne bil dovolil, če bi ne bila Mina tako silila v močitev. Že dvakrat sta se prepirala zaradi tega, ko poprej nikoli ni bilo preprirov v hiši. Nekega jutra pa se je Miklavž naglo in boljše oblekel, da bi šel na grad in Kristofu sporočil odpoved. Mina ga je komaj pregovorila, da je ostal doma.

Bilo je v soboto popoldne, ko je pripeljala pot Skantarjevega Jaka zopet mimo Ribičeve hiše. Name-njen je bil na otok, da bi drugi dan, v nedeljo, kaj zaslužil s svojo cerkvico. Rezika je poklicala Jaka v hišo in mu nekoliko postregla.

»Odpri cerkvico,« mu je rekla, »da vidim, kakšni so venčki. Če so že stari in obledeli, ti bom dala nove.« Jaka je z veseljem odklenil vrata.

»Tale mora biti nov in tale mora biti nov,« je naštevata ter ostarele snemala s sten in zamenjavala z novimi.

Kar na smeh je šlo Jaku, videčemu toliko skrb za cerkvico.

DROBNO BLAGO:

Krema v škatljah Din 6—
 Krema v steklenicah 6—
 Krema v tubah 5—
 Zlice za čevlje 3—
 Kopita moška in ženska . . . 19—

Za vso družino.

NOGAVICE:

Moške iz sukanca Din 9—
 Moške iz sukanca 15—
 Moške iz svile 25—
 Ženske iz flora Din 15— in . . 25—
 Ženske iz svile 35—

Pripravili smo primerno obutev za starše in za otroke, za lepo in grdo vreme, za hišo in izven hiše in za vsak poklic.

Prihaja jesen, pazite na svoje zdravje. Slabo vreme: dež, blato in mraz boste obvladali samo v dobri obutvi. Predvsem kupite potrebno obutev, s tem si boste ohranili zdravje in si prihranili mnogo denarja.

Za deževno vreme potrebujete galoš, ki Vam bodo obvarovale noge pred vlago. Za delo, trg in potovanje imamo posebno praktično obutev. Za delo v pisarni, za urad in trgovino imamo lahko obutev. Za nedeljo in praznik imamo luksuzno obutev iz ševroa, laka in semiša. Doma po dovršenem delu odpočijte noge v naši obutvi za dom.

50.000 naših sotrudnikov se trudi, da Vam preskrbi vse potrebno za nastopajočo sezono. Naše 35 letne izkušnje so najboljša jamstvo, da dobite za malo denarja najbolj dovršene izdelke in da si boste v naših prodajalnah preskrbeli vse svoje potrebe.

Obiščite naše prodajalne, obrnite se na naše sotrudnike, ki bodo poskrbeli, da boste povsem zadovoljni.

Rata

Za vsak par čevljev imamo odgovarjajoče nogavice.

Vrsta 7015

Ko ste doma ali če delate v kuhinji ali hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarovale Vas bodo, da se ne prehladite. V njih se Vam bodo noge najbolj odpočile.

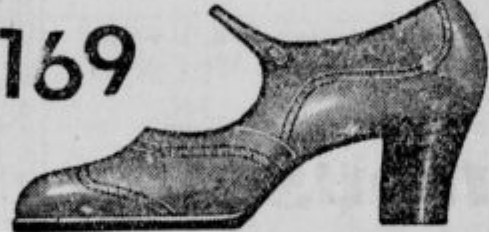
Vrsta 3672-22

Elegantni otroški čevlji iz črnega ali rjavega boka. Usnjeni podplati z gumijevo peto. Široka oblika čevljev zagotavlja veliko udobnost pri hoji.

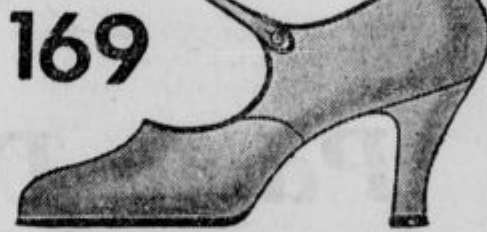
Vrsta 3635-18

Nizki čevlji iz boka z nizkim usnjanim podplatom in usnjato peto z gumijem. Široka oblika napravi čevlje zelo udobne.

Vrsta 2945-11

Čevlji iz črnega boka. Posebno praktični za vsakdanji štrpaci. Enako vrsto imamo iz laka za nedeljo in praznik.

Vrsta 9845-03

Čevlji za vsako priliko. Imamo jih iz laka in ševroa. So zelo enostavni in elegantni. Neobhodno so Vam potrebni za ulico in družbo.

MOŠKE GALOŠE V največjem dežju in največjem blatu bodo ostale Vaše noge v njih vedno suhe. — Ženske galoše z nizko in visoko peto Din 59—.

Vrsta 1937-22

Nizki čevlji za vsakdanjo nošo. Naredili smo jih iz črnega in rjavega boka z gumijevim podplatom ki je trikrat bolj trpežen kot podplati iz usnja.

Vrsta 3967-22

Te čevlje nosite ob slabem vremenu. — So zelo praktični posebno za one ki so prisiljeni opravljati svoje delo pod milim nebom. Naredili smo jih s trpežnim gumijevim podplatom.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Portugalko
 prvovrstno, liter 14 Din, toči kavarna in vinotoč »Central«.

Službe iskejo
 Trgovski pomočnik mlad, dobro izvežban v mešani stroki, želi zamenjati službo. Cenj. dopise na upravo »Slovenca« v Ljubljani pod »Dva meseca brezplačno« 11.451.

Kateri gospod
 bi rabil poštenega, strogo zanesljivega, močnega in zdravega fanta za slugo. Veselje ima tudi za potovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.450

Kuharica-gospodinja
 vajena vseh gospodinskih del, služila že več let v župnišču, išče mesto v župnišču ali kot gospodinja. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.492.

Prodajalka
 z meščansko in trgovsko nadaljevalno šolo, 18 let stara, izučena v trgovini mešanske blaga, vajena vseh gostilniških in gospodinskih del, želi namestitve. Cenjene dopise na V. Količ, Cven, pošta Ljutomer.

Šivilja
 gre šivat na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.497.

Žagar
 z večletno prakso — išče mesto v venecijanki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.490.

Gospodična
 trgovsko naobražena, s štiriletno prakso — išče mesto v pisarni. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj«.

Službodobe
 Trg. vajenca (-ko) sprejme boljše delikatesne in specerijske trgovine in slikarskih, prvovrstnih, sprejemem. — Jakob Hlebs, Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

Osem pomočnikov
 plesarskih in slikarskih, prvovrstnih, sprejemem. — Jakob Hlebs, Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

Učenca
 pridnega in poštenega za krznarsko obrt sprejme L. Rot, krznar, Ljubljana, Mestni trg 9.

Dama
 neodvisna, samostojna — elegantna, izobražena, 40 let, s sigurnimi dohodki in gotovino, išče znanje za akademsko naobrazbenim prijateljem narave, ne pod 45 let, s sigurnimi dohodki. Ponudbe: »Diskrecija častna zadeva« upravi »Slovenca« v Mariboru.

Ženitbe
 Čamernikova šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast, koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj!

Gosli poučuje
 bivši učitelj konservatorija. Studentovska ul. 9/I.

Uspešno poučujem
 matematiko srednjih šol po najnižji ceni. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Matematika« 11.498

Dijaki
 dva dijaka iz višjih šol se sprejemata na stanovanje. Gruberjevo nabrežje 8.

Profesor
 ki bi hotel prevzeti inštrukcije za višje razrede klasične gimnazije, event. vzeti na stanovanje študentov, se išče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Instrukcija« 11.240.

Stanovanja
 trisobno (solčno), z vsem komfortom, pet minut od centra, se s 1. novembrom odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.444.

Prazna sobica
 se odda. Savlje št. 73, p. Jelica.

Sobo
 opremljeno, s posebnim vzhodom, se odda za 1. oktober. Dunajska cesta 67, nasproti mitnice.

Soja
 in kuhinja se odda. Zavrti št. 10, Udmat.

Dve lepi sobi
 s posebnim vzhodom oddam boljšim gospodom. Mirje 25/II.

Dve prazni sobi
 vezani, parket, elektrika, vhod iz predsobe, brez kuhinje, takoj ceno oddam. Resljeva cesta 26, I. nadst., desno.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Vnajem
 Trgovski lokal v centru Jesenic odda A. Mulej, Jesenice, Krekov trg 2.

Poslovni lokali
 na Dunajski cesti št. 29/1 se takoj oddajo. Poizve se stotam.

Na Bledu
 se odda v najem veliko gospodarsko poslopje — celo ali poedini prostori. Prikladno za vsako obrt. Ponudbe je poslati Dr. Kavčiču na Bledu, Grad št. 62.

Lokal
 se takoj odda. Poizve se pri Alojziju Brecljniku, sedlarskem mojstru, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 18, dvorišče.

Posestva
 Lepe stavbne parcele pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.396.

Naprodaj hiši
 dve- in tristanovanski, popolnoma novi, prva na Kodeljevem, druga na Selu. Istotam tudi nova enodstropna pekarija na zelo prometnem kraju na Selu. Vse tri hiše se lahko plačajo z vložno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske in drugih domačih denarnih zavodov. Poizve se pri Josipu Oražem, Moste pri Ljubljani.

Štiristanovanska vila
 novozidana, z vsem komfortom, v Ljubljani, naprodaj. Rentabilno, Cena 500.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.501.

Kupim parcelo
 v Ljubljani. Ponudbe z natančnim opisom lege, velikosti in cene na upravo »Slovenca« pod »Stavbišče« št. 11.493.

Stavbna parcela
 9000 m², najlepša, vzvišena lega, ob tivolskem parku, terasirana, ograjena z mrežo in živo mejo, naprodaj. Stavbno dovoljenje izdano, krasen načrt in model na razpolago. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 11.470

Parcela
 1000 m², za Bežigradom, naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11.500.

Več parcel naprodaj
 po 500 do 1000 m², tik kolodvora v Dev. Mar. v Polju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.499

Kupim mlad gozd
 večji kompleks. Ponudbe z navedbo lege, mere in cene na upravo »Slovenca« pod »Gozd« 11.487.

Kupim mlin
 za kmečko mleto, s stalno vodno močjo, na prometnem kraju, z nekaj posestva ali brez. Ponudbe je poslati z opisom mlina in zadnjo ceno pod »Mlin« na podružnico Slovenca v Celju.

Kupimo
 Divji kostanj, želod kupim po najvišji ceni. V. H. Rohrmann, Ljubljana.

Kupimo tako
 železno prešo za sir (stojalo), sirni kotel, za približno 800 l, na parno kurjavo. — Ponuditi na: Mlekarska zadruga Naklo, pri Kranju.

Pšenico
 domačo, samo od producentov kupuje in mlinom prodaja za račun »Prizad«, Gospodarska zveza, Ljubljana.

Kupim psa
 velikega, mladega, hudega, za na verigo. Naslov: Ivan Kuralt, valjični mlin, Domžale.

Srebrne krone
 staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Srečke, delnice, obligacije
 kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Prodajmo
 Holandske gomolje hiacint, tulipanov itd, v 130 vrstah po imenih nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5.

Dva pletilna stroja
 10/90 osemključni, 10/100 prodam po nizki ceni. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11336.

Drva, premog,
 trame in deske, dobite najbolje skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah s posredovanjem Kreditne zadruge detaljnih trgovcev v Ljubljani. Cigaletova ulica 1 (pri sodniji).

Prima grozdje
 Din 3.75, prima žlahtna jabolka Din 2.75 franko vsaka postaja Slovenije, razpošilja že od 15 kg dalje po povzetju. Prešna jabolka najceneje. — Postržin, Krško.

Zimski damski plašč
 temnomoder, ugodno naprodaj. — Vprašati: Breg 14/III.

Več šivalnih strojev
 »Singer« — prodam. Tovarniška ulica 27.

Sode
 vinske, od 50 do 800 l, prodajam. Dobrajc, Maribor, Tattenbachova 21.

Zimska jabolka
 štajerska, krasna, se dobijo kakor vsako leto v Javnem skladišču na Dunajski cesti 33.

Wanderer avto
 majhen, 4 sedežen, prodam ali zamenjam za 6-sedežnega. — Naslov v upravi Sl. pod št. 11.257.

Divan
 (rdeč pliš), z vložnim modrocem, poraben tudi kot postelja, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.486

Puhasto perje
 čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROŽOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perja.

Razno
 Zamenjam mesto učitelj v južnem Primorju želi menjati mesto z učiteljem ali učiteljico v planinskem kraju Slovenije. Piše naj se na: Borislav Dimitrijevič, učitelj, Sutomero, J. Dalmacija.

Na obroke
 lahko kupite kar potrebujete skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah s posredovanjem Kreditne zadruge detaljnih trgovcev v Ljubljani. Cigaletova ulica 1 (pri sodniji).

Mreže za postelje
 izdeluje najceneje samo trdka Pavel Strgulc, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej), poleg skladišča »Alko«. — Sprejema tudi popravila.

Zimske suknje
 (plašč), celi ostanki 2.60 do 2.85 m, fino češko blago, prejšnja cena 560 Din sedaj cel ostanek za 265 Din se dobi pri Commerce d. d., Ljubljana, Tavčarjeva ulica, I. nadst.

Mreže za postelje
 izdeluje najceneje in najboljše samo trdka Šimen Sablatnik, Jesenice-Fuzine. Sprejema tudi popravila.

Milnarji!
 RZ. prosa, ajdo in lečmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24, Veletrgovina hitro in moko.

Šival. in pletil. stroje
 popravlja in renovira Emil Klobčaver, specialni mehanik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 47.

Telefon 2059
 Premog suha drva Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Sveže najfineše norveško ribje olje
 iz lekarne Dr. G. PICCO. El-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam

Krusno moko
 in vse mlekarske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana Stari trg št. 32.

Zidarska dela
 nove starbe in hline popravila solidno in ugodno vrši Stavbno podjetje I. Vižnina, Ljubljana, Možnikova ulica 15 (zadaj za vojsko hoinico)

Sveže insuhe gobe
 kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte pojasnila.

Namizna jabolka
 prvovrstna, razpošiljam po najnižji ceni. — Peter Setina, Radeče — Zidani most.

V božjih rokah smo...

Iz življenja slovenske misijonarke dr. Miriam Zalaznikove v Indiji

Ljubljana, 29. sept.

Vsem je že znano, da se je profesorica dr. Miriam Zalaznikova lani odločila, da gre v Indijo misijonariti. Idealno inteligentko, ki sedaj deluje kot profesorica v Ithansi, je naša javnost podprla z večjimi in manjšimi vsotami. Zadnje pošiljatev (200 Din) smo ji naslovili 8. avgusta, za kar se nam je pravkar zahvalila. Naj navedemo samo najvažnejše odlomke iz tega značilnega pisma, ki smo ga prejeli pred nekaj dnevi in ki nam priča o težavah in brigah, ki jih zahteva misijonsko delo v Indiji.

»Vše denarno pismo od 8. avgusta, ki sem ga pravkar prejela, pomeni pač veliko in lepo presenečenje. Bog povrni — ta zahvala naj Vam vse pove — kar sem položila vanjo hvaležnih molitev in dobrih želja za vse, ki so prispevali s svojim delom ali denarjem, gotovo pa s svojo ljubeznijo.

Pismo je malo več časa hodilo, ker smo za teden dni odrezani od Bombaya in prihajajo potniki in pošta le po ovinkih. Vsi silni dežni nalivov so tračnice odpovedale, obenem pa se je utrgal plaz, severno od Bombaya ter pogreznil vlak pod seboj. Človeških žrtev primeroma ni bilo veliko, škoda je znatna. V splošnem se zdi življenje čedalje težje. Ne severu se javljajo potresi, ki spravljajo ljudstvo v strah.

Od tedna do tedna odlašam, da bi Vam napisala daljši članek. Ni časa! Delo se čedalje bolj kopiči. Vendar je glavni vzrok vreme, ki oropa človeka vsake energije. Kar je več kot dolžnost dneva, človek nehoti odlašati. Vi tožite, da ste dobili v Ljubljani jako vročino. No, nikar ne mislite, da je imamo mi zato kaj manj! Smo bogati! Od julija sem imamo dobo monsumu. Seveda ne dežuje nepretrgoma pač pa mnogo in vselej močno, kakor če se pri nas utrga oblak. Po več dni in noči dežuje. Vendar pa dež nič ne ohladi zraka, temperatura je stalno 37–40° C. Ta vlažna vročina more postati vsled posledice pravo mučeništvo. Človek niti za nekaj minut nima suhe obleke na sebi, čeprav mejnava parkrat na dan in si dovoli luksuz več nego ene kopeli (ako mu ostane časa za to!) in to traja zdaj že tretji mesec. Naravne posledice se kmalu pojavijo. Koža se mašuje nad takim ravnanjem. Človek ima občutek, da je odel v same koprvice. Vsakodnevni izpuščaji, tvorci, bule so nadaljnji mučitelji v sedanjih dobi. Koliko morajo nekateri ljudje pretrpeti, Vam v par vrstah ne bi mogla povedati. Da se širijo bolezni, zlasti malarija, je narav-

no. Ne vem, kdo tako izborno zame moli, da se mene dosele še ni nič lotilo. Vendar seveda čutim, da nisem tako razpoložena kot sicer!

Silnim nalivom naša streha ni bila kos in doživeli smo mnogokrat neprijetno presenečenje. Vsi stropi puščajo in včasih človek ne ve, kam naj bi se umaknil. Kmalu sledi drugo presenečenje, da so namreč vse naše stvari medtem dobile belkasto prevleko, vse je plesnivo. Ko posije sonce, seveda vsakdo hiti na prosto s svojimi stvarmi.

Včasih si mislim, da tudi naši možgani menda dobe nekaj te preobleke. Vsaj doživljaji v šoli bi mogli služiti v dokaz za to. Otroci so popolnoma negativni, človeku se zdi, kot da je ves trud sedmih mesecev šolskega dela docela zaman!

Začetkom novembra bomo imeli firmo, pripravljamo dva oddelka otrok, tako da je ves moj prosti čas oddan.

Mislila sem še omeniti, da smo poslano vsoto naložile kot prvi prispevek za naše novo poslopje. Prvič zato, ker je že naravnost kričala potreba, drugič pa, ker omenjate, da so k tej zbirki prispevale večinoma učiteljice s svojimi ročnimi deli. Za tako podjetje je vsota seveda malenkostna, pa me verjemite, da je gorčično zrno, ki bo vzkliklo in se razbrstelo v košato drevo, v čigar vejah bodo... no, to bomo še videli... kdo in kaj in kako...

Trenotno smo tako daleč, da nas bo moralo nekaj odstopiti svoje zasebne sobe v šolske in internatske svrhe. Nekatere sestre je že bila itak doletela ta usoda, zdaj bodo pa še druge prišle na vrsto, ako nam ne bo mogoče zidati. Kje da bomo bivalje? Nikjer in povsod. Hodniki in šolske sobe so naše shrambe in naše delavnice. Veranda pa naša spalnica. Čisto dobro, dokler ni bolezni. Potem pa velja: v božjih rokah smo...

Prejmite še enkrat mojo prisrčno zahvalo, kot tudi zahvalo od strani vseh, pa tudi prošnjo, da se nas kaj spominjate v molitvi, da ne bomo preveč vzdihovali...

Vdana in hvaležna M. Miriam Zalaznik.

Bedni položaj instituta, ki naj vzgaja mlade Indijce in Indijke, je dr. Miriam Zalaznik pač sama dovolj nazorno popisala. Naj bi se naša srea, ki jim je količkar za resnično Kraljestvo božje, po svojih močeh odzvala skriti prošnji naše misijonarke in naj bi prispevala kolikor pač morejo za njen misijon. Prispevke sprejema Misijonska pisarna v Ljubljani, Semeniška ul. 2. (Čekovni račun štev. 18.756.)

Še polente ne bo

Novice iz Italije

Se polente ne bo! Po Vipavski dolini je veliko razburjenje, ker je fašistovska vlada povišala carino na koruzo in koruzno moko. Znano je, da tamošnje ljudstvo največ živi od polente in ima življenjski interes na tem, da je koruza poceni, kajti domači pridelek zdaleč ne zadošča. Fašistovski udarec je naravnost brezobziren.

Slaba letina. V Južni Istri okoli Pule so bili vse polente brez dežja. Pridelali niso ne fižola, ne krompirja, ne turšice in celo vinski pridelek bo slab. Na zimo bo prava lakota.

Slovenski duhovnik pod policijskim nadzorom. O župniku Antonu Cerarju iz Šmarja pri Kopru smo nedavno poročali da je bil poklican na prefekturo v Pulo, da se zagovarja radi policijskih inkriminacij. Sedaj doznavamo, da je bil formalno policijsko »posvarjen«, kar pomeni, da je postavljen pod posebno policijsko nadzorstvo in se ne sme ganiti iz občine svojega bivališča brez vsakokratnega policijskega dovoljenja.

V ječi radi slovenskega petja. V Ajdovščini je bilo, kakor smo svoječasno že javili, aretiranih

5 fantov radi »razgrajanja«, ker so slovensko peli. Zaprti so že 6 tednov, ne da bi bili starši kaj obveščeni o njihovi usodi. — V Ajdovščini je sedem žag. Pet jih počiva in samo dve še delata bolj po malem. Na žagi, ki jo ima Italijan Razzetto, so več moških moči zamenjali s cenejšimi ženskami. O kakem socialnem varstvu in duhu ne sluh.

Nosilci gnile civilizacije. Na Kozini so nedavno v balileki organizaciji priredili neko laško igro, polno frivolnosti in nepristojnosti. Ljudstvo se je zgražalo nad tem, da je v Italiji tako lahko mogoče mladino pohujšati. Javno pa seveda nobeden ne sme kritizirati, da ga ne zapro kot protidržavni element.

Povratek iz konfinacije. Iz Pule poročajo, da sta se vrnila iz konfinacije kanonik megr Verla in korni vikar Marinovich, ki sta bila konfinirana za časa preganjanja katoliške akcije.

Nevarne knjige. Italijanska policija je vsem knjigotrotcem prepovedala imeti in prodajati knjige o eksplozivnih snoveh.

večkrat zaradi pretepanja kaznovan. Tudi danes mu sodnik prisodi dva meseca strogega zapora, poleg tega pa bo moral plačati vse stroške pravde, OUZD pa odškodnino za plačane zdravniške stroške, ki jih je s tepežem povzročil. To je ves uspeh noža in krvi!

Potem pristopi 60 letna Grašič Marija iz Dobropolj na Gorenjskem. Dobila je neki dan polnočnik zaradi davkov, bila je razburjena, jezna, pa je v tej sveti jezi zagodnjala nekaj žaljivk čez g. bana in vlado. To je bilo letos v februarju, zdaj po osmih mesecih je prišla kazen: 15 dni zapora, ker je žalila oblast. Kazen pa se odloži za dobo dveh let in če žena v tem času ne stori novega sličnega greha, se zapiše kazen v pozabljenje.

Franc je od mladosti siromak. Ko je bil star 12 let, je izgubil roko, pozneje si je pokvaril še oko, vso mladost je preslutil za kmetijskega hlapca. Po neurenem naključju se je nekega dne sestal z ubeglim vojaškim beguncem Stankom. Ta ga je nagovoril, da mu bo nosil iz Avstrije saharina in tobaka, France pa naj ga naprej prodaja. Ni vedel, da je to prepovedana stvar. Stanko mu je nanosil 50 škatlic saharina in nekaj zavojčkov tobaka in France je res prodajal vtihoapljeno robo. Prijeli so ga, zdaj odgovarja pred sodnikom za ta greh in še za to, ker je s tem podpiral vojaškega beguna, česar se tudi ne sme. Dobil je en mesec strogega zapora.

In nazadnje se privleče v sobo pred resnega sodnika starček 62 let, ves siv in nadležen vsem na svetu, brez premoženja, doma iz Kovorja pri Trzinu. Mož je kljub starosti zelo hudo, rad pije, potem pa razgraja. Samo zaradi tega je bil že 17-krat kaznovan, letos celo že s tremi meseci zapora. Zadnjič se je vrnil nad rodnega sina ter ga »česnil« — kakor sam pravi — s sekiro po roki. To niti ni bilo prvič, že večkrat je prišlo do podobnih stvari med njim in sinom. »Kaj bo iz tega, dragi oče?« svari sodnik. »Ja, ko mi pa ne dajo gmaha!« Tako se zagovarja mož, čeprav je sodnik povedal, da je dokazano, da on vedno in vedno spet začne s prepričim in nato z dejanskim napadom, zlasti kadar je pijan. Celo županstvo poroča, da dela mož samo škodo, nikdar pa ne koristi. 62 letni oče je bil obsojen na šest mesecev zapora — verjetno pa ni prav nič, da bi ga to izmudilo!

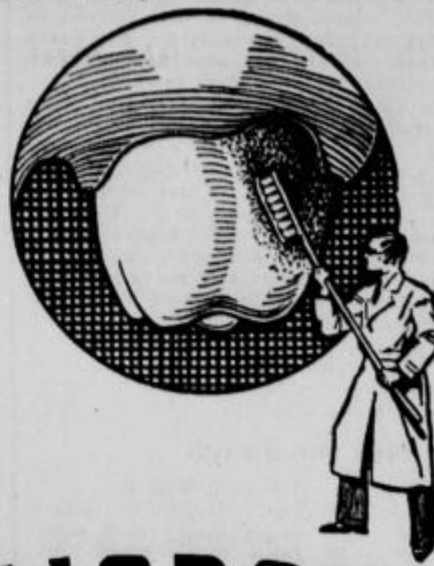
Nesreča pri sekanju lesa

Luče pri Grosuplju, 20. septembra.

Posestnikov sin Lovrenc Trontelj, doma iz Luč št. 2 pri Grosuplju, je včeraj popoldne sekal s sekuro les. Pri tem pa je tako nesrečno zamahnil, da je zadel s sekuro v desno roko — menda je vaju z levo držati sekuro. Zadel je torej v desno dlan od zgoraj, presekal kožo, kite in dlanjsko kost, ki se je vsled močnega udara zdrobila. Fantu je začela iz rane močno teči kri, ki jo je ustavil šele poklicani okrožni zdravnik iz Grosuplja. Fant je šel potem z večernim vlakom v ljubljansko bolnišnico, da mu dlan temeljito preiščejo in poberejo ven vse drobce zdrobljene kosti.

Tako se odstrani zobni kamen,

povzročitelj težkih obolenj zob. Samo z rednim negovanjem s Sargovim Kalodontom, edino kremo, ki prepreči zobni kamens pomočjo dodatka (Sulforicino-oleat po Dr. Bräunlichu), ostanejo zobje vedno čisti in zdravi.

SARGOV
KALODONT
Proti zobnemu kamnu

Senzacija brzopoteznega turnirja v radiu

Drevi ob 8 boste lahko doma sledili pri radiu prvemu velemojstrskemu šahovskemu brzopoteznemu turnirju, na katerem bodo sodelovali svetovni šahovski velemojstri dr. Aljehin, dr. Tartakover, Niemcevič, dr. Vidmar. Čuli boste govoriti največjega sodobnega šahovskega genija, svetovnega prvaka dr. Aljehina in kibicirali boste lahko napetim partijam, ki jih bodo izvajali zmagovalci blejskega velemojstrskega turnirja.

Radio-Ljubljana je razpisal na prva dva zmagovalca nagrade. Šahistom se torej za pravkar končanim blejskim turnirjem nudi že zopet nova senzacija, svojevrstna v naši državi in v našem radiu. Aljehin je odnesel prvo mesto z Bleda; kdo ga bo danes v našem radiu?! Morda dr. Vidmar?

To bi bila za vse naše jugoslovanske šahiste najljepša zmaga, ki jo bo ponesel naš radio v svet.

Vrlo zanimivo je slediti poteku igre pri brzopoteznih partijah; vsaj tukaj ne bo dolgotrajnega čakanja na poteze igralcev, ki pri resnih partijah zagreni nepotrpežljivemu igralcu njegovo kibiciranje. To-tiko »da napovedovalec pove storjeno potezo in že sledi nova poteza. Pa še nekaj! Zgodí se tudi mojmstrom, da pri brzopoteznem turnirju prezro v časovni stiski za premišljevanje kako potezo, ki jo šahovski »pacer« ne bi naredil.

Ker je pričakovati, da se Tartakover in Niemcevič kot poznana šaljivca poleg dr. Vidmarja ne bosta mogla vzdržati hudomušnih opazk, se obeta tudi v tem oziru poslušalcem svojevrsten užitek. Torej, na svidenje drevi ob 8 v radiu. — B. P.

Pogreb 80 letne žrtve avtomobila

Št. Vid pri Stični, 28. sept.

Danes je bil pogreb Terezije Rojce, katero je 18. septembra povozil zagrebški avtomobil, ko je raz ceste podila svoji dve kokoši. Ves čas je bila v nezavesti. Trpela je pa velike bolečine. Bila je v 80. letu. Dasi je bila v veliki revščini in je živela od milodarov, vendar se je njene pogreba udeležilo veliko ljudi.

Školiška zbirka za bedne na Koroškem

Celovec, 28. sept.

Celovski škof dr. A. Heffer je izdal kratek pastirski list (Pastirsko besedo), ki se je čital 27. septembra po vseh župnih cerkvah Koroške. Škof pravi v začetku: »Letošnja zima bo, kakor vse kaže, težka zima stiske.

Gospodarske razmere postajajo vedno slabše. Trda usoda je zadela kmeta in obrtnika, pa tudi uradnik trpi vsled znižanja plače. Najbolj pa zadene ta usoda težko preizkušeni delavski sloj, predvsem pa tiste brezposelne, ki bi radi delali, pa dela ne najdejo.« Škof pravi na to, da bodo pač skušale pomagati država, dežela in občina. A vse to ne bo zadostovalo. Potrebna je tudi privatna pomoč. Škof pravi: »Bratje smo v Kristusu. Brat pa mora bratu v stiski priti na pomoč, v kolikor more.« Škof ukazuje, naj vsi župnijski odbori začno z zbiralo akcijo, da se pomaga bednim in pomoči optrebnim. Zbiral se bo denar, živila, obleka, kurivo.

Iz šale nesreča

Ljubljana, 29. sept.

V ljubljansko bolnišnico so danes sprejeli štiri ponesrečence. Snóči se je na Vodovodni cesti ponesrečil zidarski pomočnik Anton Zabukovec, star 32 let. Zabukovec se je poskušal v šali s svojimi tovariši, kdo je močnejši in pri tem premetavanju je tovariš pahnul Zabukovca črez mizo. Zabukovec je odletel tako nesrečno, da si je namolil hrbtenico. Poškodba je seveda zelo nevarna in se bo Zabukovcu poznala najbrže vse življenje.

V Dolenji vasi pri Kočevju so se v nedeljo stegli v gostilni vaški fantje. Eden od teh je z nožem zabodel 22-letnega lončarja Ignaca Vletrvola v desno roko. Vidervol je izgubil precej krvi, tako, da je moral v bolnišnico.

V nedeljo je padla s kolesa 11-letna posestnikova hči Marija Strumbelj z Rudnika. Poškodovana se je desno nogo, v bolnišnico pa je prišla šele danes.

Na Ježici se je danes ponesrečil 17-letni zidarski vajenec Ludovik Janežič iz Spodnjih Gamelj. Pri delu na neki stavbi mu je padla na glavo težka zidna opeka. Poškodba k sreči ni nevarna.

Rečica ob Savinji

Volivni imenik obsega 690 volivnih upravičencev.

Okrajna drevesnica. Prejšnji teden se je sestala komisija pod vodstvom kmet. referenta, ki je določila prostor za okrajno drevesnico. Prostor je iz ljubeznivosti odstopil g. duhovni svetnik Alfonz Požar. S delom prično takoj spomladi. V prvem letu se bo nasadilo do 8000 divjakov.

Slana. Dne 25. in 26. sept. je padla precej močna slana, ki nam je vzela večino vso ajdo.

Umrla je gosa Unovt Marija iz trga Rečica ob Savinji. Dosegla je visoko starost osemdesetih let. N. p. v. m.

Bogat plen vlomilcev

Breg pri Borovnici, 29. sept.

Kronike večjih vlovov do sedaj v našem kraju niso kdovekak bogate. Izjemno mesto pa zavzema trgovina g. Srečka Kobija na Bregu, ki je postala zaradi dobrih zalog in skritega mesta pravcata tarča za svedrovce in vlomilce, ki so danes ponoči že tretjič v povojnih letih tu poskušali svojo srečo in jo res odkurili z bogatim plenom. V letih 1925 in 1927 sta bila v tej trgovini izvršena že dva vloma, od katerih so pojasnili in našli storilce le pri prvem. Drugi je ostal še nepojasnen.

Vlom je bil izvršen v poznih nočnih urah, nekako ob 2 ponoči. Vsi znaki kažejo, da je pri vlovu sodelovala družba in je moral biti med njimi nekdo, ki mu je notranjost trgovine dobro znana, najbrže eden tistih, ki je pri prvem nepojasnjem vlovu sodeloval. Strokovnjaki v tem poslu niso bili, nasprotno pa so bili zelo drzni.

V svetli noči in neposredni bližini hiše so se lotili posla. Z dolgim svedrom so šli najprej nad vrata skladišče in jih hoteli vreči iz tečajev. Ker to ni šlo po sreči, so si privoščili bližnje okno, ki je bilo pokrito z roletom. S svedrom so roletu dvignili, ubili šipo in nato od znotraj odprli okno v skladišče. Tod skozi so vdrl v trgovino, pa se jim je najbrže zelo mudilo, ker so blagajno znamenje »National«, ki tehta več kot 50 kg, ker jo odpreti niso znali, kar s seboj odpeljali. Tudi niso v naglici vse prebrskali ker bi sicer pobrali drobiž v predalu omare, iz katere so pobrali tobak. Lotili so se v prvi vrsti blaga in usnja. Za zimo so se hoteli preskrbeti z obleko in obutvijo. Največ so pobrali zimskega suknja in moškega kamgarna, moških srajc, zimskih jopic, druge drobnarije, dalje nekaj parov čevljev in več ko 20 kož usnja in boksa. Na cigarete seveda tudi niso pozabili. Tu so napravili za okroglo 2000 Din škode. Za prvo silo so pobrali par kosov čokolade in nekaj lončkov medu ter slanine. Največ preglavje pa jim je delala blagajna, od katere so se nadejali največ koristi, pa je niso znali ali morda mogli odpreti, ker so se bali zvonjenja, ki ob tej priliki nastane. Mislile, da vsebuje visoko vsoto denarja, so jo s seboj odpeljali, pa bodo na pričakovanju opeharjeni, ker je bilo v blagajni največ do 200 dinarjev kovanega drobiža. Vse blago so znesli tako skozi okno na priročni dvokolesni voziček, ki so ga ukradli hlapcu in ga, da ne bi povzročili šuma, prinesli do okna. Težko obložen so jo odkurili v smeri proti Borovnici. To seveda kažejo kolesnice.

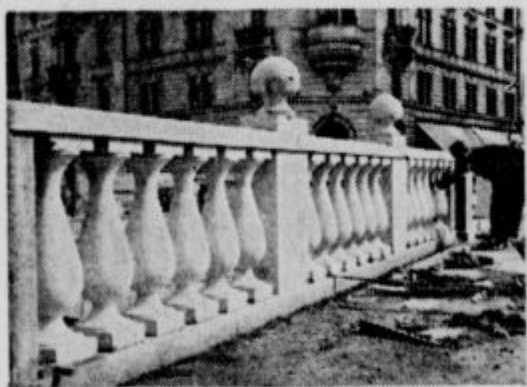
Svoje delo so opravili brez šuma in ropota in zato se jim je vlom tudi posrečil. Kljub varnostni napravi, da zavzorni zvonec in spalni sobi poslovdje, če kdo okna ali vrata trgovine odpira, se jim je posrečilo to storiti. Res je poslovdje g. Grebencu ponoči okoli 2 v sobi zazvonil zvonec, naka je ta odprl svoje okno, pa ni videl niti slisal ničesar. Noč je bila izredno svetla. Veter je nalahno pihal. Šuma in glasu nobenega, pa je zato mislil, da je zvonjenje nastalo radi stika dveh žic, kar se ob vetrovnem vremenu pogosto dogodi. Nato je zopet zaspal. V zgodnji jutranji uri pa so šele zaznali za vlom. Osumili so takoj tri razcapane neznance, ki so se včeraj popoldne tod okoli klatili. Eden teh se je ustavil v gostilni nasproti trgovini in so ga po govorici spoznali za Primorca. Ostala dva pa so ljudje videli hoditi okrog hleva, ki se nahaja za prodajalno. Davi so pa našli pod bližnjim kozolcem na slami sled, ki kaže, da so trije tu ležali, ne da bi zanje zvečer kdo vedel. Tu so našli tudi svedre.

Celokupne škode je za 30.000 Din. Orožništvo že pridno izsleduje krivce in upamo, da bodo kmalu na varnem.

Nova ograja na frančiškanskem mostu

Ljubljana, 29. septembra.

Sicer nekoliko kasno, a vendar še zadosti zgodaj, so začeli postavljati balustradno ograjo na frančiškanskem mostovostvi. Ograjni stebriči obeta po svoji obliki, da bo ta nova ograja, ki bo enotna na vseh treh mostovih, nekaj tako dovršene

meja in tepega, da kaj takega do sedaj Ljubljana še ni imela. Vsak stebrič je iz umetnega kamna in glajen oziroma brušen. Svetilke, ki bodo razsvetlele po mostovih, bodo stale na stebrih iz umetnega kamna, ki bodo prav tako po slogu in zunanosti podobni stebričem v balustradi. Postavljanje ograje bo trajalo ves mesec. Nato bodo šele postavljene šele prihodnje leto.

Bridkosti iz sobe št. 28

Ljubljana, 2. septembra.

Znana je ta številka v ljubljanski sodni palači. Tisoč malih tragedij se v njej končava dan na dan, leto za letom. Prej je sodil v tej sobi sodnik okrajnega sodišča, zdaj se vrše tukaj razprave deželnega sodišča, ki jih vodi sodnik poedinec. Celo atenska ura, ki je vse žase, vseskoraj pa dolga leta stala mrtva, negibna, napovedujoča vse ure v dnevu isti značilni čas — deset minut pred osmo — celo ta ura se je zdaj razgibala ob tej spremembi, ki lahko pomeni tudi doetjanstvo ter spet kaže pravi čas in uro.

V tej mali sobici torej lahko marsikak dan v tednu prisostvujete bridkim zgodbicam, poučnim razpravam, časih dolgočasnim, spet drugič vprav zanimivim procesom.

Danes so bili na vrsti Trzinci. Stepli so se bogve zakaj, najbrž brez posebnega vzroka. France je sunil z nožem delavca K. Vsi so bili pijani, toda vsi tovariši med seboj, delavci, trpinji. Nerodno vrte klobuke v rokah, ko stopajo pred sodnika za priče, njih oči razodevajo ard. Obtožene je bil že

Ljubljana

Ljubljanske osnovne šole

Objavljeni so že bili po ljubljanskih listih podatki o številu učencev in učenk na ljubljanskih osnovnih šolah. Poudarjala se je tudi potreba za nujno graditev vsaj dveh osnovnih šol, ene deške in ene dekleške. Ko so gospodje na magistratu zbirali material za razstavo naših mest na jesenskem velesojmu, je odlični gospod sprožil idejo, naj bi se podala pri tej priliki tudi pregledna slika o napredku in stanju ljubljanskega osnovnega šolstva. Sestavili so pregledno statistiko, napravili diagrame in razne načrte. Zbrani material pa je odličnega gospoda tako osupnil, da je opustil originalno idejo in tako ljubljansko šolstvo ni bilo na razstavi. Mnogi šolniki so to opazili in primer- no kritizirali. Magistratni ljudje so se namreč šolske statistike zelo prestrašili, ker so morali žal sami konstatirati, da niso zadnjih 20 let prav nič napredovali na polju šolstva. Posetniki razstave pa so pač lahko videli druge zanimivosti, tako, kako velik je ljubljanski železnic, kako je napredovala reja živine in drugih živali itd.

Kaj bo danes

Drama: »Kralj na Betajnovi. Red B. Salon hotela »Miklič«. Predavanje dr. Oskarja Reye: »Vzpon na Mont Blanc«. Prireditelji esperantisti klub. Skioptične slike. Ob 8 zvečer.

Jakopičev paviljon: Jakčeva razstava.

Nočno službo imajo lekarnici: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24; in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

○ O prazniku sv. Male Terezike bo v Karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani v petek 2. oktobra ob 16 govor, blagoslovljenje rož sv. Male Terezije in pete litanije z blagoslovom. V soboto 3. oktobra: ob 5 prva litija sv. maša, ob pol 6 slovesna sv. maša, nato več litij sv. maš. Ob 16 govor, blagoslovljenje rož in pete litanije z blagoslovom. Priloge polnoštevni Terezika že pripravlja zaželenih rož.

○ Volilne reklamacije na sodišču. Včeraj je okrajno sodišče prejelo od mesnega magistrata in okolinskih občin v potrditev 75 volilnih reklamacij. Mestni magistrat je do včeraj sodišču poslal 60, okoliska občina pa 15 reklamacijskih vlog. Na magistratu je bila včeraj seja magistratne komisije, ki je pregledala vse ostale reklamacije. Od 629 reklamacijskih vlog je bilo že na magistratu rešenih 17, ker so se nanašale na popravek imen pomočnika napačno vpisanih volilnih upravičencev. Pravih reklamacij je za ljubljanski volilni imenik 612.

○ Violinist Karel Rupel si je določil za svoj koncert v ponedeljek 5. oktobra v univinski dvorani naslednji program: 1. Bach: Koncert v a-molu, 2. Tartini: Vražji trilek, 3. Ostere: Fantazija za violino in klavir, 4. A. Jacques-Delacroix: Danse Frivole, b) Ravel: Habanera, c) Debussy: Minstrel, d) Tartini-Kreisler: Variacije na Corellijev temo, 6. Wieniavski: Scherzo-Tarantelle. — Na klavirju

Turdka F. I. Goričar

Sv. Petra c. 29, Ljubljana

v ljudno naznanja, da je svoj poseben odtsek za damsko konfekcijo primerno povečala in preuredila ter tudi ustanovila svoj lastni modni atelje, katerega je opremila z najmodernejšimi specialnimi stroji za izdelavo konfekcije ter nastavila samo prvovrstne strokovno izvežbane moči, tako da se jamči za prvovrsten kraj kot tudi fino izdelavo za vsak komad. Ker bodo vsi izdelki domače delo, bodo cene jako nizke, tako na primer imamo za zalogi vseh vrst damskih plašev v ceni že od 230 Din naprej, otroške in dekleške plašče od dveh let dalje v vseh velikostih od 90 Din naprej. Velika izbira otroških in damskih finih in navadnih oblik, predpisnikov iz lista, klota in kolona v vseh modernih fazonah lastnega izdelka po najnižjih cenah. Vsem cenj. odjemalcem se v ljudno priporočila.

I. Goričar.

Kulturni obzornik

Mariborsko gledališče

(iz pogovora z Bratkom Kreftom)

Kakor je naš list v pogovoru z dr. Brendičem, intendantom mariborskega gledališča, poročal, bo letos kot gost režiral Anzenbergerjevo komedijo »Slaba vest« in opereto »Mascotte« Bratko Kreft. Da izvem nekoliko več o njegovem gostovanju, sem ga zaprosil za pogovor v kavarni »Astoria«. Pričela avaj:

»Kako to, da režiraš ravno »Slabo vest« in ne katere moderne drame ali drame sploh?«

»Različni vzroki. Eden glavnih je: mariborsko gledališče bi rado pritegnilo tudi širše sloje, zlasti za nedeljo deželo. Treba je ustvariti dobro ljudsko igro, ki ni v slabem pomenu besede ljudska in obenem umetniške vrednosti. To ni šaloigra. Komedija je iz kmečkega življenja, komedija lahko vernega kmeta, ki ga na račun mladostnega greha in religioznosti hoče opehariti mežnar. Slovenski »Slaba vest« prav za prav ne odgovarja. Oton Zupančič je dal boljše: »Strigalica«, to je živalica, ki te hudo zdraži, če ti leze po telesu. Taka strigalica, ki ne da kmetu Miklu miru, je Podrepšek.

»Kakšna je tvoja režija?«

»Rešiti moram več problemov. Ljudske igre imajo že v naprej zagotovljen uspeh, če se dajo v dialektu. Slovensko gledališče še do danes ni prišlo do doslednih izjav. V Ljubljani delamo kompromise. Cesar govori dolenjsko, drugi igralci v glavnem oderski jezik. Dolenjsčina in gorenjsčina sta za ljubljano povsem razumljivi. Ne pa za Maribor. Naloga mariborskega gledališča je, da goji Mariboru najbližji dialekt, in to je prileščina. Ta dialekt je zelo bogat na lepših primerah in izrazih. Dr. Glonar je s krasnim prevodom Reymondovih »Kmetov« obogatil slovensko s prileškimi izrazi. Sploh mora književni jezik skrbeti, da je vedno v zvezi z živim, ljudskim jezikom. Kaj pa Pregel s svojo tolminsko? Ali ni obogatil slovenske? Ali mi tega ne zmoremo? Zatorej sem napravil sledeče: postavil sem dejanje komedije v Prlekijo, dal osebam prleška imena; pesmi pojo po večini v prileškem dialektu in tudi klopoteče poje in gorico so na odr. Igralci govorijo oderski jezik (razen enega prileškega dialektala sploh ne poznajo), nekoliko po prileško akcentuirano. Tudi nekatere primere so prleške. Če bi hotel, da bi govorili v dialektu, bi potreboval najmanj dva do tri mesece

spremlja Karla Rupla konservatorist Marijan Lipovšek. Vstopnice so že v predprodaji v Matični knjižarni od 40 Din navzdol.

○ Vsem, ki se zanimajo za novodobno prehrano. Ob priliki predavanj o pripravljanju zelenjavi za uživanje v presnem stanju in o novodobni prehrani sploh na letošnji zelenjadni razstavi na velesojmu, je bila od več strani izražena želja, naj bi se kaj več storilo za širjenje tega vsaj za splošno se novega gibanja. Vabim torej vse zainteresirane (obojeja spola) na sestanek, ki bo v sredo 30. t. m. ob 8. uri zvečer v brezalkoholni gostilni (Union, vhod iz Frančiškanske ulice). Namen sestanka je pred vsem ta, da se spoznamo, in da se posvetujemo o raznih vprašanjih, ki se tičejo novodobnega načina človeške prehrane. Zlasti bi bilo rešiti vprašanje tožadnih težav ozir. predavani, dobavo potrebnih, ustanovitve primerne organizacije in še več drugih.

M. Humeč.

Med. Univ. Dr. Vlad mir Guzej

Specijalist za kirurgijo

ordinira od 11—1/2 h in od 1/2—1/4 h

Ljubljana, Tavčarjeva ulica šte. 6

II. nadstropje Telefon št. 21-79

○ Vzpon na Mont Blanc. O tej velezanimivi temi in o svoji turi na najvišjo goro Evrope bo predaval s skioptičnimi slikami g. dr. Reya Oskar v salonu hotela »Miklič«. Predavanje se bo vršilo v sredo 30. t. m. ob 20. K obilni udeležbi vabi javnost »Klub esperantistov« v Ljubljani. Vstop prost.

○ Klub esperantistov v Ljubljani vabi esperantiste k skioptičnemu predavanju dr. Reye, ki se bo vršilo v sredo 30. t. m. ob 20 v salonu hotela »Miklič«. Tema: »Vzpon na Mont Blanc«. Vstopnine nil.

○ Mesto venca na krsto g. Šularja poklanja jo kolegice njegove hčerke 84 Din za šentpetersko Elizabetno konferenco. Najlepša hvala!

○ Javna stranišča v Ljubljani. Poglavlje, ki Ljubljani ne dela časti, so njena javna stranišča, ki v nobenem oziru ne odgovarjajo modernim higijskim predpisom in pa zahtevam občinstva. Niti najbolj primerno javno stranišče, to je ono na Marijinem trgu, ne odgovarja modernim zahtevam. Javnih stranišč je v Ljubljani 15. Skoraj vsa pa so bila zgrajena že pred leti in so danes zastarela. Štiri stranišča imajo posebne strešnice. Ostala stranišča čistijo mestni delavci, ki so določeni za ta posel. Mestni magistrat ima v načrtu, da prihodnje leto zgradi tri moderna javna stranišča. Dosedanja stranišča na Marijinem trgu bo padlo, mesto njega pa bo zgrajeno podzemsko stranišče ob bregu Ljubljanice. Drugo večje javno stranišče bo zgrajeno na enem otoku na Masarykovi cesti in tretje, ki bo prav tako podzemsko kakor prva dva, pa bo zgrajeno pred kavarno Evrope.

Poizvedovanje

Zlat uhan je bil izgubljen od Volfove ulice do Jugoslovanske tiskarne. Najdilec se naproča, da ga odda v upravo »Slovenec«.

Jesenice

V nedeljo 27. septembra popoldne se je vršila tekma med Borcem in Bratstvom z rezultatom 10:13 za Borec. Po zaslugi članov Bratstva je bila igra od člane do skrajnosti surova. Pozna se, da klub goji samo surovosti, brez vsake srčne kulture.

Isto nedeljo zvečer je dramski odtsek Krekovega prosvetnega društva vpriporil prvič opereto »Cardaško knežinja«. Kakor po navadi, je dramski odtsek tudi to pot naloge pri nabiti polni dvorani častno rešil. Igralci so v splošnem svoje vloge čestito rešili. Gledalci so s pridnim aplavzom dali duška svojemu priznanju. Izredno posrečena in izredno krasna je bila scenarija, zlasti v prvem dejanju. Gledalci so odhajali vsi zadovoljni in nikomur ni bilo žal, da si je predstavo ogledal. — Opereta se bo ponovila v nedeljo 4. oktobra ob 3 popoldne. Na to izredno priliko opozarjamo okolice. Prednaročila vstopnic naj se pošiljajo na upravo »Slovenec« na Jesenicah. Da v prihodnje ne bo kake zmede pri blagajni, naj se rezervirane vstopnice dvignejo eno uro pred pričetkom.

dela. Zato sem storil samo toliko in si za vzgled vzem Glonarja. S tem sem napravil prvi korak za ustvaritev domače ljudske igre. Tu bo potem pri drugih ljudskih igrah treba iti naprej, da bomo postopoma prišli do čiste ljudske igre v dialektu. Scenarija pritaša poleg lokalnih posebnosti še tehnično novotarijo. Režiram trodimenzionalno. Igralec se v realistični igri mora čutili povsem evobodnega, ne oziraje se na četrti manjkajočo steno. Glavno dejanje se odigra v kmečki hiši. Na nazoru nakažem trodimenzionalno sceno, se začne pri meni igra pred hišo. Ko so se zunaj zgovorili, gredo v hišo — pročelje hiše se dvigne — igra gre nemoteno dalje v sobi. To gre skozi vso komedijo. Kakor sem že rekel, je »Slaba vest« realistična igra s petjem. Zato ni nobena napaka. Če so igralci med igranjem večkrat neprimerno obrnjeni od občinstva stran prav tako, kakor stoji pri nekaterih kupletih pri rampi. To bi bilo zaenkrat na kratko vse.

»Lani so se v Ljubljani dajale izjave, da se naj mariborsko gledališče ukine in da se naj vse osredotoči v Ljubljani. Kaj praviš Ti? Kaj misliš o današnjem gledališču sploh?«

»Mariborsko gledališče mora vršiti važno kulturno nacionalno nalogo, zlasti sedaj, ko nas preplavlja nemški kapital z zvočnimi filmi. Izjava Ljubljana je nepremišljena in le dokaz nerazumevanja naših obmejnih problemov. Res pa je, da je mnogo premalo obojestranskih stikov. Partikularistično-provincionalne težnje z ene ali druge strani so škodljive. Kulturne ustanove, kolikor jih imamo, jih moramo držati in razširjati, ne pa demonstirati. Današnja gledališča pa morajo skrbeti, da bo v njih sodobni duh, stremeljenje sodobnega človeka. Svojo umetnost morajo nekoliko bolj popularizirati — biti živo v živem, ne pa muzej preteklih, a sedaj mrtvih preživljenih časov in ljudi... Iz zemlje poganja vsaka rasti; zato je treba zadržati pri tleh, ker edino tam je zdravje in korenika novega življenja... Josip Stritar pa je v »Dunajskem zvonu« napisal sledeče: »Gledališče bi moralo biti, in zakaj bi ne bilo? visoka šola, kjer se človeku kaže v resničnih, živih podobah življenje, kakršno je in kakršno bi moralo biti, kjer se nam razkriva čednost, krepost v vsej svoji lepoti, da jo moramo čislati, ljubiti, posnemati; kjer se siba, kar je smešnega, biča, kar je napačnega, v zaničevanje, do nagega slečena, postavlja pred ljudstvo hudobija, grodijba, hinavstvo — visok tribunal, prava ljudska sodnica, po kateri ni apelacije.« Ali niso te besede še danes aktualne in premišljevanja vredne?...

Dnevna kronika

Kalendar

Sreda, 30. septembra: Hieronim (Jerko), cerkveni učitelj; Zofija, devica. — Dan je danes dolg 11 ur in 48 minut ter se je ta mesec skrajšal za 1 uro in 40 minut.

Osebnosti

— Za superijorja jezuitske rezidence v Ljubljani je imenovan vel. p. Viktor Kopalin.

— V višjo šolo vojne akademije so sprejeti med drugimi kot slušatelji topniški kap. II. razr. Anton Švajger, peh. poročnik Leopold Skodlar, peh. poročnik Norbert Wurzbach, topn. kap. II. razr. Vilko Ziborski, topn. kap. II. razr. Oton Čuš, konjeniški poročnik Josip Golob, topn. kap. II. razr. Josip Kružič, zrakoplovni kap. I. razr. Franjo Pirc, topn. kap. II. razr. Dragotin Gruber, topn. poročnik Srečko Rop in zrakoplovni kap. I. razr. Vladimir Lorin.

— V nižjo šolo vojne akademije so bili med drugimi sprejeti kot gojenci 59, oziroma 61. razreda Aleksander Mihavec, Andrej Kezele, Edvard Osojnik, Josip Kasparović, Aleksander Kagan, Dušan Dodig, Dragotin Zah. Milan Lah, Ferdo Kratina, Roman Bat, Sergej Berce, Milan Čač, Henrik Seljak, Rudolf Petovar, Albin Stare, Franjo Protrka, Franc Bele, Vladimir Cerček, Božidar Počkal, Rikard Zimer, Emilijan Kanj, Franc Ogorevc, Zvonimir Vizner, Miroslav Urban in Vladimir Kink.

Varujte se influence!

Najboljše varstvo proti prenosu nalezljivih bolezní potom ustne dupline in grla so okusne Anacot-pastilje dr. Wandera. Dobivajo se v vseh lekarnah po ceni Din 8— za manjši in Din 15— zavečji zavitek.

Ostale vesti

— Uradne ure pri dež. sodišču. Predsedništvo dež. sodišča nam naznanja: Uradne ure za čas od 1. oktobra 1931 do 30. aprila 1932 se določajo ob delavnikih od 8. do pol 13. in od pol 16. do 18., a ob sobotah od 8. do 14.

— Udeležencem slavnosti v Belgradu 3. in 4. oktobra. Vsem, ki se nameravajo udeležiti slavnosti razviti in blagoslovitve dobrovoljske zastave, ki jo je daroval in ji kumuje kralj Aleksander, veljajo sledeče smernice: Kdor se je prijavil pravčasno (do 29. septembra), bo lahko šel. Brezplačne karte, ki pa veljajo le za III. razred osebnih vlakov, so razdane, četrtinskih je še precej na razpolago. Slednjih se lahko poslužijo vsi in veljajo za vse razrede poljubnih vlakov z izjemo ekspresa. Brezplačne so samo za redne člane. Oni člani, ki bodo šli prejeti posamezne brezplačne karte, bodo potovali s katerikoli osebnim vlakom (odhod iz Ljubljane ob pol 1 ponoči, prihod v Belgrad ob pol 9 zvečer — ali iz Ljubljane ob 5.20 zjutraj, prihod v Belgrad ob istem času). Ostali bodo potovali na skupno karto iz Ljubljane ob 5.20 dne 3. oktobra (sobota). Nazaj prav tako skupno. Vsi, z brezplačno karto s četrtinsko vožnjo pa morajo dati potrditi legitimacije v Belgradu pri glavnem odboru: Miloša Velikog 6, stara skupščina. Broz tega potrdila legitimacije ne bi bile veljavne. Blagoslovitev se prične ob 10 na sportskem prostoru »Jugoslavije«, spreved bo nato defiliral (okrog 12) mimo dvora v smeri Kalimegdana. Dobrovolje se udeležijo spreveda po skupinah: iz balkanskih vojn, prve divizije v Rusiji, ameriških, drugih formacij v Rusiji, vstaji 1875—8, iz Italije, marmanski in ostali. Udeležijo se tudi močne delegacije Češke, Rumunske in Francije. — Odbor.

— Kmetijska sadna razstava v Murski Soboti — ni odobrena. Po naročilu ministrstva za kmetijstvo odnosno kraljevske banke uprave dravske banovine sporoča okrajno načelstvo v Murski Soboti, da se kmetijska razstava v Murski Soboti radi pomanjkanja proračunskih sredstev ne more vršiti. Banovinska sadna razstava v Ptuju pa se bo vršila. Material za to razstavo se naj zbira po navodilih, ki so bila objavljena v časopisih.

ZASTOPN KE ZA DALMACIJO: lemo proti dobri orov zili (na željo tudi fiksn plača) za prodajo stofo, plina in preprog na oboro. Sumo ag in in zanesljivi gospodje naj po lje svoje ponudbe ali se pre stavi o osebno tvorki. BVAOFORD Ljubljana Šteenbergova ulica 7

— Prodaja žrebcev na žrebčarni na Selu pri Ljubljani. V sredo dne 7. oktobra 1931 ob pol 15 popoldne se bode na žrebčarni na Selu pri Ljubljani na javni dražbi prodalo več žrebcev angleške in lipicanske pasme in en ameriški kasne.

— Zalosten konec otroške igre. V Velikem Nerajcu pri Dragatušu so se na paši igrali otroci. Zaletavali so se drug čez drugega. Posebno korajžen je bil šestletni Svetleček Poldek iz Vel. Nerajca. Poizkušal je, kakor je videl druge. Pri zadnjem skoku pa je revčku spodrsnilo na travo, da je padel in si zlomil nogo v stegnu. — V stegnu pa si je zlomil nogo tudi Zupančič Janec, posestnikov sin v Otovcu pri Črnomlju. V čestni kandelaber se je zaletel s kolesom.

— Nevaren vlomilec pod ključem. Pred dnevi je velenjsko orožništvo aretiralo v Hudi luknji pri Velenju daleč okrog znanega delomrčnčaja Antona V. ki je v teku avgusta in septembra izvršil vlom in tatvino v občinski urad v St. Andražu, v restavracijo Rak v Velenju in v trafiko Ogrizek v Pesjem. V. se sedaj nahaja v zaporih celjskega okrožnega sodišča.

— Na lovu se obstrelil. V nedeljo popoldne se je na lovišču v Retju nad Trbovljami po nesreči obstrelil z lovske puške v desno roko Peko Karl. Morali so ga prepeljati v trboveljsko bolnišnico.

— Ajdo so pričeli žeti. Iz St. Vida na Dolenjskem: Dolgo časa je prav lepo kazala in obetala obilen pridelek. Dvakratna slana preteklega tedna jo je pa zamorila. Le posamezna zrna so dozorela. Seme se ne bo povrnilo. Pšenico, rž, ječmen nam je vzela toča, ajdo pa slana. Ubogi kmet!

— Duhovne vaje za dekleta v Mali Loki se bodo vršile v oktobru dvakrat. Pričetek prvega tečaja 10. oktobra zvečer, drugega pa 24. oktobra zvečer. Pisite na naslov: Umišljene sestre sv. Križa, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

— Ben-Hur — povest iz Kristusovih časov. Special Lewis Wallace, poslovenil Griša Koritnik. (Ljudska knjižnica.) Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. Dva zvezka, cena broš, 70 Din, vez. 90 Din. — Dobrih 20 let je, kar je izšel ta roman v slovenskem prevodu, a čeprav je bil prevod jako pomanjkljiv in slab, se danes komaj še spominjajo nanj, tako hitro ga je občinstvo pokupilo in tako slavno ga je bralo staro in mlado. Nič čudnega, saj je to eno izmed onih del svetovne literature, ki je zaslovelo hitro po vsem svetu in ki je prevedeno baje že v štirideset jezikov, od angleškega izvirnika je bilo pa prodanih že v prvih šestih letih potem ko je delo izšlo 185.000 izvodov. Že ta dejstva nam dovolj zgovorno povedo, da imamo opraviti z delom svetovne slave in z enim izmed redkih uspešnih del, ki nas vabijo v Palestino za časa Odršenikovega življenja. Pisatelj nam z obsežnim znanjem nazorno slika tedanji svet, zlasti pa Palestino, Jude in njih gospodarje Rimljane, vse te slike pa veže napeta zgodba junaka Ben-Hurja, zato je delo tudi vseokozi poučno in napeto in krog njegovih navdušenih bralcev se prav nič ne zmanjšuje. Le hvaležni moramo biti podjetni založnici, da nam je vnovič preskrbela to znamenito delo, a to pot v popolnem in brezhibnem prevodu Griše Koritnika, zaradi česar smo tudi prepričani, da bo sleglo občinstvo po njej še z večjim zanimanjem nego po prvi izdaji.

— Kako odstranimo kurja očesa? Splošno se svetuje, naj se kurja očesa ne odstranjujejo potom radikalne operacije, ker je to večkrat zelo nevarno in se po takem operativnem poseganju do zdravil delov pogosto pojavijo zelo boleče brazgotine. Vsak naj pred rezanjem kurjega očesa poskusi najprej z najboljšimi enostavnimi sredstvi. Znan je zanesljiv učinek brez bolečin, ki se doseže z nad 20 let elovitim obližem za kurja očesa in bulje z imenom Burgit. Le noža ne, Burgit je boljše!

— Tovarna Josip Reich sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

— Doračajoča mladina naj zavziva zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki dozode radi svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri dekleh in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobi v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Celje

— Tragična smrt. Soprog dr. Drnovška, odvetnika v Laškem, Pavla rojena Krulčeva je v torek 29. t. m. doma porodila živo dete. Takoj po porodu je zdravnik odredil prevoz gospe v bolnišnico, kar se je tudi zgodilo. Malo časa po izvršenem prevozu v javno bolnišnico v Celje je morala zapustiti svet kot žrtev materinstva. Rajni blag spomin, preostali pa naše iskreno sožalje.

— Katoliško prosvetno društvo bo priredilo v letošnji sezoni osem prosvetnih večerov. Na njih se bo predavalo o najvažnejših in najaktualnejših vprašanjih današnje dobe. Vsa predavanja bodo tvorila nekako zaokroženo celoto z vodilno mislijo: orientacija ob naših perečih vprašanjih. Uvodno predavanje bo imel v ponedeljek 5. oktobra ob 8 zvečer g. pisatelj Franc Finžgar. Govoril bo o temi: Vzgoja naroda — naloga mladega slovenskega pokolenja. Cenjeno občinstvo opozarjamo na to temo in ga vabimo k obilni udeležbi. Kdor hoče dobiti vsaj nekaj odgovorov na razna vprašanja sedanje dobe, naj se pridno udeležuje prosvetnih večerov.

— Mestno avtobusno podjetje naznanja: Za zimsko polletje veljajo pričenši s 1. oktobrom sledeče spremembe: 1. Proga Celje—Rogaška Slatina se skrajša do St. Jurija ob juž. žel. s povratkom od tam ob 13.34 proti Celju. 2. Proga Celje—Rečica se skrajša do Mozirja in opusti večerina in jutranja vožnja. 3. Proga Celje—Logarska dolina se skrajša do Luč. Ta avtobus bo vozil tudi v trg Rečico. 4. Na progi Celje—Podsreda se zniža vožnja na 38 Din za celo progo, za ostale proge sorazmerno. 5. Za čas od 1. oktobra do 1. junija se zniža nekoliko tudi vožnja na progi Celje—Luče, oziroma Celje—Mozirje. 6. Na vseh progah se vpelejo tour-retour karte, veljavne dva dni, z 10 do 20% popustom, to pa samo s končnih in najvažnejših postaj. Na vseh drugih progah ostane vse neizpremenjeno.

— Iz katoliškega prosvetnega društva. Pevski zbor imajo izdelali zopet redne pevске vaje ob torkih in četrtkih. Prva skupna vaja mešanega zbora se vrši v četrtrek 1. oktobra ob 8 zvečer v dvorani Doma v Samostanski ulici. Pevovodja. — Dekliški odtsek KPD ima odtelj naprej stalno vsako drugo sredo svoje redne sestanke. Prvi sestanek se vrši v sredo 7. oktobra ob pol 8 v odsekovi sobi. Načelnica.

— Uradne ure v državnih uradih. Opozarjamo občinstvo, da od jutri, četrtka 1. oktobra naprej po vladni odredbi pa do 1. maja 1932 uradne ure po vseh državnih uradih ob delavnikih razen sobot ob 8 do 12.30 in od pol 4 do 6, ob sobotah pa od 8 do 14.

— Nesreče. Hrastnik Matevž, 18letni mizar, ki v zbor imajo izdelali zopet redne pevске vaje ob torkih in četrtkih. Prva skupna vaja mešanega zbora se vrši v četrtrek 1. oktobra ob 8 zvečer v dvorani Doma v Samostanski ulici. Pevovodja. — Dekliški odtsek KPD ima odtelj naprej stalno vsako drugo sredo svoje redne sestanke. Prvi sestanek se vrši v sredo 7. oktobra ob pol 8 v odsekovi sobi. Načelnica.

— Uradne ure v državnih uradih. Opozarjamo občinstvo, da od jutri, četrtka 1. oktobra naprej po vladni odredbi pa do 1. maja 1932 uradne ure po vseh državnih uradih ob delavnikih razen sobot ob 8 do 12.30 in od pol 4 do 6, ob sobotah pa od 8 do 14.

— Nesreče. Hrastnik Matevž, 18letni mizar, ki v zbor imajo izdelali zopet redne pevске vaje ob torkih in četrtkih. Prva skupna vaja mešanega zbora se vrši v četrtrek 1. oktobra ob 8 zvečer v dvorani Doma v Samostanski ulici. Pevovodja.

— Dekliški odtsek KPD ima odtelj naprej stalno vsako drugo sredo svoje redne sestanke. Prvi sestanek se vrši v sredo 7. oktobra ob pol 8 v odsekovi sobi. Načelnica.

— Uradne ure v državnih uradih. Opozarjamo občinstvo, da od jutri, četrtka 1. oktobra naprej po vladni odredbi pa do 1. maja 1932 uradne ure po vseh državnih uradih ob delavnikih razen sobot ob 8 do 12.30 in od pol 4 do 6, ob sobotah pa od 8 do 14.

— Nesreče. Hrastnik Matevž, 18letni mizar, ki v zbor imajo izdelali zopet redne pevске vaje ob torkih in četrtkih. Prva skupna vaja mešanega zbora se vrši v četrtrek 1. oktobra ob 8 zvečer v dvorani Doma v Samostanski ulici. Pevovodja.

— Dekliški odtsek KPD ima odtelj naprej stalno vsako drugo sredo svoje redne sestanke. Prvi sestanek se vrši v sredo 7. oktobra ob pol 8 v odsekovi sobi. Načelnica.

— Uradne ure v državnih uradih. Opozarjamo občinstvo, da od jutri, četrtka 1. oktobra naprej po vladni odredbi pa do 1. maja 1932 uradne ure po vseh državnih uradih ob delavnikih razen sobot ob 8 do 12.30 in od pol 4 do 6, ob sobotah pa od 8 do 14.

— Nesreče. Hrastnik Matevž, 18letni mizar, ki v zbor imajo izdelali zopet redne pevске vaje ob torkih in četrtkih. Prva skupna vaja mešanega zbora se vrši v četrtrek 1. oktobra ob 8 zvečer v dvorani Doma v Samostanski ulici. Pevovodja.

— Dekliški odtsek KPD ima odtelj naprej stalno vsako drugo sredo svoje redne sestanke. Prvi sestanek se vrši v sredo 7. oktobra ob pol 8 v odsekovi sobi. Načelnica.

— Uradne ure v državnih uradih. Opozarjamo občinstvo, da od jutri, četrtka 1. oktobra naprej po vladni odredbi pa do 1. maja 1932 uradne ure po vseh državnih uradih ob delavnikih razen sobot ob 8 do 12.30 in od pol 4 do 6, ob sobotah pa od 8 do 14.

— Nesreče. Hrastnik Matevž, 18letni mizar, ki v zbor imajo izdelali zopet redne pevске vaje ob torkih in četrtkih. Prva skupna vaja mešanega zbora se vrši v četrtrek 1. oktobra ob 8 zvečer v dvorani Doma v Samostanski ulici. Pevovodja.

— Dekliški odtsek KPD ima odtelj naprej stalno vsako drugo sredo svoje redne sestanke. Prvi sestanek se vrši v sredo 7. oktobra ob pol 8 v odsekovi sobi. Načelnica.

— Uradne ure v državnih uradih. Opozarjamo občinstvo, da od jutri, četrtka 1. oktobra naprej po vladni odredbi pa do 1. maja 1932 uradne ure po vseh državnih uradi

Maribor

□ Nedeljske sportne prireditve v Mariboru. V nedeljo, dne 4. t. m. se odigrajo sledeče nogometne tekme. SK Rapid I : SK Železnikar II. in SK Mura, Mur. Sobota : SK Svoboda. ISSK Maribor nastopi v nedeljo v prvenstveni tekmi v Celju proti tamšnjim Atletikom.

□ **Važno za vse vojaške novince.** Po tozadevni naredbi vojnega ministrstva si morajo nabaviti vsi rekruti-novinci enake kovečke, sive barve, širine in visine 0,35 m in dolžine 0,70 m, z ravnim pokrovom. V notranjosti naj ima koveček na levi strani predal za krtače širine 0,12 in dolžine 0,10 m. Predpisane kovečke naj si nabavijo vsi rekruti-novinci, tudi oni, ki bodo letos pozvani na odsluženje kadrovskega roka, pravočasno.

□ **Akademski kongregacija.** Drevi ob običajni uri vazen izvenkerni sestanek. Sodali!

□ **Volivci v mariborski okoli.** V razvanski občini jih je 186, v šempetarski pa 383.

□ **Maratonski tekačletni nastopili** v soboto dne 17. oktobra in ne 10. oktobra, kakor smo večeraj pomotoma poročali.

□ **Marijini govori v mariborski stolnici.** V proslavo Marijinega jubileja 1500 letnice obnega cerkvenega zbora v ezezu leta 431 bo v mestni in stolni cerkvi v Mariboru od 5. oktobra zvečer do 9. oktobra t. l. zjutraj ravnatelj dr. Franc Volčič iz salezijanske družbe vodil duhovne vaje za vse mariborske ženske sloje. Ob teh Marijinih dnevih bo zvečer najprej nagovor ob 17. potem sledijo takoj Lavretanske liturgije in blagoslov z Najsvetejšim; zjutraj pa bo govor ob pol šestih in nato blagoslovna sv. maša. Pobožnost se slovesno zaključuje v petek 9. oktobra s sklepnim govorom in s skupnim sv. obhajilom med sv. mašo prevz. gospoda knezoškofa pri glavnem oltarju in istočasno med sv. mašo prevz. gospoda pomožnega škofa v kapeli sv. Križa. Pridite! vam kliče Marija: »Blagor človeku, ki mene posluša...« (Preg. 8., 34). Proslavite izredni jubilej Matere Božje na najlepši način vse Mariborčanke z duhovnimi vajami v spomin velike Marijine zmage nad Nestorjem, carigradskim patrijarhom. Učil je, da je bil Kristus, rojen iz Marije Device, samo človek ter da se je šele po rojstvu združila z njim druga božja oseba. Zato, tako je on učil, Marija ni rodila Boga, temveč samo človeka. S tem popolnoma krivim naukom je hotel Mariji vzeti čast Matere Božje in podkopati od Boga razodelo resnico, da je v Kristusu le ena oseba, in sicer božja, ki združuje v sebi božjo in človeško naravo. Sv. Celestin, rimski papež, je odposlal svoje zastopnike na cerkveni občni zbor v Efez l. 431. V ondolni Marijini cerkvi je bil na tem zboru od 192 škofov enoglasno potrjen večni nauk, da v Jezusu nista dve osebi, temveč le ena Sinu božjega, toraj je Marija Mati božja v pravem pomenu. Nestorja je cesar Teodozij II. pregnal v Egipt, kjer je okoli leta 440 najbrz nesrečno umrl. Le kdor Marijo prav časti z zgledom in besedo, ta se ne pogubi.

□ **Češkoslovaški dobrovoljci skozi Maribor.** Večraj smo prejeli od tujakine dobrovoljske zveze: V petek, 2. oktobra prispejo skozi Maribor Češkoslovaški dobrovoljci, namenjeni v Belgrad na letošnji kongres Male antante dobrovoljcev in na svečanosti, ki se bodo vršile ob razviti prapora, katerega je poklonil kralj ob petnajstletnici krvavih dobrotzanskih bojev jugoslovanskim dobrovoljcem. Bratski češkoslovaški delegaciji se pripravila v Mariboru izredno svečan sprejem, na kar je sedaj opozarjamo nacionalno javnost.

□ **Stare korenine izumirajo.** Na Pobrežju, Zrzkova cesta 77 je preminil večeraj zjutraj Franc Verdink v visoki starosti 82 let. Pokojnik je bil nad trideset let kovač drž. železniških delavnic ter je užival na Pobrežju že dolgo svoj zasluženi pokoj. Pogreb bo v četrtek ob 3 iz mrtnišnice na Magdalensko pokopališče. — V splošni bolnišnici je umrla v ponedeljek zvečer 64 letna vdova poštnega poduradnika Terezija Kersič. Pogreb se vrši danes ob 4 pop. iz mrtnišnice na Magdalensko pokopališče. Blagima pokojnika svetila večna luč, preostalim naše iskreno sožalje.

□ **Vinsko trgatve priredi društvo »Jadrán«** v soboto, dne 3. oktobra v Narodnem domu s pričetkom ob 20.

□ **Rdeči križ na Košanah** ima v soboto, dne 3. oktobra ob 18 svojo vinsko trgatve. Čisti prebitek je namenjen za ubogo šolsko dečo.

□ **Iz davčne službe.** Upokojena sta kontrolorja mariborske davčne uprave Ivan Rojko in Franc France.

□ **Zlati gospod, nikoli ne bom več...** tako je sprejela večeraj sodbo pred tujakškim okrožnim sodiščem žena I. P., obtožena, ker je kradla svojemu sosedu jabolčnik. Obsojena je bila na mesec dni zapora, pogojno 4 leta. Sodbe pričasi ni dobro razumela; zato presunljiv apel na sodnika: zlati gospod, nikoli ne bom več... Kar dopovedati ji niso mogli, da na sodišču ni zlatih gospodov.

□ **Na borzi dela debe zaposlovalci:** 5 hlapcev, 3 pastirji, 5 viničarjev, 6 poljskih delavcev, 5 tapetnikov, 5 krojačev, 1 mlinar, 2 sodarja, 2 kotlarja, 1 mizar, 3 čevljarji, 9 dekel, 1 gospodinja, 5 strojnih pletil, 2 šivilji, 2 nitakarici, 4 kuharice, 2 varuški, 1 vzgojiteljica, 23 služkinj, 1 podvornica ter več učencev in učenik ramih strok.

□ **Marstan so deložirali.** Koncesijonirana stavbena družba Marstan je bila iz dosedanjih uradnih prostorov na Koroski cesti 12 deložirana.

□ **Volpone** na mariborskem odru. Mariborska gledališka sezona se bo otvorila v četrtek 1. oktobra. Kot prva premiera se bo vprizorila »Volpone«, delo Shakespearjevega sodobnika Ben Jonsona. »Volpone« je klasična komedija, ki na satiričen način šiba pohlepnost po denarju, pohoto in skupništvo. Ob priliki prve vprizoritve te komedije na dunajskem »Burgtheater« je pritika označila »Volpone« za enega izmed največjih dogodkov v tem gledališču. Mariborsko vprizoritev režira Jože Kovič, nove dekoracije je naslikal gled. slikar Ussar. Občinstvo se opozarja, da bo gledališče temperirano.

□ **Pri nalaganju odov** se je težje ponesrečil delavec Karl Stupan. Težek sod se mu je zavalil na desno roko ter mu zdrobil ulan. Rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč ter ga nato prepeljal v bolnišnico.

□ **S tujo knjižico je dvignil denar.** Radi tatvine je bil večeraj aretiran mesarski pomočnik Friderik C. Olasom policijskega poročila je izmaknil svojemu mostru hranilnico knjižico ter dvignil nanjo pri mestni hranilnici znesek 7000 Din. Policija ga je po zaslišanju oddala sodišču.

□ **Boben...** Prisilna dražba zemljišča Grajska vrata VI. št. 36 k. o., ki bi se morala vršiti dne 7. oktobra, je na podlagi sklepa okrožnega sodišča preključena ter se vrši šde dne 23. novembra.

□ **Poravnalna postopnje** je odredeno glasom razpisa mariborskega okrožnega sodišča o imovini Frica Zemljica, trgovca in posestnika v Ljutomeru. Narok za sklepanje poravnave se vrši pri mariborskem sodišču, soba št. 34 dne 10. novembra ob poldnesi uri. Rok za oglaševanje do 10. novembra.

□ **Za duhovščino** se priporoča velika izbira črnega in temnosivega blaga za obleke in povračilne v uovi slavlji trgovca Macana, Maribor, Gospodna 10.

Zvišanje cen sladkorja

Za 1 Din radi zvišanja trošarine — Zmanjšanje uvoznih carin

Kaker je bilo pričakovati po večkratnih obvestilih iz Belgrada, se je vlada odločila povišati trošarino na sladkor, da tako poveča svoje dohodke od trošarine. Leta 1930. je znašal donos trošarine na sladkor 486,5 milj. Din, leta 1929. pa 514,1 milj. Din. To pomeni, da znaša letni konzum približno 100 milj. kilogramov, ker je doslej znašala trošarina na sladkor 5 Din pri kilogramu. Sedaj pa je trošarina na sladkor zvišana od 5 na 6,65 Din, torej za 1,65 pri kilogramu. To velja za sladkor v kockah, kristal in prah. Istočasno je zvišana trošarina za sladkor, ki se ne rabi za prehrano, od 2 na 6,25 Din za kilogram. Finančni efekt bo znašal v slučaju, da ostane konzum na sedanjí višini (računati pa je zaradi gospodarske krize na delno zmanjšanje konzuma) približno 150 milj. Din, kar je lepa vsota.

Istočasno je bila znižana po teh tudi uvozna carina za sladkor v kosih od 4,40 na 3,85 Din (v zlatu od 4 na 3,50 Din). S tem bodo tovarne prisiljene, da ne zvišajo cen za znesek, za kolikor je bila zvišana trošarina.

Novi zakon prinaša tudi določbo, ki pravi (§ 4.), da se cene sladkorja tako v detajlu kakor v tovarnah ne smejo zvišati za več kakor 1 Din v primeri s ceno, ki je bila v veljavi 15. avgusta 1931, torej pred novo kampanjo 1931—1932. Kdor bo cene bolj zvišal, določa zakon zanj kazen od 1000 Din do zneska, ki odgovarja 5% prodajne cene količine v korist države. Na ta način misli vlada preprečiti da bi sladkorne tovarne ne prevalele vseh povišanih bremen zaradi trošarine na konzum. Seveda bo moral del teh bremen nositi

Skupni davek na poslovni promet, izšla je uredba o izpombi uredbe o skupnem davku na poslovni promet z dne 14. marea 1931. Po novem je bombaz prost plačevanja davka na skupni poslovni promet in s tem izenačen z ostalimi tekstilnimi strovinam kajti konoplj, lan, juta so prošle plačevanja davka zaradi tega, ker so kamejši proizvođa kot predvina in tkanine že zapopadeni s skupnim davkom na poslovni promet. Dosedle je torej bilo treba ukliniti postavke za bombaz kot tekstilno strovinu. Doselej je znašala 1,5% za uvoženo kol domače blago.

Novi delniški družbi. Orient, Iivornica papirnega blaga in grafičnoumniški zavod, d. d. v Novem Sadu (glavnica 1 milj. Din); Komfor, d. d. za tehnična podjetja v Belgradu (glavnica 0,5 milj. dinarjev).

Poročilo zagrebške Zbornice za TOI za 1930. Izmed vseh zbornice v državi izdala zagrebške zbornice najboljše poslovna poročila, ki niso informativna samo za zbornično področje, ampak tudi za vso državo. Kajti poročilo obsega vse važne podatke o našem gospodarskem življenju v teku enega leta v vsaj državi. Poročilo izpopolnjuje tako veliko vrzel v naši publicistiki. Nadalje vsebuje publikacija obširna poročila o vseh akcijah zbornice z njenimi referati in resolucijami. Če bi druge zbornice, med njimi ljubljanska, v svojih publikacijah navajala vse ono, kar navaša zagrebška zbornica, bi bila tudi njih poročila obsežnejša. V ostalem pa moramo pohvaliti hvalavredno vneto zagrebške zbornice, ki izdaja tako lepa poročila, ki vsebujejo neprecenljiv material.

Poravnalna postopanja. Pora... postopanje je uvedeno o imovini Koroske Mari... silničarke, Gorenje, p. Šmarino ob Paki, roka: 8. in 12. oktobra 1931; nadalje je uvedeno o imovini Zemljic Fridrika, trgovca in posestnika v Ljutomeru, reg. pod firmo Fric Zemljic v Ljutomeru, roka: 10. in 10. novembra.

Potrjena poravnava: Pernat Ivan, trgovec in posestnik v Črni za 52% v enem letu.

Mednarodni agrarni kredit. V Zenevi je bila s sodelovanjem Društva narodov ustanovljena Banka za mednarodni hipotekarni kmetijski kredit. Kapital banke je prišel iz fonda A v znesku 25 milj. frankov. Naša država bo plačala v ta fond 1,75 milj. švicarskih frankov. Dalje bo družba izdajala svoje delnice, katere bosta kupili Drž. hip. banka in Priv. agr. banka skupno obe v znesku 1,75 milj. švic. frankov. Tretji del sredstev pa bodo tvorile obligacije.

Borzo

Ljubljana, 29. septembra.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji tujih deviz ostali, dinar pa je nadalje čvrst. Edino Amsterdam tvori izjemo in se je uvrstil, dočim sta Curih in Praga ostala neizpremenjena. Posebno pa je danes popustil Trst, ki je bil še večeraj po 288,22, danes pa je bil srednji tečaj 274,50. Nadalje je na naših borzah zopet začela notirati deviza London, katere notacija je bila pred tednom dni še 273,49—274,31, danes je bila zaključena po tečaju 216,50, uradni tečaj je bil 210,76—218,26. Promet je bil danes na ljubljanski borzi znaten, posebno v devizi Newyork, katere je bilo zaključeno 1,7 milj. Din, in sicer privatno blago. Nadalje je bilo privatno blago zaključeno v devizi Trst, dočim je ostale zadržane devize dala Narodna banka.

V Curihu so se danes uvrstile devize Belgrad, Pariz, London, Madrid in Berlin, dočim so popustile ostale devize. Nadalje ne notira cela vrsta deviz v Curihu.

Ljubljana. Amsterdam 2247,38—2254,22, Bruselj 783,19—785,55, Curih 1098,45—1101,75, Dunaj 786,97—794,07, London 210,76—218,26, Newyork 5599,26—5616,26, Pariz 221,34—222, Praga 166,19—166,69, Trst 273,52—276,52.

Zagreb. Amsterdam 2247,38—2254,22, Bruselj 783,19—785,55, Dunaj 786,97—789,37, London 210,76 do 211,58, Milan 273,52—274,42, Newyork kabe 5610,26—5627,26, ček 5599,26—5616,26, Pariz 221,34 do 222, Praga 166,19—166,69, Curih 1098,45 do 1101,75.

Belgrad. Amsterdam 2247,38—2252,22, Bruselj 783,19—785,55, Curih 1098,45—1101,75, Dunaj 786,97 do 794,07, London 210,76—218,26, Newyork 5599,26 do 5616,26, Pariz 221,34—222, Praga 166,19—166,69, Trst 273,52—276,52.

Curih. Belgrad 9,05, Pariz 20,24, London 19,50, Newyork 510,75, Bruselj 71,20, Milan 25,75, Madrid 46, Amsterdam 204,00, Berlin 119,75, Dunaj 71,90, Oslo, Kopenhagen in Curih ne notirajo, Sofija 3,70.

Senovo

Volivni imenik občine Senovo izkazuje 566 volivcev. — Pretekli četrtek je bil tukaj hud mraz in je vsa ajda uničena. Tudi fižol, ki je še skoraj ves zelen, ne bo mogel dozoreti. — Rezultat podražanja tobaka je ta, da je nekaj kadičev kajenje opustilo, drugi bi pa radi, pa jim manjka potrebne volje.

tudi konzum, kajti cene se bodo gotovo zvišale za 1 Din pri kilogramu.

Dne 28. t. m. torej v ponedeljek dobljene količine sladkorja bodo popisane in bo treba v roku 10 dni plačati razliko v državni trošarini za vsakih 100 kg 100 Din. Količin do 5 kg ne bodo popisovali.

Da pa sladkorne tovarne ne bi zopet obremenile zaradi manjših svojih dobilčkov producentov sladkorne pese, od katerih morajo kupovati svoje sirovine, je vlada odredila minimalne cene za sladkorno peso, in sicer znaša minimalna odkupna cena 4 kg vrednosti v kristalu brez državne trošarine. Samo na tej podlagi morajo biti zaključene pogodbe za sajenje sladkorne pese. Tovarne, ki bi dajale manjše cene za peso ali ki bi skedpale pogodbe po nižjih cenah, bodo zaenkrat kaznovane z 10.000 Din globe v korist državne blagajne.

Kazni po tem zakonu izrekajo upravne oblasti prve stopnje, proti njih odlokom pa se je mogoče pritožiti na upravno oblast druge stopnje v roku treh dni.

Naši kraji so prizadeli s tem zakonom v toliko, da je trgovcem mogoče zvikati ceno za 1 Din pri kilogramu. Finančni efekt tega zvišanja cen bi bil letno pri našem konzumu 1200 vagonov ali 12 milj. kg 12 milj. Din. Upoštevati je namreč treba, da v Sloveniji nima monobene sladkorne tovarne kljub svojočasnim akcijam za ustanovitev v okolici Krškega ali Zagreba.

Opomba uredn. Publikacija je že pred dnevi slutila to povišanje in si je napravila nekaj zaloga in ni verjela demantiju ljubljanskega »Jutra«, ki je 10. t. m. poročalo, da so vesti o podražitvi sladkorja neosnovane.

Praga 15,13, Varšava 90,025, Budimpešta, Atene in Carigrad ne notirajo, Bukarešta 3,05.

Dunaj. Dinar notira (valuta) 12,55.

Vrednostni papirji

Danes je bila v Zagrebu tendenca za državne papirje čvrsta. Tečajji so večinoma višji kot večeraj. Prometa je bilo v decembruški škodi 600 kom., v begl. obv. 100.000 in v 7% Bler. 12.000 dol. Nasprotno pa je bil v Belgradu promet v vojni škodi značnejši, saj je znašal samo v promptnem blagu 4000 kom., nadalje za novembski termin 400 kom. in za december 1700 kom. Poleg tega je bilo v Belgradu zaključenih še 10.000 begl. obveznic, nadalje 4000 dol. 7% Bler. pos.

Benčni papirji so slejkoprej neizpremenjeni. Ljublj. kred. banka je bila v Zagrebu slabše in je bila zaključena po 115 (večeraj 120). Zemaljska je popustila od 114 na 113. Med industrijskimi papirji je bila zaključena samo osješka Sečerača, ki se je uvrstila na 170. Nadalje je bila zaključena še Dubrovačka med paroplovnimi družbami po čvrstem tečaju 280, kasneje se je uvrstila na 260.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 66 bl., 7% Bler. pos. 58 bl., Celjska pos. 150 d., Ljublj. kred. 115 d., Pravičljona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče 110 d., Stavbna 40 d., Ruže 125 d.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 68 bl., agrarni 44 bl., 12. 45—46, vojna škoda ar. 306—308, kasra 305—308, 12. 310—314 (313, 315), 8% Bler. pos. 90—95, 7% Bler. pos. ar. 55—58 (56, 57), kasra 56—58, 7% pos. Drž. hip. banke 61—63, 6% begl. obv. 44—46 (46, 47). — Bančne delnice: Hrvatska 50 den., Poljo 52—52,50 (52), Kreditna 121—123, Union 147—150 (147), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 115—120 (115), Medjunarodna 68 d., Narodna 4700 do 5500, Obrtna 36 d., Pravičljona 957,50—965 Etno 100 d., Srbska 187—188 (187), emaljska 111 do 114 (114, 113). — Industrijske delnice: Nar. žum. 20 d., Gultmann 105—110, Slavonija 200 d., Našice 680 bl., Danica 65—75, Drava 192,50 d., Sečerača Osjek 165—170 (170), Nar. ml. 10 bl., Brod, vag. 55 bl., Ragusea 280—292,50 (280, 290), Oceania 190 bl., Jad. plov. 475 bl., Trboveljska 205 do 210. —

Belgrad Narodna banka 4700—5000, 7% inv. pos. 65,50—67,50, agrari 38—38,50, vojna škoda 307 do 308 (306, 310, 307, 308, 308, 306), 11. 312—313 (314—313), 12. 314,50—315,50 (317, 315, 316), begl. obv. 46,50, 8% Bler. pos. 66 bl., 7% Bler. pos. zaklj. 58,50, 57,75.

Žitni trg

Za pšenico so že od 26. septembra v veljavi za 10 par višje cene kot prejšnji mesec, torej oktobrske cene. Moka notira v Vojvodini 855—375, deloma celo 39 v nekaterih milnih najfinije blago celo 409. Za koruzo je več povpraševanja in je staro blago v ceni čvrsto. Danes notira stara koruza že 110 franko nakladalna postaja. Nova koruza se trguje po 87,50 uimejno sušena.

Novi Sad. Pšenica: sr. 87 kg 2% 225 z. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: 38 vagonov.

Sombor. Oves: bč, srem. železnica 135—140. — Kuruza: bč. žel. 104—105. Vse ostalo je neizpremenjeno. — Tendence: neizpremenjena. — Promet: skupno 14 vagonov.

Budimpešta. Tendence: slaba. Promet: srednji. Pšenica: dec. 9,70—10,06, zaklj. 9,65—9,70; marec 10,87—11,31, zaklj. 10,90—92. — Rž: marec 11,10, zaklj. 11,05—11,10 Kuruza: maj 12,50—12,60, zaklj. 12,45—12,50.

Hmelj

Položaj je v splošnem nespremenjen. Zadnji čas se trguje le malo, ker producenti večinoma zahtevajo višje cene, kupci pa nudijo le 9—10 Din, za res prvovrstno blago tudi do 11 Din za kilogram. Zaradi zamotanega položaja na mednarodnem denarnem trgu je v hmeljski trgovini sploh prišlo do še večjega zastaja, zlasti pri nas, ker so kupci skoraj izključno le inozemel. Kaže pa v splošnem, da bo letos hmelja prej primanjkovalo kakor pa ostalo ter je zato zanimanje za priznane provenience vedno večje in cene zaenkrat še vedno stoje čvrsto.

Živina

Mariborski živalski sejem dne 29. septembra. Na današnji sejem je bilo prignanih 7 konj, 9 bikov, 65 volov, 231 krav in 4 teleta, skupaj 316 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže 4,25—6,75 Din, poldebili voli 3,50—5,50, plemenski voli 2,75—4 Din, bikji za klanje 3—4,50 Din, klavne krave, debele 2,75—3,75, plemenske krave 2,75—3, krave, klobasariče 1,50 do 2,50, mlada živina 3,00—6 Din. Prodanih je bilo 219 komadov, od teh za izvoz v Italijo 24 kom. Mesne cene so bile sledeče: volovski 1. 14—16, II. 10—12 Din, bikov, krav in telic 6—8, telečje I. 18—24, II. 10—12, svinjske sveže 12—25 Din.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo trdke, Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Na trgu je bilo 12.580 pršutarjev in 7201 špehar. Iz Jur.oslavije 3896. Na kontumarnem trgu je bilo 27 špeharjev. Cene za špeharje najbolješe 1,72, I. 1,55—1,70, II. 1,55—1,60, kmečke 1,50—1,60, najboljši 1,68, pršutarji 1,27—1,85, najboljši 1,90. Tendence: Prima špeharji so bili za 5—8 grošev dražji, ostale vrste so obdržale dosedanje ceno, pršutarji pa so se ocenili za 5 do 10 grošev.

Svileno perilo bo dvakrat tako trajno če jemljete za pranje

Jubilejni naslop naše reprezentance

Reprezentančne tekme imajo predvsem nalogo, da pokažejo višino, na kateri je sport v državah, ki so v teh tekmah zastopane. V reprezentančno moštvo pridejo vedno najboljši atleti. Le pri nas dolgo ni bilo mogoče sestaviti moštva iz najboljših moči. Največkrat je bilo pa tako moštvo sestavljeno celo v zadnjem trenutku. Radi tega smo doživljali skoro vedno neuspehe. To je bilo še posebno izrazito pri nogometu, kajti največkrat so nastopali nogometaši, ker je pač nogomet najbolj priljubljena igra. Od lanskega leta gra pa nogomet vidno navzgor. Nogometna zveza je v rokah ljudi, ki streme za tem, da uredi finančno stanje, katero je bilo naravnost obupno. Južna Amerika je pomagala Zvezi na noge; uvideli so pa tudi, da so ravno reprezentančne tekme prav dobro obiskane. Torej dve muhi z enim udarcem! Z reprezentančnimi tekmami pokaže moč našega nogometa (do smo občutljivo pokazali v Ameriki lani, letos pa Madjarom in Čehom) obenem pa je to izdaten vir dohodkov Zvezi. Zveza pa ne sedi na denarju temveč podpira klubove.

Kakor smo že poročali se udeležiti tudi naša nogometna reprezentanca balkanijade v Sofiji. Nasprotniki bodo Bolgari in Turki, Rumuni in Grki ne pridejo. Prvi nasprotnik bo turško nogometno zasedstvo 2. oktobra. Tekma bi se morala vršiti danes, toda JNZ je dosegla, da je tekma preložena na petek. Pri tej nastopi naše reprezentančno moštvo.

petdesetih in prvi gol, ki ga bomo zabili bo stot.

V tekmi proti Turčiji bo dosežen torej dvojni jubilej. Kdo bo zabil 100. gol našega moštva? Prvi reprezentančni nastop je bil leta 1920. na Olimpijadi v Antwerpen proti Čehom. Tekma je končala s 7:0!, in ta številka se drži našega nogometa v obče. Olimpijska številka je znana vsakomur. Naša moštva so nastopila:

1920 : 1	1924 : 3	1928 : 7
1921 : 2	1925 : 2	1929 : 5
1922 : 3	1926 : 4	1930 : 8
1923 : 3	1927 : 6	1931 : 5

skupno 49 tekem. Največkrat smo nastopili proti Čehom (14), na drugem mestu so Rumuni (9), na tretjem pa Bolgari (6). Diferenca golov pa znaša 99 : 125. Prvi gol bo torej stot. Od 49 tekem smo zmagali v 22, izgubili v 23., neodločeno so bile odigrane 4 tekme. Na vsak način lepa bilanca 10. letnega dela nogometne Zveze.

Moštvo, kateremu je določena častna naloga zastopati naš nogomet v Sofiji, je nekoliko spreminjeno. Nastopili bomo v naslednji sestavi: Mihelič — dr. Ivkovič, Rajkovič (Tosič) — Dežkovič, Premierl, Marušič (Lehner) — Tirnanč, Marjanovič, Sotirovič, Vujadinovič, Kokotovič (Lehner), Tomašević. Od tega moštva pričakujemo uspešen petdeseti nastop, kakor tudi, da bo število golov prekorajlo 100!

Šoštanj

Dve uspeši prireditvi Kmetijske zveze in Sadržarske podružnice. V nedeljo 27. t. m. je priredila Kmetijska zveza svoje običajno, vsakoletno zborovanje, ki je tudi to pot povsem uspelo in privabilo v prostorno dvorano lepo število kmetovalcev. Zborovanje je z jednratimi in pomembnimi besedami otvoril predsednik tujakšnje Kmetijske zveze, g. Deberšek, nkar je zadržani revizor g. Vl. Pušenjak v daljšem predavanju podal zanimivo in nazorno sliko svetovnega gospodarstva. Navzoč so predavali g. Pušenjaka sledili z velikim zanimanjem. — Prireditve Kmetijske zveze je bila združena z okusno prirejeno sadno razstavo Sadržarske podružnice. Ob tej priliki je predaval zasluzni učitelj slovenskih sadjarjev, g. Miloš Levstik.

Tombola Prometnega društva. Popoldne iste razdelje množica ljudstva na prostor med Slom. domom in kaplanijo, kjer je Imelo Prosvetno društvo svojo veliko tombolo: Glavne dobitke je sreča naklenila sledečim: lepo rejeno telico je dobil Sabo Ivanik iz Šoštanja, kuhinjsko opravo Napotnik Ivan iz Topolšice in Kompan Ferdo iz Šoštanja, premog Sečernik Anton iz Topolšice, vrečo pšenice Brunšek Ivan iz St. Andraža in Stopar Jakob iz Zavodnje, voz krompirja Jelen Vinko iz St. Ilija, seženj drv Miel Stanovšek iz Šoštanja, dvoje prašičev Drago Mlakar iz Šoštanja itd.

Murska Sobota

Nesreča pri delu. Zidar Gambaš je v gostilni pri kolodvoru ventilator. Pri d. po nepriliki zadela občutna nesreča. Zl. roko.

Kmetijske razstave ne bo. V vilki smo poročali, da se bo vršila velika k

Prerokba „kralja sveta“ leta 1890

Ferdinand Ossendowski piše v svoji knjigi »Živali, ljudje in bogovi« o tem-le dogodku:

Hutuku (visok mongolski duhovski do- stojanstvenik) iz Narabancija mi je tole pri- povedoval, ko sem ga začetkom leta 1921 obiskal v njegovem samostanu.

Ko je prišel pred tridesetimi leti »kralj sveta« (najvišji mongolski lama) v naš samo- stan obiskat vse od Boga ljubljene naše lame, je prerokoval za naslednjih petdeset let tole:

Ljudje bodo čedalje bolj pozabljali na svo- ie duše in čedalje bolj stremeli za svojim te-

Trevor Bigham, dosedanji vicekomisar londonske policije, je imenovan za šefa Scotland Yarda, po- licijskega predsedništva.

lesnim ugodjem na zemlji. Na svetu bo vladal zločin in skrajna pokvarjenost. Kakor divje zveri bo žejalo ljudi po bratski krvi, polmesec bo potemnel in prišlo bo beraštvo in brezkon- čen vojni pokolj. Zmagovalci bodo dobili soln- čarico in se ne bodo mogli več višje spenjati. Dvakrat jih bo zadela huda nesreča, ki jim bo pred drugimi narodi v sramoto. Krone kra- ljev, velikih in majhnih, bodo padle... ena, dve, tri, štiri, osem... narodi se bodo za- pleli v strahotno vojno. Zemlja in dno morja bosta pokrita s človeškimi kostmi... kralje- stva bodo razpadala... celi narodi bodo za- čeli izumirati... zavaladali bodo lakota, bole- zen in zločinstvo, kakršnega svet dotlej še ni videl. Sovražniki Boga in božjega duha v člo- veku bodo nastopili. Kdorkoli bo podal roko sočloveku, bo ubit. Pozabljeni in preganjeni bodo vstali in ves svet opozorili nase. Megla in nevihta bo prišla, potresi, milijoni bodo za- menjali svoje suženjske okove za lakoto, bo- lezen in smrt. Ceste bodo polne popotnih lju- di, največja in najlepša mesta bodo gorela. Oče bo vstal zoper sina, brat zoper brata, mati proti hčeri... zločin, razdejanje telesa in duše... družine bodo raztrgane... vere in ljubezni ne bo več. Med deset tisoč ljudi bo ostal komaj eden, in ta bo rjul kakor volk, bo žrl mrliča, grizel lastno meso, pozival Boga na boj. In zemlja se bo izpraznila. Bog se bo odvrnil od nje in jo prepustil noči in smrti.

Tedaj bo poslan narod, sedaj malo znan, ki bo z močno roko ruval plevel neumnosti in greha in bo hrabil k boju zoper hudo. Ta narod bo na zemlji, očiščeni po boju narodov, utemeljil novo življenje. V petdesetem letu bodo nastala tri velika kraljestva, ki bodo srečno obstojala enainosemdeset let. Potem bo zopet osemnajst let vojne in razdejanja. Tedaj pa bodo poniknili iz svojih podzemelj- skih kraljestev narodi Agharte...

Ko sem pozneje potoval skozi vzhodno Mongolsko v Peking, sem često premišljeval: In kaj, če? Kaj, če nastopijo celi narodi raznih barv, veroizpovedanj in plemen svoje potovanje proti zapadu?

Sedaj, ko pišem te vrste, se obračajo moje oči nehote v srce Azije, po kateri sem potoval. Skozi snežne meteže potujejo in sko- zi dvignjene oblake peska pušče Gobi prav do oblička hutuktuja iz Narabancija, ki mi je te svoje najskrivnejše misli razodel in z mir- nim glasom razkladal dalje:

»Blizu Karakoruma in na bregu Ubsa Norja vidim ogromne, pestrobarevne tabore, čede konj in goved in modre šotore vodij. Nad njimi vidim stare zastave Džingis Kana, kra- ljev od Tibeta, Sijama, Afganistana in indij- skih knezov, sveta znamenja lamaističnih vi- sokih duhovnov in znamenja severno-mongol- skih plemen. Ne čujem vrvenja množice, pevci ne pojo, jezdec ne preizkušajo konj... Tam

stojte neštete čete starih mož, žen in otrok in na severu in na zapadu je nebo krvavordeče, kakor ogenj, kamor doseže oko. Odtod se čuje rjovenje boja in prasketanje ognja. Kdo vodi te bojovnike, ki pod zardelim nebom pre- livajo svojo in svojega bližnjega kri? Kdo vodi za njimi te čete neoboroženih starcev in žen? Vidim strog red, globoko versko razumevanje cilja, potrpljenje in vztrajnost... Novo veli- ko preseljevanje narodov, zadnji veliki pohod Mongolov...«

Velika duša Azije čuti tako natanko ka- kor mi, da je prišel čas, ki bo materialistično in spekulativno kulturo potisnil v ozadje in na mesto nje postavil novo parolo: kulturo duha. Srce Azije nemirno utriplje in čaka... Prerokuje po svoje.

Hazardiranje v ljudski kuhinji

Policiji ni bilo neznano, da se v neki ljud- ski kuhinji v delu Kopenhagena, ki ni na po- sebno dobrem glasu, godi nekaj skrivnostne- ga. Govorilo se je, da se vsak večer vprizar- jajo hazardne igre, niso pa mogli udeležencev te prepovedane igre nikdar zaslediti pri igri sami, ker se je vse vršilo pod vodstvom profe- sionalnih igralcev, ki so se zavarovali pred vsemi mogočimi iznenadenji, postavili straže itd. Končno so naročili dvema tajnima polici- stoma, naj skušata igralce presenetiti. Oba sta si najprej zagotovila sodelovanje upravi- telja kuhinje. Kakor hitro bi se policista ne- opaženo pridružila igralcem, naj bi upravitelj na dano znamenje telefonično obvestil poli- cijo in zaklenil vse izhode. Ko sta tajna poli- cista vstopila, je bila igra v polnem teku. Celo uro sta oba gledala igro, ne da bi ju kdo spo- znal. Vedela sta dovolj. Vseh hazardistov je bilo 16. Nenadoma je dal eden policistov...

Prihod francoskih državnikov v Berlin. Od leve na desno: nemški zunanji minister dr. Curtius, fran- coski zunanji minister Briand, francoski ministrski predsednik Laval, državni kancler Brüning.

govorjeno znamenje. Takoj je upravitelj kuhi- nje telefoniral najbližji policijski stražnici, in ko so pretekle tri minute, kolikor bi moštvo policije rabilo do ljudske kuhinje, je zgrabil eden policistov za namizni prt, ga z denarjem in kartami zvil skupaj ter potegnil k sebi. Igralci so skočili na policista, toda v tem hipu je pridrvelo v sobo šest policistov, ki so se z gumijevkami spravili nad igralce. Ko je vsa družba uvidela, da nihče ne more uiti, so se mirno udali v svojo usodo. V dveh avtomo- bilih so prepeljali igralce na policijo, kjer so jih legitimirali. Ker so imeli vsi stalno biva- lišče, jih je nato policija izpustila, čaka jih pa huda policijska kazen.

Brüning pozdravi Laval pred državno pisarno. Ko sta pre- teklo nedeljo prišla v Berlin francoski ministrski predsednik Laval in zunanji minister Bri- and, sta se najprej odpeljala v francosko posaništvo. Še te- kom dopoldneva pa še je mi- nistrski predsednik Laval odpe- ljal, da kot prvega obišče nem- škega državnega kanclerja Brü- ninga. Istočasno je zunanji ni- eter Briand obiskal nemške zunanjega ministra dr. Curtiusa.

Strah Sundaškega otočja zopet deluje

Krakatao, najnevarnejši ognjenik na zem- lji, je po triletnem odmoru zopet začel bru- hat. Ognjenik leži sredi Sundske ceste med otokoma Javo in Sumatro. Otok, na kate- ru je vulkan, je komaj 6 km dolg in 2 km širok.

Izbruhi Krakatava so veliko bolj silni

Osem dni po katastrofi je bilo solnce na sto- tine milj daleč naokoli zatemnjeno. Po vsem svetu so čutili učinke te ogromne eksplozije. Mogočen morski val je divjal skozi ves Indij- ski in Tihi ocean in povzročil posebno na obrežju Jave in Sumatre ogromna opustoše- nja. Samo pusta skala, kakor ogromen zob pod oceanskimi valovi skritega žrela, moli še danes iz morja. To je strašno žrelo Krakatava.

Pred šestimi meseci je prišla v Evropo vest, da se je ognjenik Krakatao zopet zbudil in da se polagoma dviga nad morsk gladino. Poleg njega se je v par dneh pojavil velik otok. Ogromni valovi, ki so butali naravnost v zrak, so opustošili obrežje sosednjih in od- daljenejših otokov. To pomeni, da se globoko dno Oceana izpreminja. Katastrofa Paleoveh, ki je 4. in 5. avgusta ugrabila 2000 človeških življenj, je skoro gotovo v zvezi s ponovnim delovanjem Krakatava. Ker se vse zemeljsko oblo nahaja v stanju katastrof v začetku pre- teklega desetletja, ki se je začela z japonskim potresom leta 1921, in ki se je celo v Evropi tu pa tam čutila, v zvezi z javanskim vulkan- skim ozemljem.

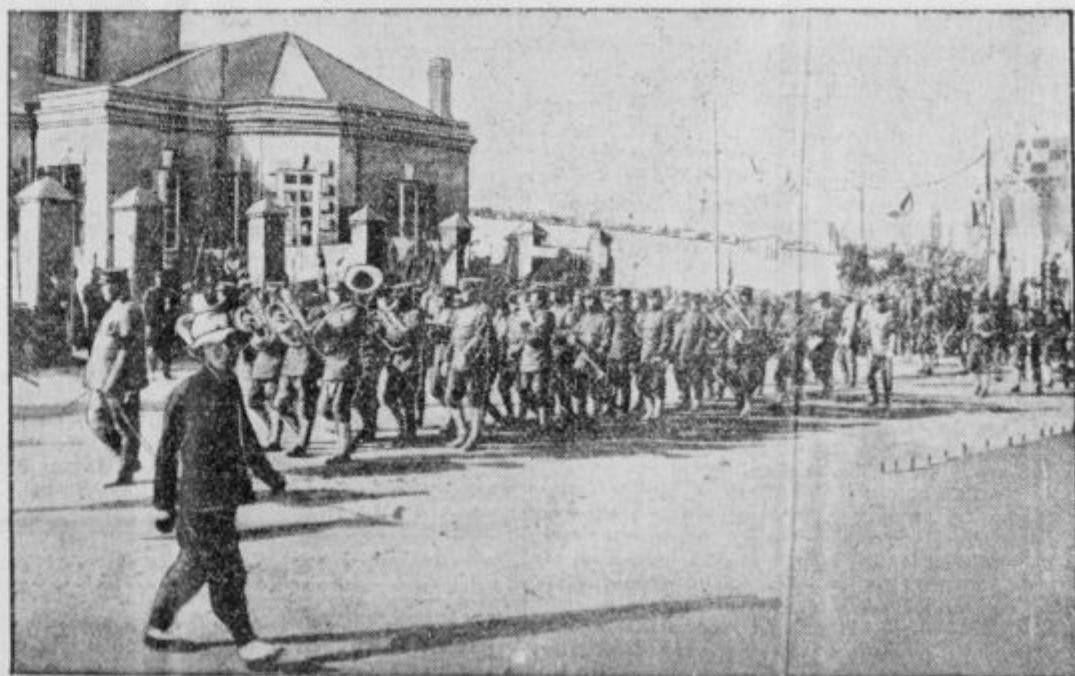
Najnovejši izbruhi Krakatava doslej še niso povzročili posebne škode. Upajmo, da ne bodo prekoračili mej dosedanjega obsega in da ne bodo predigra velike katastrofe, kakr- šno so doživeli pred petdesetimi leti.

V nevarnosti strašne smrti

V Sanghaju se je pred nekoliko dnevi v tamkajšnjem hotelu »Palace« odigral redek dogodek. V hotelsko hladilnico je bil poklican mestni inženjer, da pregleda stroje za hlaje- nje. Inženjer je prišel v strojnico in vzel s se- boj ključa, ki so odpirali vrata strojnice samo od zunaj. Medtem je nekdo od hotelskega osebja videl vrata odprta in ne vedoč, da je notri inženjer, jih je zaprl in vrata so se me- hanično sama zaklenila. Inženjer je bil zaprt. Motorji so delali s polno paro in toplota v hla- dilnici je vedno bolj padala. Inženjer je klical na pomoč, butal ob vrata, pa ga ni nihče sli- šal, ker je strojnica oddeljena od drugih pro- storov z betonskim zidom in železnimi vrati. Toplota je stalno padala in tedaj je inženjer v kritičnem trenutku prerezal vse žice, ki so dovajale električno energijo, ter tako onemo- gočil nadaljnje padanje temperature, ki je že itak bila 15 stopinj pod ničlo. Inženjer, oble- čen v letno obleko, je dajal signale, a zaman. Srečen slučaj je hotel, da je nekdo zapazil, da so se stroji za hlajenje ustavili. Prišli so pre- iskovati, kaj je vzrok temu in tako so osvobo- dili inženjerja, pa so morali prej vrata razbiti. Inženjer je bil tako iztrpan, da je moral ostati nekaj dni v postelji in se mora samo svojemu krepkemu zdravju zahvaliti, da je ostal živ.

Stresemann. Francoski zunanji minister Briand je po svojem dohodu v Berlin po- najnega nemškega zunanjega ministra Stresemanna. — Na sliki poleg Brianda franc. poslanik v Berlinu Francois Poncet (levo).

Prva originalna slika o kitajsko-japonski vojni v Mandžuriji. Slika je pripeljal v Evropo aeri- in nam kaže, kako so kitajske čete z godbo na čelu zapustile Mukden, katerega so zasedli Japonci.